Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 281

Poznań, czwartek dnia 20 czerwca 1929

Rok XXIV

Pacyfizm socjalistyczny wrogiem pokoju

Na drugiej stronie znajdą czytelnicy artykuł p. Chamberlaina o mniejszościach narodowych, zamieszczony w „Timesie". Stanowi on zupełne przeciwieństwo poglądów, wyrażonych przez premjera Mac Donalda na ten sam temat w „Sunday Times". Różnica wyraża się choćby w tem, iż p. Chamberlain wyraźnie potępia scenę, jaką urządził w Lugano Stresemann, natomiast Mac Donald udziela błogosławieństwa niemieckiemu ministrowi, pisząc:

„Dr. Stressemann po sprowokowanym wybuchu protestacyjnym w Lugano w grudniu oznajmił, że na najbliższem posiedzeniu Ligi podniesie całą sprawę opieki nad mniejszościami. Ktokolwiek dba o trwanie demokracji i zabezpieczenie pokoju w Europie, będzie mu dobrze życzył".

Jest to zresztą jedyna aluzja, uczyniona w tym wypadku przez Mac Donalda w stosunku do Polski. Lecz niebezpieczeństwo jego koncepcyj tkwi gdzieindziej. Chamberlain w jasnym, logicznym i lojalnym wywodzie kieruje się przewodnią myślą bezwzględnego opierania się na obowiązujących traktatach i lojalnego wypełniania zobowiązań międzynarodowych. Idzie w tym kierunku tak daleko, że sam przyznaje, iż narzucenie traktatów mniejszościowych pewnym państwom po wojnie związane było z udzieleniem im zapewnienia, iż granice ich będą przez wielkie mocarstwa bronione. Polityka p. Chamberlaina, gdy był ministrem spraw zagranicznych, odpowiadała temu stanowisku. Była to praca dla pokoju rzetelna, bo dążąca do utrwalenia obecnego stanu europejskiego, niedopuszczająca do naruszania tarktatów, a więc i do żadnych zaburzeń.

Natomiast Mac Donald nie tylko walczy z traktatami, ale ich wogóle nie uznaje. Nie uznaje również obecnych granic. Kwestjonuje prawa Włoch do Górnej Adygi, pragnie podważyć prawa Francji w Alzacji, gdzie, jak proces autonomisty Roosa wykazał, cały ruch autonomistyczny jest subwencjonowany przez Niemcy.

W istocie światopogląd Mac Donalda idzie na rękę Niemcom. Jest to popieranie ich rewizjonistycznych planów, jest to zachęta do obalenia traktatów i granic, jest to impuls do wywołania przez Niemcy odwetu i wojny. I w tem tkwi źródło niebezpieczeństwa, jakie przedstawia doktrynerstwo międzynarodówki socjalistycznej i purytanizm protestancki, charakteryzujący obecny rząd angielski. Nie jest rzeczą przypadkową, że nastawienie polityczne labourzystów zwraca się przeciw trzem narodom katolickim: Francji, Włochom i Polsce.

Należy się tylko zapytać, gdzie dojdziemy na drodze, jaką wskazuje Mac Donald? Gdzie dojdzie nawet sama Anglja, mająca kłopoty „mniejszościowe" w Indjach, w Transvaalu, na Malcie, w Gibraltarze i t. d.? Gdzie dojdzie Europa, zwłaszcza po ewakuacji Nadrenji, jeżeli nad nią Mac Donald zawiesi groźbę nowych powikłań, niepewności politycznej, zaburzeń, a w końcu wojny? Przecież ukazanie się w Barcelonie pobłogosławionego przez Mac Donalda Stresemanna wywołało odrazu manifestacje Katalończyków na jego cześć, a za autonomją Katalonji. Kto nie pracuje nad utrwaleniem obecnych traktatów pokojowych, nad daniem ludzkości wiary w stałość obecnych stosunków i granic, ten nie pracuje dla pokoju, choćby się uważał za stuprocentowego pacyfistę. Międzynarodówka socjalistyczna pokoju nie zabezpiecza. Z jej pracy korzysta tylko imperjalizm niemiecki.

Na odbytej niedawno akademji międzynarodówki socjalistycznej w Warszawie przemawiali jej wybitni przywódcy, jak b. minister spraw zagranicznych Belgji Vandervelde, przewodniczący Reichstagu Loebe, przedstawiciel angielskiej partji pracy Cramp. Padło znowu moc pacyfistycznych frazesów i zapewnień, że „Międzynarodówka", „demokracja", „lud" są właściwemi gwarancjami pokoju. Czemu jednak zamiast mówić o dyktaturze i czynić aluzje do obecnego stanu w Polsce, do którego polscy socjaliści walnie przyczynili się swojem stanowiskiem w maju 1926, żaden z wybitnych mówców nie oświadczył, że ze względu na utrzymanie pokoju, Międzynarodówka stać będzie na gruncie obecnych traktatów i bronić obecnych granic?

Artykuły Chamberlaina i Mac Donalda raz jeszcze wykazały, że Polska ma zawsze większych przyjaciół w czynnikach prawicowych i narodowych zagranicą. Obóz socjalistyczno-lewicowy jest dla niej usposobiony nieprzyjaźnie. Obóz ten jednak, nie rozumiejąc, jakie są istotne warunki utrzymania pokoju, bierze na siebie dużą część odpowiedzialności za wichrzenia przeciwko pokojowi i za próby obalenia obecnych granic, co musiałoby doprowadzić do krwawych zatargów.

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego"

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego dokonał wczoraj konfiskaty Nr. 279 „Kurjera Poznańskiego" z dnia 19 czerwca 1929. Konfiskatę tę zarządzono z powodu ustępu przedostatniego w artykule wstępnym, zatytułowanym „Łamanie kości"...

Po konfiskacie wydrukowano drugi nakład „Kurjera Poznańskiego", oznaczony numerem 279 A, w którym opuszczono ustęp przedostatni artykułu wstępnego. Tych czytelników, którzy wczorajszego wydania wieczornego nie otrzymali na czas, prosimy o wyrozumiałość z powodu tej nie przez nas zawinionej zwłoki.

Teror strajkowy w fabrykach samochodowych

Krwawe zajścia w pobliżu fabryki „General Motors"

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) Od dwóch dni fabryki „General Motors" na Woli w Warszawie są otoczone silnym kordonem policji z powodu napaści ze strony strajkujących obecnie robotników samochodowych.

Przed paru dniami w fabryce silników samochodowych „Skoda" na Okęciu wybuchł strajk. Komitet strajkowy domagał się podwyżki płac, a dla poparcia żądań ogłosił strajk w całym przemyśle samochodowym. Robotnicy fabryk „General Motors", którzy pobierają płace o 25 proc. wyższe od żądań, wysuniętych przez strajkujących robotników fabryki „Skoda", nie posłuchali wezwania komitetu.

Do dyrekcji fabryk „General Motors" zgłosili się przedstawiciele komitetu strajkowego i zażądali udzielenia im prawa urzędowania w fabryce oraz prawa decydowania o przyjmowaniu do pracy i zwolnienia robotników. Zarząd fabryk porozumiał się z ministerjum pracy, skąd otrzymał dyrektywę, ażeby kategorycznie odrzucił pretensje komitetu i nie wchodził z nim w rokowania. Wtedy na widownię wystąpiły bojówki, które zaczęły wygrażać robotnikom, a nawet dwóch z nich pobito ciężko. Jeden z robotników walczy ze śmiercią.

Sprowadzono policję, ale terror trwa dalej. Część robotników do pracy nie przychodzi, wobec tego mają być skreśleni z listy płacy. (w)

Demonstracje bezrobotnych w Łodzi

Łódź 20. 6. (Tel. wł.) Wczoraj przed magistratem w Łodzi odbyła się demonstracja bezrobotnych, którzy domagali się przyjęcia do robót miejskich przedewszystkiem tych, którzy już w zeszłym roku na tych robotach byli zajęci. Demonstranci chcieli wtargnąć do magistratu, ale policja tłum rozpędziła.

Szczegóły rozruchów w Pabjanicach

Łódź, 20. 6. (Tel. wł.) W uzupełnieniu doniesień o zajściach w Pabjanicach donieść należy, że robotnicy fabryki Krusche-Ender na znak solidarności ze zwolnionymi kolegami porzucili pracę i demonstrując usiłowali wtargnąć do biur fabrycznych. Na miejsce ekscesów przybyła natychmiast policja, nawołując demonstrantów do rozejścia się. Tłum przybrał jednak groźną postawę i odmówił wykonania rozkazu. Uwiadomiona o tem komenda wojewódzka P. P. w Łodzi wydelegowała do Pabjanic pieszy i konny oddział policji. Tłum obrzucił policję kamieniami, wskutek czego jeden z policjantów został lekko ranny. Wtedy policja rozpoczęła szarżę, rozpraszając demonstrantów, przyczem aresztowano 9 osób, które nawoływały tłum do zaburzeń.

Bezpośrednio potem przejeżdżał przez Pabjanice w drodze do Łasku min. Składkowski. Minister przybył na teren fabryki i badając zajścia, wydał zarządzenia.

Zarząd fabryki oświadczył robotnikom, że jeżeli natychmiast nie podejmą pracy, fabryka będzie zamknięta na czas nieokreślony.

Zaznaczyć należy, że ostatnio w Pabjanicach silnie wzrosły wpływy komunistyczne.

Ks. arcybiskup Teodorowicz do wojewody lwowskiego

Lwów, 20. 6. (Tel. wł.) Wobec niesłychanej napaści „sanacyjnego" „Dziennika Lwowskiego" na ks. arcybiskupa Teodorowicza, tenże skierował list do wojewody lwowskiego, piętnujący napaść pisma — jak stwierdza — subwencjonowanego przez rząd.

We Francji — a u nas

P. Louis Marin, przewodniczący wielkiego stronnictwa Federation Republicaine tj. prawicy parlamentarnej, na kongresie stronnictwa w Rouen dn. 9-go bm. wygłosił mowę, kończącą kongres, w której powiedział:

„Przeciw naszemu stanowisku, po pół stulecia trwających różnych próbach, łączą się ci, którzy wolą dyktaturę i t. zw. posłanie praworządności na wakacje, niż poszanowanie prawa bez zastrzeżeń, — którzy wolą samowolę kliki, niż rozum konstytucji, — którzy wolą sposoby rewolucyjne, niż reformy krok za krokiem i z poszanowaniem prawa, — którzy wreszcie wolą walkę klas, niż wychowywanie społeczeństwa. Oni również jako cel chętniej widzą rozwój potworny i nierozumny etatyzmu, niż niestrudzone i pomysłowe wysiłki inicjatywy jednostek. Oni także na rzecz kultu państwa i tyrańskiej kontroli zbiorowej poświęcają zasadnicze swobody wiary, stowarzyszania się, opinji, prasy, nauki, pracy, praw rodziców wobec dzieci, urządzeń rodziny. Pragnęliby oni zmonopolizować nauczanie w szkołach i, jak w Rosji, wszelkie wypowiadanie swych myśli. Gniotą wielkie podniety działalności ludzkiej, własność prywatną, kapitał, dziedziczenie, możność oszczędzania, zamiast ograniczać się do łagodzenia nadużyć na tem tle..."

O ileż słuszniej jeszcze, niż we Francji, możnaby te słowa wypowiedzieć u nas.

Mądry góral

„Głos Prawdy" zamieścił następujące uwagi:

„W pierwszych dniach czerwca została zorganizowana wycieczka górali na P. W. K. Piszący te słowa miał sposobność spotkać górali, powracających z Poznania, w Katowicach.

— Jakże się Wam podoba Poznań?

— Poznań, panie, jako Poznań, piękne miasto i wielkie, — a cobyście se nie myśleli, panie — żywe. Ludu dużo.

— A wystawa?

— Ej, panie wystawa! Czego tam nima: Syćko je, syćko, co ino pomyślis, cobyś tam spamiętał! Ale panie, to — cóż tam wystawa, cóż Poznań, panie to jest Polska, panie, Polska wielgo rzec!

— Jedzieś ano choć do Poznania — dzień i noc z Nowego Targu i syćko Polska! Jako to ta było przed wojną? Ano za Krakowem już się końcyło. A tu, panie, Polska daleko, ka pońdzies, panie, Polska syćko. Albo i wystawa — cóż wystawa, to panie, nie ten Poznań, ino syćko Polska zrobiela. Ej, panie, mówiem wam, wielgo rzec!

Cóż zacny inteligencie, tak skłonny do pesymizmu i zmiany nastroju, powiesz na to szerokie ujęcie rzeczy i stwierdzenie prawdy objektywnej w ustach prostego człowieka, przywykłego do patrzenia z góry na poziomość dolin z wzniesień górskich, gdzie człowiek ma sposobność patrzeć w siebie i badać prawdę stosunku swego do rzeczywistości, niż w mieście? Czyż można doskonalej ująć całą treść i sens pracy dzisiejszej i prawo poczucia dumy z jej wyników?"

Góral jest jeszcze mądrzejszy, niż się dziennikarzowi z „Głosu Prawdy" wydaje. Poznał, kogo ma przed sobą i dał mu naukę: Jedziesz i jedziesz, przez Śląsk do Poznania, a to wszystko Polska! Ten góral musiał słyszeć w czasie wojny o takich, którzy wyrzekali się Poznania, — i o takich, którzy wszystko zrobili, aby on do Polski należał. I mimochodem daje naukę. Mądry góral!

Min. Zaleski odjechał do Sewilli

Lizbona, 20. 6. (PAT) Minister Zaleski odjechał do Sewilli, żegnany na dworcu przez portugalskiego ministra spraw zagranicznych i szereg innych wybitnych osobistości.

Na stronie 10-tej

„POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA"

Chamberlain o mniejszościach

Sir Austen Chamberlain, b. minister spr. zagr. Wielkiej Brytanji, ogłosił w „The Times" z dnia 14 bm. obszerne uwagi o sprawach mniejszości narodowych, podając i uzasadniając linje przewodnie sprawozdania komitetu trzech (pp. Adatci'ego, Chamberlaina i Quinonesa de Leon), opracowanego w Londynie 28 kwietnia rb. dla Rady Ligi na jej posiedzeniu w Madrycie. W toku swych wywodów mówi sir Austen Chamberlain:

„Różnice zdań o sprawozdaniu komitetu są nieuniknione, gdyż leży to w naturze sprawy oraz interesów i namiętności, które ją otaczają. Gdyby sprawozdanie było inne, mogłoby ono liczyć na poparcie wielu z tych, którzy obecnie je zwalczają, ale spotkałoby się napewno z opozycją wielu z tych, którzy je teraz popierają. Nigdy słuszniej niż w tym wypadku nie możnaby powiedzieć, że co dla jednego jest smaczne, dla drugiego jest trucizną. Z chwilą, gdy pewne państwa uważały za rzecz konieczną, by sprawę wnieść formalnie przed Radę Ligi, taki podział zdań był nieunikniony. I właśnie z tego powodu niektórzy z nas ubolewali nad zajściami w Lugano, które spowodowały rozprawę.

Sprawozdanie komitetu przytacza, obok ustępu z listu p. Clemenceau do p. Paderewskiego, także ustęp z mowy prezydenta Wilsona na pełnem posiedzeniu konferencji pokojowej dnia 31 maja 1919, gdzie mówił:

„...Nie możemy zamknąć oczu na to, że w końcowym rachunku wojskowa i morska siła wielkich mocarstw będzie ostateczną gwarancją pokoju świata..., a, jeżeli wielkie mocarstwa mają dać gwarancję pokoju świata w jakimkolwiek kierunku, czyż nie jest rzeczą słuszną, by im uczyniono zadość w tym względzie, że mniejszości otrzymały właściwe i niezbędne zabezpieczenia?..."

„Widać zatem, że prezydent Wilson prawo większych mocarstw żądania zgody niektórych państw na te traktaty opierał na zobowiązaniu, które wedle jego pojęć te mocarstwa, ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki włącznie, miały podjąć łącznie, celem utrzymania także siłą zbrojną w razie konieczności stanu rzeczy terytorjalnego, którego były twórcami.

„Postanowienia traktatów mniejszościowych nie stały się zasadami rządów, uznanemi jako zobowiązanie powszechne, ale zobowiązaniami z umowy, przyjętemi wzamian za szczególne przeniesienia obszarów z jednego państwa do drugiego, mianowicie w związku z tem, że przez takie przeniesienia powstały nowe mniejszości narodowe i nowe panowanie nad niemi ustalone, więc uznano szczególną opiekę nad niemi za potrzebną.

„W ten sposób podstawą jest, że wielkie mocarstwa mają prawo i obowiązek widzieć, iż wzamian za powiększenie obszaru niektórych państw oraz zagwarantowanie stanu posiadania państw nowych lub powiększonych — państwa te dają słuszne i równe traktowanie swym mniejszościom narodowościowym lub religijnym. Jest rzeczą niezbędną dla słusznej oceny stanowiska od tego czasu przyjętego przez państwa z mniejszościami, oraz dla słusznej oceny działalności Rady Ligi, aby te podstawy jasno utkwiły w umysłach. Prawa mniejszości rodzą się i powstają z ich obowiązków i właśnie w miarę jak spełniają one lojalnie swe powinności mają one prawo do oczekiwania i doznawania życzliwej uwagi i skutecznej opieki ze strony Rady Ligi.

„Podstawą całej działalności Ligi jest to, że ograniczona jest ona do zobowiązań traktatowych. Jedynym obowiązkiem Ligi jest czuwanie nad wykonywaniem tych zobowiązań traktatowych. Organem Ligi, wyznaczonym na to przez traktaty, jest Rada Ligi, ale Rada może działać jedynie, jeśli jeden z jej członków podejmie inicjatywę na swą własną odpowiedzialność i odwoła się o pomoc Rady, jako gwarantą, na tej podstawie, że zaszło naruszenie albo że jest niebezpieczeństwo naruszenia jakiegoś z postanowień traktatowych. Wynika stąd, jak to stwierdził p. Tittoni w swem sprawozdaniu w Radzie w październiku 1920, że zwracanie się samych mniejszości może mieć tylko charakter petycyj. Rada zaś może się zajmować sprawami tylko na podstawie zwrócenia się o to jednego z członków Rady.

„Jeżli jakieś państwo w Radzie na podstawie petycji doszło do przekonania o naruszeniu, rzeczą jego było oskarżyć inne państwo w Lidze zasiadające o naruszenie. Ale to wydawało się powinnością tak niemiłą i niepożądaną, że lord Balfour poruszył pytanie, czy Rada Ligi ma przyjąć ten obowiązek opieki lub uzależnić od procedury. Więc dla ułatwienia sprawy postanowiono przekazywać badanie petycyj komitetowi trzech. Uniknięto w ten sposób niebezpieczeństwa, iż obowiązek każdego staje się w rzeczywistości niczyim obowiązkiem, przyczem każdej petycji zapewniono staranne zbadanie, a spełnienie powinności poruszenia sprawy, bardzo drażliwe i niemiłe, uczyniono mniej niebezpiecznem przez to, że normalnie podejmują to trzy państwa...

„Komitet trzech stara się także w razie potrzeby w sposób przyjazny otrzymać uzupełniające wiadomości od państw zainteresowanych. To rozszerzenie funkcyj, chociaż nie pochodzące pierwotnie z jakiegokolwiek pisanego prawa, przyznanego Radzie lub zawartego w traktatach, jednak zostało przyjęte przez wszystkie państwa interesowane, a następnie zatwierdzone przez Radę i przez Zgromadzenie Ligi, gdyż uznano, że jest ono korzystne dla wszystkich, i dla mniejszości i dla państw i dla Ligi.

„Znam jeden tylko wypadek odmówienia komitetowi trzech dodatkowych wiadomości przez pewne państwo. Ci, którzy śledzą bieg spraw w Genewie, nie zdziwią się, gdy dowiedzą się, iż jedyny ten wypadek odmowy zaszedł ze strony rządu litewskiego. Wskutek tego członkowie komitetu trzech przedstawili sprawę Radzie, gdzie ona jest obecnie jeszcze niezałatwiona.

„Niebezpieczeństwo dla Ligi leży zawsze w dążeniu niecierpliwem do teoretycznej doskonałości i zupełności, której urządzenia ludzkie nie mogą osiągnąć, bo wysiłek ich musi iść w kierunku bezpośrednich i praktycznych załatwień."

Wywody p. Chamberlaina, bardzo ściśle prawniczo, a zarazem bardzo rozważne, dają wyraz poglądom, jakie państwa, które stworzyły opiekę nad mniejszościami, miały i mają w tej sprawie.

Teatr świetlny „SŁOŃCE"

Od czwartku, dnia 20 czerwca r. b. codziennie

GAŁGANEK DZIECKO ULICY

wzruszający obraz osmuty na tle głośnej sztuki D. Nicodemiego

W rolach głównych: **Carmen Boni - Livio Pavanelli - H. Junkermann**

Początek seansów o godz. 5, 7, 9. Przedsprzedaż biletów od 12-2 w poł. przy kasach teatru oraz od godz. 12-7 po poł. na terenach Powszechnej Wystawy Krajowej w Pawilonie Obsługi Publiczności

Pw 12 151-25.51

Słowa prawdy

Z powodu polityki „łamania kości" według projektu prezesa B. B. p. Sławka, pisze krakowski „Głos Narodu":

„Przebieg t. zw. „rewolucji majowej" potwierdza tezę, że wszelkie przewroty nic pozytywnego nie tworzą, że raczej opóźniają prawdziwe reformy, do których społeczeństwa powoli na drodze ewolucji dojrzewają. Przynajmniej w dziedzinie naprawy ustroju Polski widać to dość wyraźnie. Przed rokosem majowym w stronnictwach prawicy i centrum dojrzała idea naprawy konstytucji i pojawiły się w Sejmie odpowiednie wnioski. Wnioski skromne, liczące się z ówczesnym układem sił i położeniem kraju, ale niewątpliwie pożyteczne. Przyszedł „przełom majowy" i co się stało? Przeprowadzono przy pomocy i centrum kilka poprawek, ale potem krępowano ten Sejm, nie pozwalano obradować, terroryzowano i w rezultacie uniemożliwiono przeprowadzenie nawet tych zmian, które już w społeczeństwie zdobyły sobie uznanie dzięki energicznej, wytrwałej propagandzie prasy niezależnej. Trzecie wybory przeprowadzono na podstawie niezmienionej ordynacji wyborczej.

„Pod naporem opinji wystąpił wreszcie i obóz rządowy z własnym projektem reformy konstytucji. Ale w nim ujawniły się w całej pełni te wszystkie wady obozu „odrodzenia moralnego": demagogja, ubóstwo programowe, zarozumiałość i nienawiść, okazywana innym stronnictwom. Zagalopowawszy się w demagogicznej krytyce całego przedmajowego ośmiolecia, musiał obóz rządowy wystąpić z zasadniczo odmiennym programem, a konstytucję z 17 marca 1921 r. określić krótko i węzłowato jako „złą". Zarozumiałość i pogarda dla przeciwników nie pozwoliły mu zrozumieć, że w programach „partyjników" mogą być myśli trafne i słuszne.

„Projekt konstytucyjny B. B. został skrytykowany przez wszystkie niezależne stronnictwa i to uczucie zawodu potęguje rozdrażnienie i rozgoryczenie w kierowniczych kołach B. B.

„P. Sławek nie uważa za stosowne zająć się gruntowną, rzeczową krytyką projektu B. B., przeprowadzoną w lutym i marcu bieżącego roku w prasie niezależnej. Nie odpowiada na głosy wybitnych publicystów i uczonych, którzy udowodnili, że w projekcie B. B. jest wprawdzie kilka pomysłów pożądanych (np. ograniczenie nietykalności posłów, utrudnienie obalania ministrów, podniesienie wieku posłów, prawo veta dla Prezydenta i t. d.), ale naogół projekt jest popsuciem, a nie naprawą konstytucji. Pułk. Sławek na te argumenty nie zwraca uwagi i zamiast polemizować, rzuca skandaliczne pogróżki.

„Na zjeździe B. B. w Łodzi w ubiegłą niedzielę p. Sławek miał, według „Il. Kurjera Codz.", powiedzieć o drugim Sejmie:

„W Sejmie był taki układ sił, że elementy mniejszościowe i komunistyczne stanowiły języczek u wagi".

„Traci się doprawdy ochotę do dyskusji, jeśli się z ust naczelnego kierownika polityki B. B. słyszy takie nonsensy. Więc to w poprzednim Sejmie było więcej undowców i komunistów? Więc to obecny, trzeci Sejm z przewagą lewicowo-mniejszościową jest ze stanowiska państwowego lepszym, niż poprzedni, w którym większość posłów była gotowa poprzeć wszelką rozumną zmianę konstytucji?"

Następnie „Głos Narodu" przechodzi do p. Sławka polityki „łamania kości" i odpowiada na nią:

„Rzecz jasna, że pogróżkę „łamania kości" muszą odnieść do siebie także posłowie ze stronnictw prawicy i centrum, gdyż i oni będą się kategorycznie przeciwstawiali niektórym pomysłom B. B. Pokojowa, powolna likwidacja byłaby najszczęśliwszem zakończeniem „ery pomajowej". Jeśli jednak przywódcy B. B. sądzą, że — jak mówił w Paryżu p. Polakiewicz — „dosyć cackania się" i powinna nastąpić „bezwzględna walka z przeciwnikami", to uniknięcie nowych wstrząsów będzie niesłychanie trudnem."

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) Dzisiaj „Robotnik" w odpowiedzi na ostatnią mowę p. Sławka, wygłoszoną w Łodzi, pisze m. i.:

„Mowa pułk. Sławka przekroczyła pewne granice, których usiłowaliśmy dotychczas przestrzegać. Pułk. Sławek zapowiada „łamanie kości" posłom, którzy odważą się występować przeciw projektowi konstytucji B. B. Oświadczamy tedy z całym spokojem, że, jeżeliby ta „groźba" p. Sławka została kiedykolwiek i w jakichkolwiek warunkach wprowadzona w życie, w takim razie i my potrafimy zrobić z przywódcami B. B. dokładnie i ściśle to samo, czem oni próbują „straszyć" naszych przedstawicieli w Sejmie Rzeczypospolitej. Obóz B. B. wprowadził do życia polskiego demoralizację straszliwą. Obóz B. B. ponosi całą odpowiedzialność za dzisiejszy chaos i rozpad moralny kraju. Jeżeli B. B. chce „łamać kości", to będą leciały kości — zobaczymy tylko czyje". (w)

Taka jest odpowiedź socjalistów na bezkarne grożenie „łamaniem kości" i bezkarne ogłaszanie tej groźby.

O łódzkiej mowie p. Sławka doniósł „sanacyjny" krakowski „Il. Kurjer Codzienny". Reszta prasy „sanacyjnej" zamilczała ten występ prezesa B. B. Z powodu tego pisze ironicznie „Gazeta Warszawska":

„Cytowana przez nas sensacyjna mowa pos. Sławka na zjeździe partji B. B. w Łodzi, mowa, która się stanie dokumentem, ilustrującym dobę współczesną w Polsce, nie znalazła żadnego resonansu w stołecznej prasie „sanacyjnej". Dziwna rzecz: tak cenne, rewelacyjne oświadczenie powinno być spopularyzowane. Musimy stanąć w obronie płk. Sławka i zaprotestować przeciwko jakiejkolwiek cenzurze przemówień prezesa partji B. B. i przeciwko tendencyjnemu przemilczaniu jego rewelacyjnych wystąpień.

„Wogóle prasa „sanacyjna" w przedziwny sposób odnosi się do swego szefa partyjnego. Dwa jego tak klasyczne wystąpienia na klubie B. B. były zgoła przemilczane przez prasę partyjną i trzeba było prasy „endeckiej", by spopularyzowała niezwykle cenne wskazania prezesa bezpartyjnych. Teraz znów milczenie"...

PRZECIW ŁUPIEŻOWI I WYPADANIU WŁOSÓW
MYDŁO WODA SZAMPION TIO-PINOLOWE
LAB. WACŁAW KREMKY WARSZAWA, MIODOWA 21

Przy braku apetytu, zatwardzeniu

należy zażywać naturalną wodę gorzką **„HUNYADI JANOS"**: szybka, łagodna i pewna w działaniu. Inf. **M. Kandel, Poznań,** Masztalarska 7. Tel. 1895. Tw 27567

Ze Związku Oficerów Rezerwy

Pod tym tytułem zamieściliśmy w numerze 271 nadesłany nam artykuł, mówiący o bezpodstawnem odebraniu członkostwa honorowego Związku p. dr. Stanisławowi Szurlejowi. P. Szurlej donosi nam, że wnioski, wyciągnięte w artykule z uchwał i protokółów głównego zarządu Z. O. R., są mylne, że jemu, p. Szurlejowi, tytułu pierwszego członka honorowego nie odebrano, i że stosunek jego do Z. O. R. oraz Z. O. R. do niego jest oparty na wzajemnej lojalności.

Zgon adjutanta gen. Sikorskiego

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) — Zmarł tutaj płk. inż. Kukowski, adjutant i oficer do specjalnych poruczeń b. premjera Sikorskiego. (w)

Konferencja Świtalskiego z Piłsudskim

Warszawa, 20. 6. (AW.) W dniu wczorajszym premjer dr. Świtalski został przyjęty przez min. Piłsudskiego w gmachu Inspektoratu Sił Zbrojnych. Konferencja trwała 2 godziny.

Aresztowanie urzędniczki poselstwa łotewskiego w Moskwie

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) Z Moskwy donoszą, że władze G. P. U. aresztowały urzędniczkę oddziału paszportowego poselstwa łotewskiego, panią Aszman.

P. K. O.

Centrala w Warszawie oraz oddziały w Katowicach, Krakowie i Poznaniu

UDZIELA POŻYCZEK

na korzystnych warunkach procentowych pod zastaw papierów państwowych, listów zastawnych, obligacyj akcyj Banku Polskiego oraz innych akcyj pierwszorzędnych.

nw 10784

Za co skonfiskowano „Gazetę Warszawską"?

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) Jak stwierdza pismo komisarjatu rządu na m. st. Warszawę, konfiskata środowego wydania prowincjonalnego „Gazety Warszawskiej" nastąpiła za artykuł p. t. „Co opowiada p. Wójcikowa" (w związku ze znanemi zajściami w Piastowie. (w)

62-ga konfiskata „Polonji"

Katowice, 20. 6. (Tel. wł.) Katowicka „Polonja" od maja 1926 roku skonfiskowana została w ostatnią niedzielę po raz 62-gi. Skonfiskowaniu uległy dwa ustępy artykułu wstępnego. Jeden z ustępów, jak pisze „Polonja" omawiał trwające już 126 dni naruszenie autonomji śląskiej.

„Wierzymy — pisze „Polonja" — że to temat nieprzyjemny, ale czy konfiskata artykułu spowoduje, że ludzie na ten temat przestaną między sobą rozmawiać, mamy poważne wątpliwości. Wydaje nam się raczej, że te konfiskaty osiągają cel wręcz przeciwny i zamiast przyjaciół obóz „sanacyjny" zyskuje sobie dalszych przeciwników."

Tajemniczy zjazd Marjawitów w Wilnie

Ludność Wilna demonstruje przeciw zwyrodniałym sekciarzom

Wilno 20. 6. Przybyło tu bardzo wielu marjawitów z biskupem Próchniewskim na czele. Marjawici przyjęli delegacje t. zw. „starej cerkwi" w osobach senatora Bogdanowicza, duchownego Lewickiego i psalmisty Pieszki. Delegacja ta odbyła z marjawitami dość długą konferencję, której wyniki są nieznane.

Zwraca uwagę również przyjazd do Wilna z Kowna marjawity księdza Tułachy, który przybył tu specjalnie, aby zobaczyć się z biskupem Próchnickim. Jak wiadomo, „stara cerkiew" w Wilnie nie uznaje autokefalji kościoła prawosławnego w Polsce i podporządkowuje się arcybiskupowi Eleuterjuszowi w Kownie, który swego czasu karany był w Wilnie za działalność wybitnie antypaństwową.

Wczoraj marjawici opuścili Wilno. Na dworcu zebrał się tłum kolejarzy, który energicznie występował przeciwko marjawitom, wznosząc przeciwko nim wrogie okrzyki. Spokój nie został nigdzie zakłócony.

Aresztowanie niebezpiecznych agitatorów komunistycznych w Krakowie

Działalność swą prowadzili oni na terenie „Strzelca" w województwie krakowskiem

Kraków, 20. 6. (Tel. wł.) W związku z likwidacją szajki komunistycznej Hony Weinstein i tow., która działała na terenie województwa krakowskiego i dostała się w szeregi „Strzelca", aresztowały organa wydziału śledczego w Krakowie płatnego wysłannika komitetu centralnego Związku Młodzieży Komunistycznej w Polsce, Abrahama Morgensterna z Warszawy, który działał nietylko na terenie województwa krakowskiego, ale również w całej Polsce.

W mieszkaniu Morgensterna w Krakowie znaleziono większą ilość manuskryptów komunistycznych, ilustrujących dokładnie jego działalność. Równocześnie aresztowano jego wspólniczkę Romanę Henrykę Jankowską, słuchaczkę prawa Uniwersytetu Warszawskiego, zamieszkałą chwilowo w Krakowie bez policyjnego zameldowania. W mieszkaniu Jankowskiej znaleziono również materjał obciążający. Jankowską i Morgensterna, który był już uprzednio karany przez sąd okręgowy w Warszawie 3-letniem więzieniem za działalność komunistyczną, Odstawiono ich do sądu okręgowego w Krakowie.

I w Jugosławji robotą komunistyczną kierują Żydzi

Białogród, 20. 6. (PAT). W Zagrzebiu policja przeprowadziła rewizję w tamtejszych kołach komunistycznych. W wyniku rewizji aresztowano Mirosława Krleja, literata, Galogaze, dziennikarza oraz Salomona Levy'ego i Janeza Fichbacha, u których znaleziono dokumenty, dotyczące propagandy komunistycznej. Stwierdzono przytem, że Salomon Levy był łącznikiem między komunistami zagrzebskimi a centralą wiedeńską. Po przesłuchaniu aresztowanych Krleja został zwolniony, innych zaś zatrzymano. Ci ostatni będą postawieni przed trybunał stanu.

Wielka katastrofa kolejowa we Francji

8 zabitych, 4 ciężko rannych

Grammont, 19. 6. (Pat.) Wskutek obsunięcia się drogi pod ciężarem 2 lokomotyw pociągów robotniczych, jedna z tych lokomotyw przewróciła się a druga wyskoczyła z szyn, przyczem zmiażdżeniu uległ wagon przyczepiony do tej lokomotywy.

Z pod rozbitego wagonu wydobyto 8 trupów i kilku rannych, w tem czterech ciężko.

Tragiczny wypadek samochodowy na Pomorzu

Toruń, 20. 6. (Tel. wł.) Jadący z Nowego Miasta na Pomorzu do Gdańska samochód ciężarowy z towarem, prowadzony przez kierowcę Ewertowskiego, nie posiadającego prawa jazdy, rozbił się o przydrożne drzewo. Zbiornik z benzyną, eksplodując wywołał pożar samochodu. Wskutek pożaru Ewertowski spłonął z samochodem, a drugiego pasażera Tomaszewicza poparzonego i mającego złamaną nogę, chłopi zdołali uratować. (w)

Pos. Skirmunt u Hendersona

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) — Wczoraj poseł Skirmunt odwiedził w Londynie ministra spraw zagranicznych Hendersona i wiceministra Daltona. Wymieniono wzajemne zapewnienia życzliwości i dobrej woli. (w)

Dzielny szofer ratuje tonące dzieci

Bydgoszcz 20. 6. (Tel. wł.) W Koronowie pod Bydgoszczą bawiło się nad Brdą dwoje dzieci robotnika Kiselnika. W pewnym momencie 5-letni chłopiec wpadł do rzeki i zaczął tonąć, a za nim rzuciła się 13-letnia jego siostra, która również zaczęła tonąć. Widząc tę scenę, pewien szofer rzucił się w ubraniu do rzeki i dając dwukrotnie nurka, uratował dzieci.

Fala upałów

Nowy Jork 20. 6. (Radjo wł.) Panujące od tygodnia gorąco doszło w N. Jorku do 34 stopni Celsiusza w cieniu. Tak wysokiej temperatury tutejsza stacja meteorologiczna od czasu swego istnienia nie notowała.

Z okolicy donoszą nawet o jeszcze wyższej temperaturze, dochodzącej do 39 stopni w cieniu. Codziennie zachodzące wypadki porażenia słonecznego były wczoraj jeszcze liczniejsze.

Echa zajść w Opolu

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) — Sprawa odszkodowań dla artystów i artystek polskich, pobitych w Opolu, jest nadal otwarta. Zgodnie z ustawodawstwem niemieckiem poszkodowani muszą wnieść skargi indywidualne. Sprawą tą zajęli się adwokaci Misieja i Dąbrowski. Dyrekcja teatru wniesie od siebie skargę o odszkodowanie za zerwane przedstawienie. Niezałatwiona zostaje również kwestja wzajemności teatralnej między niemieckim i polskim Śląskiem. (w)

Młodzi Obozu Wielkiej Polski

Zebranie plenarne Sekcji Grodzkiej

m. Poznania odbędzie się **dziś, w czwartek,** o godz. 8 wiecz. w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65.

Na porządku dziennym referat i sprawy organizacyjne. Członkowie mają prawo wprowadzania sympatyków ruchu Młodych.

Wydział Grodzki m. Poznania.

Zmiany w O. K. Lwów

Lwów, 20. 6. (AW) Jak się dowiaduje korespondent Agencji Wschodniej inspektor armji generał Mieczysław Norwid-Neugebauer został powołany na takie same stanowisko do Torunia. Następcą jego we Lwowie będzie generał Rummel, przydzielony dotychczas do generalnego inspektoratu w Warszawie. Generał Rummel obejmuje w dniu dzisiejszym urzędowanie.

Tragedja miłosna w Warszawie

Warszawa 20. 6. (Tel. wł.) Wczoraj nad ranem na Starem Mieście kolejarz Witkowski zastrzelił urzędniczkę pocztową Bekerównę, a następnie sam siebie pozbawił życia. (w)

Rzadki wypadek z piorunem

Bydgoszcz 20. 6. (Tel. wł.) Rzadki wypadek uderzenia pioruna zaszedł w domu rolnika Kuligowskiego w Okolu koło Bydgoszczy. Podczas burzy piorun uderzył w szczyt domu, poczem wpadłszy przez komin do wnętrza domu, zrzucił wszystkie obrazy ze ścian, roztopił gwoździe i drobne przedmioty mosiężne oraz zerwał kilka klamek od drzwi i szaf. Piorun, obleciawszy wszystkie pokoje, wyleciał oknem, nie czyniąc żadnej krzywdy siedzącym przy stole i przestraszonym domownikom.

Otwarcie VIII. Zjazdu Cukrowników R. P.

W sali Śniadeckich Collegium Medicum U. P. odbyło się dzisiaj zebranie inauguracyjne VIII. Zjazdu Cukrowników R. P. Prez. J. Żychliński nie mógł niestety otworzyć zjazdu, co było zapowiedziane, z powodu choroby, zebranie zagaił wiceprezes Rady Nacz. Związków Cukrownictwa Polskiego b. min. p. J. Zagleniczny, poczem na marszałka zebrania wybrano ks. Andrzeja Lubomirskiego. Do prezydjum powołano pp. Wł. Psarskiego senj., Zaglenicznego, Karwowskiego i Jasińskiego. Na zjazd napłynął cały szereg telegramów m. in. od związków cukrowniczych Czech, Rzeszy, Francji, Belgji, Finlandji, Anglji i Peru, oraz od polskich związków i urzędów. Zjazd postanowił wysłać depeszę hołdowniczą do Pana Prezydenta Rzplitej oraz szereg innych Następnie p. dr. Drzażdżyński wygłosił świetny i głęboko opracowany referat na temat: „Dziesięć lat polskiego cukrownictwa", a p. dyr. Mikulski na temat: „Kryzys światowy cukru". Oba referaty zostały przyjęte burzą oklasków. Referaty te zaopatrzył cennemi uwagami p. prez. Zagleniczny, poczem p. marsz. Lubomirski zebranie zakończył. O godz. 14-tej odbyło się wspólne śniadanie uczestników w Bazarze, poczem przystąpiono do zwiedzenia P. W. K. Dokładniejsze sprawozdanie z przebiegu zebrania podamy jutro.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88¼ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88½ zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,33 zł, gotówką — 211,91 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,45 zł, gotówką — 172,11 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 20 czerwca 1929.

Giełda dzisiejsza nie wykazała żadnej zmiany i miała przebieg spokojny.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych nabywano chętnie 5 proc. poż. konwers. po 54 proc. oraz poż. inwestycyjną po 103,50, jak również płacono za 4 proc. listy zast. kanwert. ziemskie 44 proc., natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe ziemskie po 92,5 proc. (przy dew. 8,90). Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 26,25 bez kursu.

Przy akcjach bankowych wzgl. przemysłowych zauważono nieco większe zainteresowanie, a mianowicie Banku Polskiego po 167,— i Cegielskiego po 34,50 zaś R. Mayem robiono transakcje po 98,—. Mniejszą ilość akcyj Tri handlowano po 130,— bez kwalifikacji do notowania.

Ceduła urzędowa z dnia 20 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 92,5% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 44,— P.

(Kurs w złotych)

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 103,50 P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 167,— O.

Akcje Przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 34,50 O.
Dr. Roman May I em. zł. 98,— +

Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 20 czerwca 1929 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. Stan. Zjedn. tr.	8,88 sp.	8,90 kup.	8,86

Dewizy

Belgja tr.	123,80 sp.	124,11 kup.	123,49
Holandja „	358,16 „	359,06 „	357,26
Kopenhaga „	237,50 „	238,10 „	236,90
Londyn „	043,24 „	043,35 „	043,13
Nowy Jork „	008,90 „	008,92 „	008,88
Paryż „	034,88 „	034,97 „	034,80
Praga „	026,40 „	026,46 „	026,34
Szwajcarja „	171,60 „	172,03 „	171,17
Wiedeń „	125,30 „	125,61 „	124,99
Włochy	046,65 „	046,77 „	046,53

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000,00	105,50	106,50
5% poż. premj. dol.	000,00	068,75	068,00
5% poż. konw.	000,00	000,00	063,00
10% poż. kol.	000,00	000,00	102,50
5% poż. kol. konw	000,00	000,00	058,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	164,50—164,00
Bank Dyskontowy	000,00—126,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Sole potasowe	000,00—032,75
Kijewski	000,00—096,00
Firley	000,00—046,50
Lilpop	029,50—029,25
Modrzejów	000,00—023,50
Norblin	000,00—070,00
Ostrowieckie Zakłady	085,50—085,00
Parowozy	000,00—026,00
Starachowice	000,00—029,25

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 20 czerwca 1929

Pszenica marchijska	215,00—216,00
lipiec	226,00—227,00
wrzesień	240,50—240,62
Tendencja dla pszenicy mocna.	
Żyto marchijskie	191,00—193,00
lipiec	203,00—204,00
wrzesień	216,00—217,00
Tendencja dla żyta mocna.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—182,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	178,00—188,00
lipiec	000,00—189,00
wrzesień	196,00—198,00
Tendencja dla owsa mocna.	
Mąka pszenna	24,75—28,50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	25,50—27,75
Tendencja utrzymana.	
Otręby pszenne	11,50—11,75
Otręby żytnie	11,50—12,00
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	21,00—23,00
Wyka	27,00—30,00
Łubin niebieski	18,50—19,50
Łubin żółty	28,00—30,00
Seradela nowa	00,00—00,00
Makuch rzepakowy	00,00—18,50
Makuch lniany	21,30—21,60
Wytłoki suszone	00,00—10,75
Śrót Soya	18,00—18,80
Płatki ziemniaczane	16,30—16,80
*) Ziemniaki.	
Ziemniaki żółte	2.10—2.30
białe, czerwone, fabryczne, bez zainteresowania.	

Notowania złotego w Berlinie z dnia 20 czerwca 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,90—47,10
Noty wielkie: 46,75—47,15

Pomorze pod sztandarami idei narodowej

Szereg wielkich wieców i zebrań Stronnictwa Narodowego — Upadek wpływów „sanacji"

Toruń, 20. 6. (Tel. wł.) W ciągu ostatnich dwóch miesięcy odbył się na Pomorzu szereg wielkich zebrań i wieców Stronnictwa Narodowego, które wykazały, że ludność tej kresowej dzielnicy w olbrzymiej swej większości stoi pod sztandarami idei narodowej. „Sanacja" traci zupełnie grunt pod nogami nawet w tych miejscowościach, gdzie dotychczas posiadała pewne wpływy.

Tak więc w dniu 14 kwietnia odbyło się olbrzymie zebranie Stronnictwa Narodowego w sali hotelu Polskiego w Nowem Mieście. Na zebranie przybyło zgórą 800 osób; przemawiali sen. dr. Ossowski i red. Kanarowski.

Tysiączne dosłownie tłumy przybyły na zebranie Stron. Narodowego w Lubawie, urządzone tego samego dnia. Przemawiali również sen. dr. Ossowski i red. Kanarowski, przyjmowani gromkiemi oklaskami.

W dniu 16 kwietnia odbyło się bardzo liczne zebranie w Chełmży; przemawiali pos. Wierczak i red. Kanarowski.

W dniu 17 kwietnia odbyło się wielkie zebranie Stron. Narodowego w stolicy Pomorza — Toruniu. Wielka sala dworu Artusa wypełniona była publicznością po brzegi. Gorącą owację zgotowano mówcom: pos. prof. Strońskiemu, pos. Wierczakowi i red. St. Sasze.

W dniu 18 kwietnia odbyły się liczne zebrania w Kowalewie (ponad 200 osób; referenci pos. Wrzesiński i red. Kanarowski) i w Działdowie (zgórą 400 osób; referenci pos. Wierczak i sekretarz wojewódzki Str. Narodowego p. Sołtysiak). Bardzo liczne rzesze przybyły też na wiece, zwołane na niedzielę, 21 kwietnia w Wąbrzeźnie (500 osób; referenci sen. Ossowski, pos. Wrzesiński i red. Sacha), Radzynie (200 osób, referenci red. Kanarowski i red. Morzycki) i Łasinie (ponad 200 osób; referenci red. Kanarowski i red. Morzycki).

Szereg zebrań odbył się na Kaszubach z udziałem pos. Szturmowskiego. M. i. zebrania takie odbyły się w pow. kościerskim w Skorzewie, Grabowie, Jaroszewach i Dziemianach (przeszło 300 osób).

W dniu 5 maja odbył się olbrzymi wiec w Tczewie, na którym referowali: wicemarszałek Sejmu ks. Czetwertyński, pos. Kwiatkowski i p. Sołtysiak. Ci sami mówcy, entuzjastycznie przyjmowani, przemawiali w dniu 6 maja na wielkich wiecach w Starogardzie i Kościerzynie, 7 maja w Kartuzach i Sierakowicach, 8 maja w Wejherowie i Pucku. Wszystkie wiece były nadzwyczaj tłumne. Odbył się też wielki wiec w Tucholi.

W dniu 8 czerwca odbyło się liczne zebranie Str. Narodowego w Pelplinie (referenci pos. Szturmowski, Kanarowski i Sołtysiak), 9 czerwca odbył się wiec w Gniewie, a 16 b. m. wielki wiec w Nowem Mieście.

Wszędzie zapadały jednomyślnie uchwały, wyrażające Klubowi Narodowemu gorące uznanie dla jego działalności w Sejmie i Senacie. Na ostatnio odbytych wiecach w Pelplinie, Gniewie i Nowemmieście wyrażono nadto uznanie dla młodzieży akademickiej za jej wystąpienie przeciw prowokacjom żydowskim.

W ciągu ostatnich kilku tygodni odbyło się nadto na Pomorzu blisko sto wieców ogólno obywatelskich, skierowanych przeciw zakusom krzyżackim na nasze ziemie zachodnie. Przemawiali na nich przeważnie działacze Stronnictwa Narodowego i redaktorzy pism narodowych.

Tam, gdzie „sanacja" próbuje urządzać swe wiece, ponosi klęskę. Pod tym względem charakterystyczny był przebieg wiecu, zwołanego przez B. B. w Lubawie. Mówców „sanacyjnych" zgromadzeni obywatele nie chcieli wcale słuchać. W dyskusji zabrał głos p. Sołtysiak wśród entuzjastycznych okrzyków ku czci Dmowskiego, Trąmpczyńskiego i Hallera. Na wniosek p. Sołtysiaka wszystkiemi głosami w liczbie 700 przeciw głosom prezydjum wiecu zebrani przyjęli rezolucję, w której potępili ostro „sanację" i jej metody, stwierdzając, że jedynie program Stronnictwa Narodowego odpowiada interesom Kościoła Katolickiego, Narodu i Państwa.

Rezolucję przyjęto wśród entuzjastycznych okrzyków, poczem odśpiewano „Boże coś Polskę".

W Chełmży „sanatorzy" odwołali swój wiec wobec nieprzychylnej postawy ludności.

Ś. p. Marja Eligjuszowa Niewiadomska

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.). W Warszawie zmarła ś. p. Marja Eligjuszowa Niewiadomska.

Urodzona w. r. 1873 w Rojkowie w ziemi Piotrkowskiej córka Jana i Natalji z Gorczyckich kończy pensję Czarnockiej w Warszawie w 1890 r. Bierze udział w organizacji tajnego bezpłatnego nauczania w sferach rzemieślniczych (komplety p. Śniegockiej) tłumaczy historję sztuki Bayeta. W r. 1898 zostaje żoną malarza, Eligjusza Niewiadomskiego. Jest wierną, czynną i światłą towarzyszką jego życia i pracy. Po śmierci męża układa i uzupełnia jego historję malarstwa polskiego.

Pozostawia córkę Hannę Demiecką-Demidowicz i syna Stefana.

„Dobrowolne" składki

Radom, 20. 6. (Tel. wł.) „Słowo Radomsko-Kieleckie" donosi:

Przed kilku dniami na terenie Radomskiej Dyrekcji Kolejowej odbywał się pobór „dobrowolnych" składek od urzędników na fundusz dyspozycyjny M. S. Wojsk. Listy były imienne, więc — prawie wszyscy „dobrowolnie" podpisywali.

Były jednak zaszczytne wyjątki. Do takich należał p. J. Czarnecki, pracownik Wydziału Finansowego, student prawa Uniwersytetu Poznańskiego. Na dobitkę wybrał się w ubiegłą niedzielę 16 bm. na Akademję Hallerowską.

W poniedziałek 17 bm. p. Czarnecki został zwolniony z posady bez podania motywów.

Bez komentarzy.

Wobec stałego rozwoju Stronnictwa Narodowego i związanego z tem wzmożenia prac organizacyjnych w Okręgu Radomskim i pomyślnego stanu wydawnictwa naszego organu narodowego, „Słowa" — p. J. Czarnecki został zaangażowany jako stały współpracownik „Słowa", co umożliwi mu zarazem oddanie całego wolnego czasu pracy w sekretarjacie Stronnictwa.

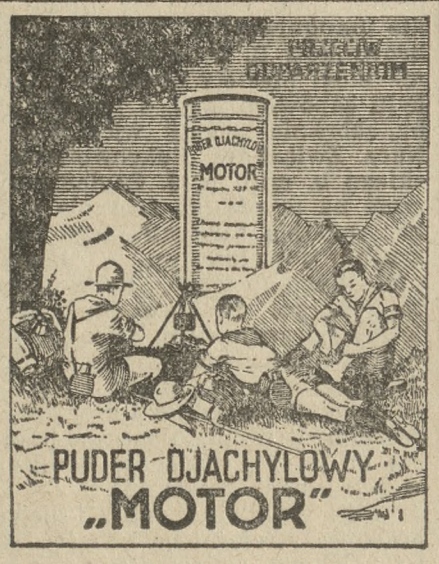

zw 10997

RABKA

Gimnazjum Żeńskie Sanatoryjne im. S-tej Tereski przyjmuje kuracjuszy na lipiec i sierpień. Punkt pierwszorzędny, obok łazienek — kuchnia wykwintna — wszelkie wygody — ceny przystępne.

zw 17026

zp 11124

NAJLEPSZE MYDŁO DOBY OBECNEJ

Syn Przybyszewskiego — działaczem bolszewickim

Moskwa 20. 6. Rektorem moskiewskiego konserwatorjum muzycznego został wybrany Bolesław Przybyszewski, syn znanego pisarza polskiego. Bolesław Przybyszewski jest wybitnym działaczem komunistycznym.

500-lecie Tuszyna

Warszawa, 20. 6. (AW.) W sierpniu b. r. miasteczko Tuszyn pod Łodzią obchodzi 500-lecie swego istnienia. Na mające się odbyć z tego tytułu uroczystości zaproszono p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Tp 2614

Zbliżają się wakacje!...

Jeszcze kilka tygodni, może tylko kilka dni a wyjedziecie na wieś, nad morze, w góry. Czy przygotowaliście już wszystko? Czy zdecydowaliście się już na wybór aparatu "Kodak"?

Nikt nie powinien wyjeżdżać bez aparatu "Kodak"

Czyż nie chcecie przeżywać powtórnie wakacyjnych wspomnień, pokazując i oglądając zdjęcia zrobione „Kodakiem", które sami dokonaliście? Cóż to za przyjemność fotografować, ile zadowolenia da Wam pokazywanie doskonałych zdjęć wakacyjnych!...

Kilka minut wystarczy do poznania "Kodaka"

W każdym większym składzie przyborów fotograficznych pokażą Wam modele aparatów "Kodak" od zł. 70.— (dla dzieci "Brownie" od zł. 33.—

3 warunki konieczne do dobrego zdjęcia:
aparat "Kodak", błona "Kodaka" i papier "Velox".

Kodak Sp. z o. o. Warszawa, plac Napoleona 5.

Tw 2753

Opinja francuska wobec rezolucji madryckiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w czerwcu.

Sesja madrycka zakończyła się kompromisem. Właściwym zaś wykładnikiem słowa kompromis jest w gruncie rzeczy skrycie żywiona myśl, że zawarty układ przyjmuje się „tymczasowo", w nadziei bardziej pomyślnego jutra. P. Stresemann też zastrzegł sobie możliwość powrócenia do zagadnienia mniejszości. Tymczasem zadawalnia się ustępstwami.

Jakkolwiek odnoszą się one w pierwszej linji do procedury, to jednakowoż czynniki, które będą chciały wyzyskać ją dla swoich politycznych widoków, znajdą, dzięki im właśnie, sposób do utrzymywania niebezpiecznej agitacji. Rozgłos, dawany petycjom będzie mógł teraz być znacznie większy. Nietylko bowiem w wyjątkowych wypadkach liczba członków komitetu mniejszościowego może zostać podwyższoną z 3 do 5, ale przyjęta rezolucja w Madrycie uważa, iż jest pożądane, aby 1) komitety mniejszościowe obradowały również w międzyczasie sesyj Rady Ligi, 2) publikowały rezultaty swych studjów nad petycjami. Postanowiono nawet wydawać raz do roku statystyki tych ostatnich. — W tych warunkach Berlin poczyni wszelkie możliwe wysiłki, aby sprawy nie zasypiać, t. zn. znaleźć, zawsze jakiś pretekst do nowych skarg.

We Francji koła miarodajne zdają sobie doskonale sprawę, jak wielką wagę przedstawia cały ten problemat dla zachowania równowgi i pokoju w Europie. Obrady madryckie przypadły jednakowoż na chwilę, kiedy cała uwaga skoncentrowana jest na kwestji długów, których ratyfikacja zobowiąże kilka pokoleń Francji. Ponieważ pod tym względem panuje w partjach tutejszych duża rozbieżność zdań, przeto siłą rzeczy sprawa ta stała się głównym tematem rozważań i dyskusji. Dlatego obrady Ligi w Hiszpanji nie odbiły się silnem echem w opinji francuskiej.

Niemniej przenikliwy publicysta, jakim jest Bainville przestrzega, iż należy trzymać się na baczności, gdyż nic nie jest bardziej podejrzane od stanowiska zajętego przez Niemcy, występujące w roli apostoła mniejszości. Pod tą pokrywką germanizm prowadzi działalność rewindykacyjną, przeciw granicom ustalonym w traktacie. Ochrony mniejszości nie porusza jeszcze w Alzacji, Eupen-Malmédy i Górnej-Adydze. Ale jak będzie po tem, to niewiadomo, pisze Bainville. Ochrona mniejszości narodowych, jest wynalazkiem XX w., będącym jednym z materjałów wybuchowych.

Pertinax w „Echo de Paris" nie odnosi się optymistycznie do rezolucyj, powziętych w Madrycie, i uważa, że mają większe znaczenie aniżeliby się to na pozór zdawało. Stwierdza, że jeżeli zainteresowane państwa na nie przystały, a raczej zrezygnowały się, to prawdopodobnie z myślą, że należało tę sprawę załatwić przed wejściem na scenę przedstawicieli Labour Party w Genewie. Pod tym względem może i miały rację. Żądań ostatecznych p. Stresemanna nie należy uważać za pogrzebane. Wpłyną tylko wtedy, kiedy Niemcy po ewakuacji Renu, odzyskają udzielność terytorjalną.

Tego zresztą zdania jest „Journal des Debats". Nie wątpi on, że Berlin znajdzie zawsze pretekst, by do tej kwestji powrócić. To też uważa ją za „otwartą" na długi czas. Natomiast z jednej strony „Ere Nouvelle" i półoficjalny organ paryski „Le Temps" jakkolwiek nie kryją, że rozwiązanie madryckie jest kompromisem, jaknakowoż uważają, że pomimo zastrzeżeń p. Stresemanna, trudno będzie Niemcom wszcząć te debaty w Genewie, czy gdzieindziej. Kwestja ta jest uregulowaną na długo, pisze „Temps". Jedynie jakiś wypadek specjalnie poważny mógłby spowodować postawienie problematu mniejszości pod innym punktem widzenia.

Niemniej ten sam organ oświadcza, iż według p. Stresemanna, przyjęta rezolucja jest tylko etapem i w gruncie rzeczy nie zadawalnia całkowicie żadnej z zainteresowanych stron. Z tego wynika, że nie należy spodziewać się, by ustała agitacja polityczna, prowadzona pod płaszczykiem ochrony mniejszości. Zostanie ona może zawieszona na czas jakiś, żeby potem, w stosownej chwili, tem intensywniej wystąpić. Berlin bowiem, wiedząc jakich sprzymierzeńców ma w Londynie, uważa, że co się odwlecze, to nie uciecze.

I. Briares.

Sowiecka utopja i ponura rzeczywistość

Bojowem hasłem Stalina i jego zwolenników jest, jak wiadomo, w szybkiem tempie przeprowadzone uprzemysłowienie czyli tak zwana „industrjalizacja" republiki sowieckiej. Pisma komunistyczne są przepełnione wiadomościami o „socjalistycznej rekonstrukcji", „racjonalizacji" i ogólnym postępie przemysłu, a oficjalni przywódcy komunizmu ogłosili ostatnio tak zwany pięcioletni plan „industrjalizacji", według którego Z. S. S. R. do roku 1934 powiększy swoją produkcję przemysłową conajmniej o 200 proc. w porównaniu ze stanem obecnym.

Oczywiście tak fantastyczne, oparte na zawrotnych cyfrach, przepowiednie o mającym nastąpić szalonym rozkwicie gospodarki sowieckiej znajdują się w rażącem przeciwieństwie do ponurej rzeczywistości sowieckiej. Służą one tylko jako środek agitacyjny dla wpajania w masy robotnicze, rozgoryczone brakiem artykułów żywnościowy i ciężkiemi warunkami życia. przekonania, że przeżywane obecnie przez Z. S. S. R. przesilenie i trudności gospodarcze są zjawiskiem przejściowem, spowodowanem raczej burzliwym rozwojem ekonomicznym, a nie zgubną praktyką komunizmu.

Jak wygląda w praktyce codziennej komunistyczna „rekonstrukcja" i „postępy" przemysłu sowieckiego, świadczy oryginalny obrachunek, prowadzony przez inspektoraty pracy w sprawie tak zwanych „progułów", czyli samowolnego opuszczania pracy przez robotników. Według tej statystyki w pierwszym kwartale roku bieżącego w fabrykach i kopalniach zagłębia Donieckiego robotnicy pracowali tylko 61 proc. przepisowych dni pracy, na resztę zaś, to znaczy 39 proc., nie stawali do pracy, otrzymując jednocześnie wynagrodzenie.

Lecz najciekawszem będzie wyjaśnienie, czy przemysł sowiecki dostatecznie jest nasycony inżynierami i fachowcami, bez których niemożliwem jest normalne funkcjonowanie fabryk, nie mówiąc już o szalonem tempie rozwoju przemysłowego, o którym marzą Stalin i towarzysze. Otóż według urzędowych danych sowieckich wszystkiego w Z. S. S. R. pracuje 16 200 inżynierów i 15 930 techników, czyli razem 32 130. W ten sposób, jeśli porównamy te liczby z ilością zatrudnionych w przemyśle sowieckim robotników, okaże się, że na 1 000 robotników przypada tylko 7 fachowców, podczas gdy w Niemczech 43, a w Stanach Zjednoczonych około 60. Ale i ta mała liczba fachowców sowieckich nie odpowiada swoim zadaniom, gdyż z ogólnej ich liczby tylko 30 proc. posiada wyższe wykształcenie fachowe, reszta zaś składa się z robotników, których władza sowiecka awansowała na inżynierów jako pewnych komunistów. Szczególnie brakuje fachowców w przemyśle ciężkim, maszynowym, oraz chemicznym. W tym ostatnim liczy się wszystkiego 170 inżynierów na 300 000 robotników, chociaż przemysł chemiczny w większym stopniu niż inny wymaga udziału fachowców.

Z tych danych widzimy, że przemysł sowiecki wykazuje dość znaczne luki w kierownictwie fachowem. Oprócz tego należy uwzględnić, że daleko idąca demoralizacja wśród robotników, którzy wymagających pracy inżynierów biją i zabijają (w samem tylko Zagłębiu Donieckiem w pierwszym kwartale roku bież. zanotowano ponad 700 takich wypadków) — uniemożliwia fachowcom wykonywanie swych funkcyj. Dlatego też wszystkie optymistyczne plany „industrjalizacji" państwa sowieckiego są utopją, przy pomocy której czerwoni władcy Kremlu chcą odwrócić uwagę ludności od prawdziwych przyczyn upadku niegdyś bogatego kraju.

J. Kr-icz.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ CZY JESTEŚ W SKLEPIE POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

Dobrane towarzystwo

„Gazeta Warszawska" pisze, co następuje:

„W poniedziałek w sali Wagram zwołali komuniści paryscy wiec w sprawie zajść lwowskich. Bynajmniej nie w sprawie prowokacyj żydowskich, lecz w sprawie ekscesów antysemickich.

„Afisze zapowiadały wystąpienie rozmaitych lewicowych eks-ministrów z p. Malvy na czele. Jednakże do takiego skandalu nie doszło: żaden z nich nie zjawił się nawet na wiecu. Nie przyszedł nawet staruszek Buisson, prezes masońskiej Ligi Obrony Praw Człowieka.

„Za to buszowali na zebraniu Wiktor Basch, Żyd, wysługujący się Niemcom i La Cache, wysługujący się komunistom. Clou zebrania stanowiło wystąpienie mordercy Petlury żydowskiego dziś bohatera Szaloma Szwarcbarta, który plugawił Polskę, a nawet groził zerwaniem sojuszu francusko-polskiego. Czyżby Szwarcbart posiadał aż tak ogromne koneksje, by mógł tak grozić?...

„Co najciekawsze, iż zjawił się na takiem zebraniu p. Paweł Kleczkowski, korespondent paryski urzędowej PAT-ej. Podobno uzyskał on na wiecu duży sukces. Pozwolono mu mówić, a nawet pono oklaskiwano. Żydowskie dzienniki podają treść wystąpienia p. Kleczkowskiego:

„Oświadczył, że i on potępia barbarzyńskie wybryki chuliganów we Lwowie i Poznaniu, lecz, że trzeba pamiętać, że nie wszyscy Polacy są endekami.

„Przyjdzie dzień — konkludował p. Kleczkowski — gdy nie trzeba będzie urządzać takich wieców, i gdy będę się czuł w lepszem położeniu, niż obecnie".

„Co za dobrane towarzystwo! Basch, La Cache, Szwarcbart i Kleczkowski, urzędnik polski... Mamy głęboką nadzieję, iż spełnią się pragnienia p. Kleczkowskiego i „przyjdzie dzień, gdy będzie się czuł w lepszem położeniu. niż obecnie", i nie będzie potrzebował trudzić się reprezentacją PAT-ej w Paryżu."

Ks. biskup Laubitz w Podgórzu

W dniu 19 bm. przyjechał do Podgórza na wizytację parafji ks. biskup Laubitz, sufragan arcydiecezji gnieźniejskiej. Poprzednia wizytacja arcypasterska w tej parafji odbyła się przed 13 laty przez śp. biskupa Kloskego. Na powitanie ks. biskupa Laubitza miasto przystroiło się odświętnie. Na rynku zebrały się dzieci szkolne, bractwa i organizacje, zaś wojsko wystawiło kompanję honorową. O godz. 15 zajechał samochód ks. biskupa w otoczeniu banderji konnej miejscowego Sokoła. Po powitaniu przez generała Pasławskiego, starosta powiatu toruńskiego dr. Bogocza i zastępcy burmistrza p. Jesionowskiego wprowadzono ks. biskupa w procesji do kościoła. Przy ołtarzu przemówienie powitalne wygłosił ks. prob. Domachowski. Odpowiadając, ks. Biskup dał wyraz swej radości z powodu serdecznego przyjęcia. Po procesji żałobnej, błogosławieństwa i nieszporach ks. biskup udzielił wiernym Sakramentu Bierzmowania. Wieczorem odbyła się defilada towarzystw z pochodniami, a koło śpiewackie „Halka" odśpiewało kilka pieśni. Nazajutrz po rannej mszy św. Biskup udał się na dalsze wizytacje do Otłoczyna i Cierplic. (wd)

Dozór nad żywnością

Warszawa 20. 6. (AW) Jutro odbędzie się posiedzenie Państwowej Rady Dozoru nad Żywnością, na którem omawiane będą projekty zamierzonych w tej dziedzinie rozporządzeń.

P. Jastrzębski jedzie na kongres do Paryża

Warszawa 20. 6. (AW) Sekretarz komitetu ekonomicznego ministrów p. Jastrzębski, wydelegowany został na międzynarodowy kongres Naukowej Organizacji Pracy do Paryża. Powrót p. Jastrzębskiego do Warszawy nastąpi w przyszłym tygodniu.

Kilkanaście wagonów nafty spłonęło

Lwów, 20. 6. (PAT.). Dziś o godz. 2-giej w nocy wybuchł pożar w składzie benzyny, nafty i olejów mineralnych akcyjnego tow. naftowego „Galicja" w Zniesieniu pod Lwowem. Pastwą płomieni padło 15—18 wagonów nafty, benzyny i oleju maszynowego.

Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem jednego z robotników firmy, który obok cystern z benzyną postawił niezabezpieczoną lampkę naftową.

Straż pożarna po 6-ciogodzinnej akcji ratunkowej zdołała pożar ugasić. Ofiar w ludziach nie było. Szkody sięgają 300 000 zł. Magazyny i składy były ubezpieczone.

Nowy statek szkolny

W Toruniu odbyło się posiedzenie wojewódzkiego Komitetu Floty Narodowej pod przewodnictwem wojewody Lamota i z udziałem sekretarza generalnego Głównego Komitetu Floty Narodowej generała Zaruskiego. Komitet postanowił zakupić z sum, zebranych dla uczczenia Dziesięciolecia Niepodległości na Pomorzu, statek szkolny, któryby zastąpił stary już i nie nadający się do dalszych rejsów statek szkolny „Lwów". Nadarza się właśnie sposobność do zakupienia niemieckiego statku szkolnego „Prinz Eitel Friedrich" o wyporności 2.600 tonn. Statek ten nosiłby nazwę „Pomorze" i służyłby marynarce polskiej do szkolenia oficerów marynarki.

„Prinz Eitel Friedrich", jakkolwiek zbudowany przed wojną światową pozostawał przez cały czas wojny światowej w porcie hamburskim, nieużywany prawie zupełnie. (wd)

Uwagi

Gdzie Wielkopolanie?

Piszący te słowa nie jest Wielkopolaninem. Pochodząc z dalekich kresów od dziesięciu lat przygląda się życiu wszystkich trzech dzielnic zjednoczonej ojczyzny bezstronnie, nie uzbrojony w żaden partykularny pryzmat, nie obciążony żadnym separatyzmem dzielnicowym.

Obywatele wszystkich trzech zaborów wnieśli państwu pewne wartości, pewną sumę pracy, kapitał cywilizacji i dorobek kultury. Odrębności dzielnicowe, tak jaskrawo uwydatniające się w pierwszych latach zjednoczenia, z biegiem czasu zacierają się coraz bardziej.

Zdawałoby się, że wszystko posuwa się logicznym trybem, że zwolna państwo nasze zatraci resztkę śladów tych słupów granicznych, które przemoc trzech wrogów wbiła w żywą pierś narodu. Zdawałoby się...

A jednak... gdy pewnego dnia rozejrzałem się po kraju, po rządzie, po placówkach zagranicznych — jak obuchem uderzyło mnie jedno spostrzeżenie:

— Gdzie są Wielkopolanie? Gdzie są Ślązacy? Gdzie są Pomorzanie?

Gdzie, na miłość Boską są ci ludzie najbardziej z całej naszej wielkiej rodziny zahartowani w walce, najlepiej zorganizowani, najwięcej i najmądrzej pracujący?

Przejrzałem sumiennie z ołówkiem w ręku listę ministrów, dygnitarzy państwowych, prezesów i dyrektorów rządowych banków, fabryk i przedsiębiorstw, lustrowałem uważnie listę generałów wyższych stopni, dyrektorów departamentów, prezesów sądów.

I — z bolesnem zdziwieniem stwierdziłem, że niema tam ludzi z byłego zaboru pruskiego.

Dlaczego? Rozważmy dlaczego?

Może sami nie chcieli? Może nie przyjmowali ofiarowywanych im stanowisk, może uchylali się od służby państwu? Może pracując ciężko i owocnie przez lat 100 nad utrzymaniem i rozwojem polskości na własnej ziemicy, gdy Polska niepodległość uzyskała — zniechęcili się do niej?

Trudno, ale ani ja, ani żaden Polak w to nie uwierzy. A zatem?

Może do pracy państwowej Wielkopolanie nie nadają się? Może nie mają zdolności organizacyjnych, może brak im kwalifikacyj fachowych? Może brak wykształcenia czy pracowitości?

Ależ chyba Wielkopolska może być wzorem nie tylko dla reszty kraju, lecz i dla wielu innych państw w dziedzinie intensywności pracy i jej racjonalnej organizacji, ależ wychowała tysiące wykwalifikowanych fachowców skarbowości, administracji, spółdzielczości i t. d. i t. d.

Zatem? Zatem dlaczego nie mamy w Polsce wysokich stanowisk obsadzonych przez Wielkopolan?

Przecie przed trzema laty pracowali oni na różnych posterunkach państwowych i nie mało przyczynili się do rozbudowy i odbudowy kraju. Gdzie się podzieli?

Usunięto ich.

Lecz rąk nie złożyli bezczynnie. Nie. Wprost przeciwnie. W rekordowo szybkim czasie wznieśli wspaniały pomnik naszej kultury i cywilizacji, dali świadectwo naszego dziesięcioletniego wysiłku twórczego pod postacią Powszechnej Wystawy Krajowej, którą właśnie Wielkopolanom zawdzięczamy, a z której my, wszyscy Polacy, jesteśmy dumni.

Może ten wspaniały czyn Wielkopolski stanie się wreszcie taranem, który rozwali mur, jakiejś ponurej, złej i szkodliwej niechęci, zamykającej drogę do pracy państwowej ludziom z byłego zaboru pruskiego, — przyznajmy — najpracowitszym, najtwardszym i najwytrwalszym zpośród nas. C. hr. Zan.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Straszny wypadek samochodowy

Katastrofalne uderzenie o drzewo — Wybuch motoru — Śmierć właściciela w płomieniach

Nasz korespondent tczewski (dz) donosi pod datą 19 b. m.:

Dzisiaj rano, około godz. 5 wydarzył się na szosie Subkowy - Tczew w pobliżu Czarlina przy kamieniu kilometrowym 315,3 straszny wypadek. Samochód ciężarowy nr. P. M. 52030, którym kierował właściciel p. Ewertowski z Nowegomiasta pow. lubawskiego, podążał z towarem na targ do Gdańska, wioząc również handlarzy pp. Romana Lisińskiego z Nowegomiasta i Alojzego Tomaszewicza z Lubawy W pobliżu Czarlina auto nagle uderzyło o przydróżne drzewo z taką siłą, że roztrzaskało się i ponadto eksplodował również motor.

Skutki były straszne. Samochód w jednej chwili stanął w płomieniach. Szofer i p. Lisiński z trudem uratowali na pół uduszonego Tomaszewicza, który miał złamaną i podpaloną nogę. Natomiast właściciela samochodu p. Ewertowskiego w żaden sposób nie można było wyciągnąć a spalił się w oczach stojących towarzyszy.

Rannego Tomaszewicza odstawiono do szpitala w Tczewie. Policja wszczęła natychmiast energiczne śledztwo.

Otwarcie historycznych podwoi w Watykanie

Obraz tego historycznego aktu zawiera nr. 38 „Wielkopolskiej Jlustracji", który ukaże się dziś w czwartek, 20 czerwca r. b.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1.50 zł., kwartalnie 4.— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Zamach na pociąg

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności uniknięto katastrofy

Zbrodniczego zamachu dokonano na pociąg kursujący między Poznaniem a Warszawą w nocy na 18 b. m. w pobliżu stacji kolejowej Gutowo wielkie w pow. wrzesińskim.

Niewyśledzony dotychczas zbrodniarz podłożył na torze pomiędzy szyny rozjazdowe a oporowe dwie płyty żelazne, które z powodu własnego ciężaru opadły na bok i pociąg przejechał szczęśliwie.

Przeprowadono natychmiast badania na miejscu przez komisję z dyrekcji kolei poznańskiej. Komisja stwierdziła, że podłożenie takich przedmiotów na szyny mogło łatwo spowodować wykolejenie pociągu i nieobliczalną w swych skutkach katastrofę. Pokusić się na taką zbrodnię mógł jedynie osobnik dobrze obeznany ze stosunkami kolejowemi i służbą kolejową. Powstało zatem uzasadnione przypuszczenie, że sprawcy należy dopatrywać się w osobniku, wydalonym niedawno z praktyki. W celu wyświetlenia sprawy prowadzi się jeszcze śledztwo. (k)

Wypadek lotniczy

Aparat rozbity, pilot wyszedł cało

W dniu 19 b. m. około godz. 19,30 zdarzył się wypadek z samolotem wojskowym, lecącym z Grudziądza do Torunia. Samolotem kierował pilot porucznik Galus, instruktor szkoły lotniczej w Grudziądzu. Gdy samolot znajdował się nad Chełmżą, porucznik G. zauważył defekt motoru, wobec czego postanowił wylądować. Poszukując miejsca do lądowania, porucznik G. obniżył lot, przyczem niestety zawadził skrzydłem samolotu o wysoki komin żelazny młyna parowego p. Szloty. Wskutek tego samolot runął pionowo na ziemię ogonem do góry, rozbijając się doszczętnie. Jakimś szczęśliwym zbiegiem okoliczności porucznik Galus nie odniósł najmniejszego obrażenia. (wd))

Eskadra rumuńska

przyleciała dziś na Ławicę

Dziś o godz. 9,10 po dwugodzinnym locie z Dęblina, wylądowała na lotnisku w Ławicy rumuńska eskadra, składająca się z czterech aparatów typu Potez i Breguet. Oficerom rumuńskim towarzyszyły z Dęblina trzy samoloty polskie. Dowódzca eskadry rumuńskiej, szef dep. rumuńskiego lotnictwa wojskowego gen. Gorsey przybył na samolocie, pilotowanym przez szefa dep. lotnictwa M. S. Wojsk. pułk. Rajskiego. Załogę eskadry rumuńskiej stanowią kapitanowie: Jienascu, Ceansu, Paclea, Jacobescu i Romanescu, porucznicy Tomanescu, Stefanescu i Parvulescu, oraz merhanik Gavon.

Po przywitaniu przybyłych przez szefa sztabu D. O. K. Poznań ppułk. dypl. Dżugaja i dowódzcę 3 p. lotn. podp. Kalkusa, muzyka odegrała hymn rumuński, poczem odbyła się inspekcja kilkudziesięciu samolotów polskich, ustawionych w olbrzymi czworobok. Zwiedziwszy hangary i fabrykę „Samolot" goście rumuńscy udali się samochodami do hotelu „Polonia", przed którym zaciągnięto wartę honorową.

Załoga eskadry rumuńskiej zabawi w Poznaniu do jutra po południu, poczem odleci do Krakowa.

Nie udało się!

Porwali auto, lecz po godzinie już ich aresztowano

Przykrą przygodę miał w tych dniach szofer pewnej dorożki samochodowej własność p. Stefaniaka przy ul. Małeckiego 32. Rano pojechał on przed restaurację „Riwjera" na Sołaczu i wstąpił na posiłek ze swym pasażerem. W pewnym momencie szofer spostrzegł brak samochodu. Zorjentował się prędko w sytuacji i drugim samochodem wyjechał w pościg za sprawcami kradzieży. Poszukiwania nie dały wyniku, a ograniczyć się musiały do zawiadomienia policji i poszukiwaniu po mieście.

Tymczasem jego wozem podążało w kierunku Swarzędza trzech osobników. Przy sterze siadł szofer Aleksy Abramczyk (Wierzbięcice 19), piekarz Jan Tonder (ul. Kramarska 27) i operator kinowy Stefan Nowak (ul. Staszyca 8). Po drodze samochód został uszkodzony tak silnie, że nie można nim już posiłkować się. Przygodni „pasażerowie" porzucili więc na szosie auto, zabrali zegar taksówki, oraz inne drobiazgi i udali się na dworzec pobliskiego już Swarzędza. Tam ich przytrzymała policja.

Cała wyprawa nie trwała długo. O godzinie 5 rano niefortunna trójka wyruszyła samochodem z przed „Riwjery" na Sołaczu, a krótko przed godziną 6 już ich aresztowano w Swarzędzu. (k)

Awantura w więzieniu

W dniu 19 b. m. przed południem odsiadujący w więzieniu karnem w Toruniu (w t. zw. Okrąglaku) karę za kradzieże niepoprawny złoczyńca Antoni Fiołek zabarykadował wejście do swej celi ławkami i stołkami, poczem głośno zaczął nawoływać współwięźniów do buntu. Do więzienia wezwano silny oddział policji, przybył także prokurator Sądu Okręgowego. Zawezwano Fiołka do poddania się, a gdy to nie poskutkowało, wyważono drzwi i wdarto się do celi siłą. Fiołek tymczasem zniszczył urządzenie celi i powybijał szyby. Ubezwładniono go, zakuto w kajdany i osadzono w ciemnicy; jest on znany z podobnych awantur urządzanych w więzieniach w Grudziądzu i Chojnicach. Inni więźniowie na widok policji zachowali się spokojnie, istnieją jednak poszlaki, że bunt był między nimi umówiony i miał wybuchnąć na alarm Fiołka. (wd)

Ofiary kąpieli

W dniu 19 b. m. około godz. 19,30 w Toruniu podczas kąpieli w Wiśle, na miejscu niedozwolonem, utonął 20-letni szofer Władysław Pająk. Zwłoki wydobyli dopiero późną nocą rybacy za pomocą sieci.

Tegoż dnia w Grudziądzu utonął podczas kąpieli w Wiśle 18-letni Franciszek Napierała, syn posterunkowego policji państwowej. Po kilku godzinach dopiero wydobyli zwłoki saperzy. (wd)

KALENDARZYK

Czwartek, 20 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,29; — zachód 20,18; — długość dnia 16 godz. 49 min.

Księżyc: wschód 19,10; — zachód 2,03; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, g. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka 18 st. C., pogodnie, wiatr wschodni ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 26 st. C., najniższa 13 st. C.

Kal. rz.-katt.: Florentyna; jutro Alojzy.

Kal. słow.: Bogna Św.; jutro Domysław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl Wolności 13. — Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 37. — Apteka Sapieżyńska, ul. Pocztowa 31.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona. — Apteka p. Plucińskiego, ulica Głogowska 74-75.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Mag. praw Halina Jahnkówna z Poznania,** córka prof. Edwina Jahnkego, została mianowaną radcą wojewódzkim przez p. ministra spraw wewnętrznych. — Jest to pierwsza Wielkopolanka, która uzyskała tak wysokie stanowisko w administracji.

— * **Jubileusz pracy zawodowej.** W tym miesiącu obchodzi 6 akuszerek poznańskich 35-lecie zawodu akuszerskiego, a mianowicie pp. Reszelewska Wiktorja, ul Wysoka 12; Słomowa (Czerwińska) Marja za Bramką 5; Owczarczakowa Antonina, ul. Marszałka Focha 87; Glazińska Klara, ul. Marszałka Focha 90; Wiałecka Józefa, obecnie w Starołęce i Rzadkiewiczowa Stanisława w Wirach pod Poznaniem. — Jedna z Jubilatek, p Glazińska, była pierwszą polską akuszerką w dzielnicy łazarskiej. Na intencję Jubilatek odbędzie się msza św w dniu 20 bm. o godz. 9 w kościele franciszkańskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Związek Oficerów Rezerwy Rz. P.** W dniu 23 bm. o godz. 15 odbędzie się w sali restauracji „Continental" przy ulicy św. Marcina 36 nadzwyczajne zebranie zarządów kół i delegatów na Walny Zjazd. Ze względu na ważność obrad prosimy o liczne przybycie. — Za Zarząd: (—) J. Fitzner, kpt. rez. (—) K. Chłapowski, ppłk. rez.

— * **Tow. Powstańców i Wojaków — Jeżyce.** Dnia 23 bm. od godz. 9 do 15.30 urządzamy na strzelnicy przy warowni VII (ul. Bukowska) doroczne ostre strzelanie dla członków o godność króla kurkowego oraz dla gości o wartościowe premje. Przybycie wszystkich członków obowiązkowe. Goście mile widziani.

— * **Zjazd motocyklistów Pomorza** odbędzie się w Chojnicach w niedzielę, 23 bm.. W zjeździe mogą brać udział wszyscy motocykliści i automobiliści Pomorza i okręgu nadnoteckiego, zorganizowani i niezorganizowani. Udział pań dozwolony.

— * **Spółdzielnia Budowlana Wlkp. Urzędników Państwowych w Poznaniu.** Zwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 6 lipca br. o godz. 18 w sali 27 Uniwersytetu Poznańskiego (Collegium Minus). W razie braku kompletu odbędzie się w tym samym dniu i lokalu drugie walne zebranie o godz. 18,30, którego uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych. Sprawozdanie, bilans oraz rachunek zysku i strat są wyłożone do przejrzenia w lokalu spółdzielni przy ul. Matejki 35 codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt między godz. 19—20.

Za Radę Nadzorczą:

Sekr. (—) Inż. Jasielski. Prezes (—) Inż. J. Romański.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" — Gniazdo XII, Poznań-Śródmieście.** W piątek, dnia 21 bm. o godz. 20 zbiórka wszystkich druhen niećwiczących na boisku „Sokoła". Przybycie konieczne dla odebrania legitymacyj zlotowych i omówienia ważnych spraw. dotyczących zlotu.

— * **Rekolekcje zamknięte dla pp. nauczycielek** w gmachu Seminarjum Nauczycielskiego w Inowrocławiu rozpoczną się dnia 28 bm. o godz. 6 wieczorem i skończą komunją św. dnia 2 lipca br. Koszty całkowitego utrzymania podczas rekolekcyj wynoszą 12 zł od osoby. Uprasza się zabrać z sobą koc do przykrycia, prześcieradło i powleczenie, ręcznik, kłódkę do szafy, nóż, widelec, łyżkę, łyżeczkę i serwetę oraz szczotki do rzeczy i obuwia. Zgłoszenia zechcą pp. nauczycielki przesyłać do Dyrekcji Seminarjum Nauczycielskiego w Inowrocławiu.

Przy zaburzeniach w trawieniu, bólach żołądka, zgadze, wymiotach, zawrotach głowy, bólach głowy, miganiu przed oczami, podrażnieniu nerwów, bezsenności, ogólnem osłabieniu, niechęci do pracy, naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** pobudza do wypróżnień i ułatwia krwiobieg. Próby dokonane w klinikach uniwersyteckich wykazały, że alkoholicy cierpiący na katar żołądka, dzięki uznanej wodzie **Franciszka Józefa** odzyskali w krótkim czasie dawny apetyt. nw 11 169

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Chorągwie wywiesić.** W dniu 23 bm. odbywa się w Poznaniu otwarcie Wszechpolskiego Kongresu Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich R. P. pod wysokim protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Ze względu na tak ważną okoliczność, iż na kongres przyjeżdża bardzo wielka ilość członków i zawodników Bractw Kurkowych, uprasza się Obywatelstwo Poznańskie o wywieszenie chorągwi w dniu 22 i 23 bm.

— * **Z portu poznańskiego.** W poznańskim porcie rzecznym znajduje się obecnie około 40 łodzi, oczekujących na ładunki zboża, sztucznych nawozów i węgla. Wczoraj wyruszył parowiec „Donau", holujący 4 szkuty do Lubonia po ładunek. Pewne trudności napotyka przejazd parowców pod starym mostem na Warcie (Chwaliszewo). (k.)

— * **Żyto zakwitło!** Od mniejwięcej tygodnia kwitnie żyto. Po tegorocznej ostrej zimie pola żyta wyrównały się w łanie do średniej wysokości. Pora na kwitnienie była pomyślna, to też podmuch nawet lekkiego wiatru w pogodne dni unosił ponad falującemi zbożami chmury pyłu, wytrząsanego z oblepionych cienkiemi włoskowatemi kwiatkami kłosów. Czas na zapylanie żyta, tak ważne przy sprzętach, był bardzo pomyślny. Według zdania znawców żyta tegoroczne nie wyrosną zbyt wysoko w słomę, za to będą miały dobrze wykształcony kłos i dużą odporność na wyleganie. Również będzie to bogaty rok pod względem doświadczeń z uwagi na wielkie mrozy, wpływ tychże na plony i odporność odmian. (k.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Najechany został** dziś rano na ul. Słowackiego przez wóz ciężarowy, naładowany węglem, 13-letni Wacław Mańczak, zamieszkały na Zagórzu. Z powodu pokaleczeń na nodze przewieziono chłopca do lecznicy miejskiej. (k.)

— * **Oblany gryzącym płynem został** dziś rano 24-letni Edward Warczyński przez pewną kobietę, zamieszkały w bloku VIII kolonji miejskiej na Górczynie. Ciężko poparzonego na twarzy Warczyńskiego odstawiono do Uniwersyteckiej Kliniki Ocznej z powodu obawy utraty wzroku. (k.)

— * **Ofiara tragicznego wypadku zmarła.** W zakładzie Diakonisek w Poznaniu zmarł rolnik Ulbrich Opitz v. Boberfeld z Jarosławia. We wtorek rano, jak już donosiliśmy, śp. Boberfeld padł ofiarą ciężkiego wypadku; przejeżdżając ul. Marszałka Focha w pobliżu cmentarza żydowskiego na motocyklu, przy mijaniu się z samochodem wpadł pod tramwaj. Poranienia były tak ciężkie, że Boberfeld, liczący zaledwie trzydzieści kilka lat, uległ cierpieniom następnego dnia. (k.)

— * **Topielec rozpoznany.** W środę rano, jak już donosiliśmy, z Warty pod Naramowicami wyłowiono zwłoki mężczyzny w stroju kąpielowym. W wyniku zarządzonych dochodzeń okazało się, że jest to mieszkaniec Głównej (ul. Nadolnik 10) około 30-letni Szymon Umuławski. Śp. Umuławski utonął w niedzielę w południe przy kąpieli w Warcie pod Naramowicami. Był zaledwie od roku żonaty i osierocił żonę z kilkomiesięcznem zaledwie dzieckiem. (jar.)

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Kochanka Rozwolskiego".
Aurora: „Douglas Fairbanks pod tyt. Trzej Muszkieterowie".
Casino: „Miłość z przeszkodami" i „Spowiedź szesnastoletniej".
Colosseum: „Wyspa zabronionych pocałunków".
Corso: „Nędznicy".
Edison: „Córka szatana".
Kapitol: „Dżentelman-Włamywacz".
Metropolis: „Barka miłości".
Odeon: „Płomień miłości".
Renaissance: „Dzieje jednej nocy".
Słońce: „Gałganek dziecko ulicy".

KRONIKA POLICYJNA

— * **Napad na ulicy.** Dnia 18 bm. zaczepieni zostali na ul. Warszawskiej przez dwu nieznanych osobników pp. Kaszba Teofil i Teichert Marjan, zamieszkali przy ul. Warszawskiej. Teichert został pożgany nożem w głowę. Wezwane pogotowie ratunkowe opatrzyło ranę na miejscu. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** P. Rajkowskiemu Janowi, zamieszk. przy ul. Seweryna Mielżyńskiego 4, skradziono pozostawiony w rzeźni miejskiej rower nr. rej. 4448. — P. Mikołajewskiemu Edwardowi z ul. Wenecjańskiej 7 skradziono ubranie zegarek, portfel z różnemi dokumentami jak skiążeczka wojskowa, świadectwo czeladnicze i 25 złotych gotówki. — Dnia 18 bm. skradziono p. Sibilskiemu Czesławowi, zam. przy ul. Poplińskich 3, rower męski marki „Argus" nr. 440 496, pozostawiony przy ul. Franciszkańskiej. — Do chlewu p. Waligórskiego Szczepana w Starołęce włamali się złodzieje i skradli drobiu za około 50 zł p. Lipiecowi Stanisławowi skradziono drobiu za około 70 zł a p. Zawadzkiemu Stanisławowi za 20 zł. — Z pawilonu 55 P. W. K. skradziono p. Flakowi Wincentemu, rzeźbiarzowi, różne części eksponatów, wart. 800 zł a mianowicie: wazonik od rzeźby Dzieciątka Jezus, przyrządy Męki Pańskiej, kielich z podstawką i poduszeczką rzeźbioną, dwa bukiety rzeźbione, dwa rewolwery rzeźbione podobizną „Nagan", krzyż z koroną i inne przedmioty. (z.)

— * **Czyja własność?** W Komisarjacie VI. P. P. przy ul. Składowej 3, znajduje się 5 torped z kluczami do rowerów marki „Weltmeister", prawdopodobnie pochodzące z kradzieży. — Ujętemu młodocianemu złodziejowi odebrano rower męski (wolny bieg, dobrze utrzymany), bez marki z numerem 808 002. Numer jest przebity. Również odebrano wymienionemu 2 złote zegarki, w tem jeden amerykański. Poszkodowani zechcą się zgłosić po odbiór swych własności. (k.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Samochód P. Z. 43 766,** kierowany przez Stan. Pejkerta z ul. Mieczysława 35 w Gnieźnie, najechał przy ul. Poznańskiej 10-letnie dziewczę Izabelę Śmiełowską. — Ofiarę wypadku, która odniosła szereg obrażeń cielesnych, odwieziono tymże samochodem do szpitala Czerwonego Krzyża w Gnieźnie. Kto w danym wypadku ponosi winę, ustali śledztwo. (br.)

— * **Też radjoamatorzy.** W Czaczu w powiecie śmigielskim skradziono w tych dniach radjoodbiornik z lokalu Stow. Młodzieży Polskiej. Sprawcę kradzieży w osobie 27-letniego Józefa Vogta z Leszna ujęto i odstawiono do więzienia sądowego, zaś wspólnik jego Edward Kowalski z Zagórowa w powiecie leszczyńskim zbiegł i ukrył się. (k.)

— * **Pożar wybuchł** ostatniej nocy o godz. 2 w Wirach w pow. poznańskim w zabudowaniach Władysława Gramsego. Spalił się budynek, w którym mieściły się warsztaty kołodziejski i kowalski z narzędziami i zapasami drzewa. Straty wyrządzone przez pożar ocenia się na 25 000 złotych. Przyczyna pożaru nie została ustalona narazie. (k.)

— * **Pożar.** W Ignalinie w powiecie mogileńskim powstał pożar w zabudowaniach rolnika Józefa Matuszewskiego. — Spalił się dom mieszkalny, sprzęty domowe, pościele itp., łącznej wartości około 38 000 zł. Jak stwierdzono, pożar powstał wskutek wadliwej budowy komina. (k.)

— * **Wyłowienie zwłok.** Z Warty pod Luboniem wyłowiono zwłoki 8-letniego Józefa Wiśniewskiego z Żabikowa, który, jak już donosiliśmy, utonął przy kąpaniu w ubiegłą niedzielę. Zwłoki nieszczęśliwego chłopca znajdowały się w niewielkiem oddaleniu od miejsca wypadku, gdzie w chwilę po tajemniczem i nagłem zaginięciu dziecka znaleziono porzucone przed kąpielą ubranie. (k.)

— * **Pożyczają... nie oddają.** W Pieruchach w powiecie pleszewskim właściciel roweru Marjan Stefaniak pożyczył swego stalowego rumaka robotnikowi Andrzejowi Andrzejewskiemu, który nietylko, że jeździł na rowerze przez trzy dni, nadużywając dobrej woli pożyczającego, ale sprzedał go w Rudzie niejakiemu Gieczyńskiemu za 30 zł, mimo, że rower był wart conajmniej 150 zł. Z Stefaniakiem możnaby westchnąć w myśl starego przysłowia, które mówi: „Dobry zwyczaj nie pożyczaj, — nie oddają, jeszcze łają". (k.)

— * **Zwłoki w kominie.** W Nowejwsi Zbąszyńskiej znaleziono w tych dniach zwłoki niemowlęcia w kominie domu p. Karola Goldmeyera. W wyniku dochodzeń okazało się, że zwłoki wrzuciła do komina Marta Kwaśnikówna z Nowejwsi Zbąszyńskiej. Dziewczynę aresztowano. W toku śledztwa przyznała się do podrzucenia dziecka, twierdząc, że urodziło się nieżywe. Dziecko ukryła w kominie że wstydu i obawy przed rodzicami. (k.)

— * **Wypadek woźnicy.** W Przybrodowie w powiecie poznańskim wywrócił się wczoraj wóz, a powożący robotnik Władysław Tarowski z Przybrody wpadł tak nieszczęśliwie pod wóz, że złamał nogę. Nieszczęśliwego przewieziono do lecznicy miejskiej w Poznaniu. (k.)

— * **Samobójstwo przez powieszenie** popełniła w Grodzewie w pow. śremskim 38-letnia Selma Koerber. Przyczyny rozpaczliwego kroku należy dopatrywać się w ciężkiej chorobie umysłowej. (k.)

— * **Włamano się** do składu skór Chaima Rotmana w Bydgoszczy (ul. Hofmulska 15). Złodzieje skradli skóry różnego gatunku wartości 100 zł. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Zgrana trójka złodziejska.** Jako przykład stopniowego zaniku u młodzieży powojennej poszanowania cudzej własności, niech służy następująca sprawa, rozpatrywana w Sądzie Okręgowym. Przed trybunałem staje trzech młodych ludzi: Zdzisław Różański (Rybaki 23), Czesław Siąkowski (Strzelecka 23) i Ludwik Górniaczyk (Zielona). Skradli oni 12 zegarków i obrączki u jubilera p. Klupcia. Po przesłuchaniu trójki złodziejskiej i świadków sąd wydał wyrok, mocą którego pierwszy zasądzony został na 2, drugi na 6 miesięcy i trzeci na tydzień więzienia. (z.)

— * **Nieuczciwy komornik** odpowiadał przed IV wydziałem karnym Sądu Okręgowego za sprzeniewierzenia. Augustyn Męclewski, tak się nazywa, z tytułu swego urzędu w Rogoźnie inkasował większe sumy, które miast do kasy państwowej, składał do własnej kieszeni. W związku z malwersacjami fałszował odpowiednio księgi kontrolne. Nieuczciwy ten urzędnik pobierał nawet od miejscowej ludności podatki, których płacić wogóle nie potrzebowano. Niegodny ten czyn urzędnika państwowego wkrótce jednak zdemaskowano i „pan komornik", oskarżony z par. 350—352 k. k., znalazł się na ławie oskarżonych. Trybunał wysłuchał długą jego spowiedź i mając na względzie różne okoliczności łagodzące zasądził go na 7 mies. więzienia. Wniosek o zwolnienie go z aresztu śledczego odrzucono. (z.)

— * **Za sprzeniewierzenie.** Stanisław Daszuj, 24-letni biurowy w Sarbi pow. Czarnków, stawał przed sądem, oskarżony o to, że w roku 1927, jako asystent kasjera, sprzeniewierzył różne kwoty z Kasy Skarbowej w Czarnkowie, razem około 3 000 zł. Pieniądze te oskarżony wydał na własne potrzeby. Oskarżony przyznał się w zupełności do winy, wobec czego sąd przyznał mu okoliczności łagodzące i zasądził go za to na 7 miesięcy więzienia. (cn.)

— * **Serdeczne afery Serdecznego.** Przybyły z Ameryki Wincenty Serdeczny, urodzony w Bufallo, zaciągnął się w czasie wojny do wojska polskiego. Służył lat kilka, lecz bez widoków na awans, ponieważ nie rozróżniał własności swej od cudzej, za co kilkakrotnie powędrował do paki. Większem za to powodzeniem cieszył się Serdeczny u kobiet. Przejęty afektem do niejakiej Lisówny Michaliny, ślubował jej w maju 1921 r. w kościele w Strzałkowie dozgonną wierność. Zaledwie przeszły miodowe miesiące, Serdeczny niemniej serdecznie zapalił się do niejakiej Genowefy Michalskiej, której nazwisko przypominało mu imię codopiero porzuconej. W Przasnyczu zawarł z nią związek małżeński. Lecz krótko potem Serdeczny porzucił drugą żonę. W tym czasie ukradł w szpitalu mundur wachmistrza żandarmerji wojskowej a paradując w nim, spodobał się nowej dziewoi, niejakiej Ossowskiej i tej przyobiecał ożenek. Dziarski „wachmistrz żandarmerji", pozyskawszy zaufanie przyszłego teścia, otrzymał od niego a conto 500 zł. w gotówce na rozmaite wydatki. Wreszcie zdemaskowano przestępczego Don Juana, który dnia 13 bm. odpowiadał przed Izbą Karną w Toruniu za dwużeństwo, oszustwo i kilkanaście innych spraw. Serdeczny przyznał się do wszystkich zarzuconych mu przestępstw. Wyrok opiewał na 3 lata więzienia. (x.)

JARMARKI

— * **Czarnków.** Dnia 25 bm. odbędzie się targ na konie i bydło.

— * **Czempiń.** Dnia 25 bm. odbędzie się jarmark na konie i bydło. Spęd trzody chlewnej z powodu zarazy wzbroniony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Swarzędz.** (Z Bractwa Kurkowego.) Godność króla kurkowego zdobył p. Leon Roszek. Pierwszym rycerzem został p. Adam Czernecki, drugim p. Stefan Lasiewicz. W strzelaniu o nagrody zwyciężyli pp.: Czesław Hein, Tadeusz Zębski, Adam Czarnecki i Leon Skibiński.

— * **Gniezno.** (Kradzież gotówki.) W tych dniach włamano się do mieszkania Maksymiljana Maćkowiaka przy ul. 3 Maja i skradziono z zamkniętej szafy 376 zł w gotówce. (k.)

— * **Środa.** (Kradzieże.) Z mieszkania urzędnika starostwa w Środzie p. Stępniaka skradziono dwa rewolwery, obuwie i brzytwę. — W Gowarzewie skradziono dwa wieprze wartości około 150 zł z zabudowań p. Jakóba Norkiewicza. — Z restauracji p. Grzybka w Trzeku skradziono rower p. Pawła Szylera z Trzeku. Sprawcę kradzieży ujawniono wkrótce w osobie Józefa Cyranka z Wielkich Siekierek w powiecie średzkim. (k.)

— * **Wolsztyn. (Matura.)** Pod kierownictwem p. dyrektora Hasińskiego złożyło egzamin 14 abiturjentów i to pp. Adamczak Jan, Andrzejewski Zygmunt, Bażyński Feliks, Czubak Jerzy, Kiernikowska Wandzia, Mania Wincenty, Manczyński Brunon, Masznerówna Tekla, Petrasówna Aleksandra, Pilarczyk Czesław, Prusak Franciszek, Weiss Roman, Waymann Marjan i Zierke Karol.

— (Z straży granicznej.) Czynność straży granicznej na tutejszym odcinku jest bardzo ożywiona. W ubiegłych dwu miesiącach przytrzymano 160 osób, usiłujących przekroczyć nielegalnie granicę, przeważnie celem uchylenia się od służby wojskowej. Poza tem zajęto znaczną ilość sacharyny, tytoniu, przedmiotów galanteryjnych itd. w 24 wypadkach. (kw.)

— * **Międzychód n. W.** (Rozbudowa ratusza.) Już od przeszło dwu lat rozpatrywały tutejsze korporacje miejskie sprawę rozbudowy ratusza, który dotąd zawierał niewystarczającą ilość ubikacyj, potrzebnych do należytego rozlokowania poszczególnych biur. Rozbudowę postanowiono rozpocząć a wykonanie jej polecono firmie „Bracia Jarysz" z Międzychodu. Projekt przyszłego ratusza przewiduje m. in. również budowę wieży. .(rm.)

Ogólny zjazd Uczestników Powstania Wielkp.

Z okazji 10-lecia podpisania Traktatu Wersalskiego odbędzie się w Poznaniu w niedzielę, dnia 23. bm. ogólny zjazd towarzystw, należących do Związku Towarzystw Uczestników Powstania Wlkp. 1918/19 r. Tegoż dnia o godz. 9 odbędzie się w kościele farnym uroczyste nabożeństwo, po którem uczestnicy udadzą się do sali „Boulevard" przy pl. Nowomiejskim 5 na akademję. Następnie zwiedzą wszyscy Powsz. Wystawę Krajową.

Rano o godz. 8,15 zbiorą się członkowie towarzystw okręgu I. przy sztandarze obok zamku od strony zachodniej. (—) St. Listing, komendant.

SPORT

Lekka atletyka

Kraków — Poznań, międzyokręgowe spotkanie pań, zapowiada się bardzo ciekawie. W programie biegi: 60 m, 80 pł., 100, 200 i 800 m; biegi rozstawne 4×100 i 4×200; skoki w dal i w wyż; rzuty dyskiem, oszczepem i kulą. Zawody rozpoczynają się w niedzielę o godz. 11 na boisku „Warty".

Skład Krakowa uległ pewnym nieznacznym zmianom, które podajemy poniżej: 800 m.: Sawczak-Fischerowa zamiast Stępniowskiej; 4×100 m.: Gędziorowska, Korska, Freiwaldówna, i Dobrowolska; 4×200: Freiwaldówna, Stępniowska, Dobrowolska i Miłkowska; w kuli i oszczepie startuje zamiast Czerskiej — „Jasna"; w skoku w dal — Freiwaldówna i Gędziorowska. W reprezentacji Poznania jedynie na 60 m. wyznaczono Musielewską zamiast Kryżanki.

Próba pobicia rekordu na 800 mtr. przez Szwarca, Pawlaka i Kędzie odbędzie się w niedzielę w przerwie meczu „Ł. K. S." — „Warta".

O puhar Davisa

Niemcy — Czechosłowacja po pierwszym dniu spotkania półfinałowego strefy europejskiej w Pradze 1:1. Moldenhauer (N) — Macenauer (Cz.) 6:3, 6:4, 8:6; Menzel (Cz) — Landmann (N) 6:3, 6:3, 3:6, 0:6, 6:4. (Radjo.)

Pływanie

Na międzyszkolnych zawodach pływackich w Warszawie uczeń szkolny Makowski uzyskał na 100 mtr. st. dow. czas 1:21,6. (Tel. wł.) T. S.

Piłka nożna

„Ł.K. S." — „Warta". Niedzielne zawody wzbudziły zrozumiałe zainteresowanie. „Ł. K. S." starać się będzie utrzymać na obecnym miejscu, a „Warta" zachęcona ostatniem zwycięstwem postara się udowodnić, że pokonanie mistrza Polski nie było przypadkowe. Początek zawodów puktualnie o godz. 18 .

Różne

W strzelaniu z broni małokalibrowej członków miejskiego komitetu w. f. i p. w. zwyciężył p. Michałowicz, wiceprzew. miejs. kom. w. f. i p. w., uzyskując 83 na 100 możliwych punktów. Drugie miejsce zdobył p. radca Pajzderski, przew. komitetu, uzyskując 69 pkt. O celnem strzelaniu świadczyć może fakt, iż żaden strzał nie padł poza tarczę.

Szermierka

Zawody o mistrzostwo Polski organizowane przez P. Z. S. odbędą się dnia 21, 22 i 23 bm. na kortach tennisowych „Legji" warszawskiej. W mistrzostwach wezmą udział najlepsi polscy cywilni i wojskowi szemierze z Papee, Segdą, Laskowskim, Nyczem, Suskim, Kuźnickim, Zabielskim, Makomaskim, Małyszko i in. na czele. Tytułu mistrzów bronić będą: we florecie — Segda, w szpadzie — Laskowski, i w szabli — Friedrich. W piątek rozegrany zostanie turniej na florety i ew. początek szpady, w sobotę — szpada i ew. początek szabli oraz w niedzielę szabla oraz rozdanie nagród.

Szermiercze mistrzostwa Polski odbędą się po raz pierwszy na świeżem powietrzu na kortach tennisowych „Legji" (Tel. wł.) T. S.

Tennis

Wczoraj wyjechała do Budapesztu drużyna tennisowa w składzie: Jędrzejowska, Marszewski, Loth oraz Stolarow, — Drużynę węgierską, która wystąpi bez grających w Wimbledon Kehrlinga i Takacza, reprezentować będą: pani Lasee oraz Bano, Krepuspa, Aschner i Revay. — Mecz odbędzie się 22 i 23 bm. (Tel. wł.) T. S.

Wyjazd polskich tennisistów do Budapesztu nastąpi dziś. Skład nie uległ zmianie. Zespół węgierski jest osłabiony brakiem Kehrlinga, który walczy w tym czasie na turnieju w Wimbledonie. Drużyna węgierska składa się z: pani Latee oraz pp.: Banou, Krepuska, Aschnera i Revaya. Mecz odbędzie się 22 i 23 bm.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Księżniczka dolarów". W piątek „Wesoła wdówka" z pp. Fontanówną, Majchrzakówną, Bratkiewiczem, Folańskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski. W sobotę opera narodowa „Zygmunt August" z p. Czarneckim w partji tytułowej oraz z pp. Dudiczówną, dr. Roesslerówną, Majem i in., kapelmistrz p. Wojciechowski. W niedzielę opera Moniuszki „Verbum nobile" oraz balet regjonalny Nowowiejskiego „Wesele na wsi". W poniedziałek balet-opera „Tatry".

„Jaskółka" (La Rondine), opera Pucciniego, ukaże się we wtorek po raz pierwszy na naszej scenie a równocześnie będzie to pierwsze przedstawienie tej opery w Polsce. W głównych partjach wystąpią pp. Dudiczówna, Szlemińska, Drabik i Maj, kierunek muzyczny dyr. Stermicza, reżyserja Zygmunta Zaleskiego.

— * **Z Teatru Polskiego.** Nienotowane od dawna powodzenie, jakiem się cieszy „Maman do wzięcia" Adama Grzymały-Siedleckiego, rozniosło się już daleko poza Poznań a publiczność, przybywająca z różnych stron na wystawę, dopytuje się o sztukę i pragnie ją poznać. Można twierdzić, że „Maman do wzięcia" stała się już nieodłączną częścią P. W. K., jakby jednym z jej eksponatów, którego nie widzieć poprostu nie wypada. W czwartek i piątek „Maman do wzięcia".

Próbowana od dłuższego czasu lekka komedja Zygmunta Kaweckiego „Para nie para", niegrana dotąd na żadnej scenie, wejdzie na afisz już w przyszłym tygodniu. Główne role kreują pp. Ludwiżanka, Podborówna, Wojciechowska, Zasempianka, Boelke, Biesiadecki, Noskowski i Zbierzyński. Reżyseruje N. Młodziejowska.

— * **Z Teatru Nowego.** Trzyaktowa sensacja p. t. „Kto zabił?", pełna humoru, napięcia i powikłanych sytuacyj, wypełni wieczór dzisiejszy. W piątek i w sobotę będziemy mogli jeszcze podziwiać K. Adwentowicza w jego niezwykłej kreacji. — Znakomity gość gra główną rolę detektywa-amatora, wspomagany dzielnie przez pp. Cieszkowską, Czarnecką, Turońską, Żeromską oraz pp. Balcerzaka, Bystrzyńskiego, Ilcewicza, Kitkę-Sokołowskiego i Tylczyńskiego.

Teatr Rewja na P. W. K. („Dwór Huggera", ul. Śniadeckich 12) dziś i codziennie odegrana będzie wielka rewja p. t. „Kulig" z genjalnymi Elną Gistedt, Władysławem Szczawińskim, Romualdem Gierasieńskim, Czesławem Skoniecznym, Eugenjuszem Koszutskim i innymi.

Dwa kapitalne zespoły baletowe Tacjany Wysockiej i Eugenjusza Koszutskiego.

Przepyszne dekoracje i kostjumy według projektów najwybitniejszych polskich malarzy.

120 osób na scenie, przeszło 800 kostjumów. Pełną humoru konferencierkę do tej wspaniałej rewji napisał autor „Dwóch panów B" M. Hemar.

Początek pierwszego przedstawienia o godzinie 7,15, drugiego o godz 10,15.

Bilety nabyć można wcześniej w składzie cygar u p. Zygarłowskiego, ul. Gwarna róg 27 Grudnia, i przy kasie teatru na P. W. K., a dla osób nie mających biletu wejścia na Wystawę w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. zw 16 876/7

Teatr Wielki

DZIŚ — „Księżniczka dolarów" — operetka Lehara.
Piątek, 21. 6. „Wesoła wdówka" — operetka Lehara.
Sobota, 22. 6. „Zygmunt August" — opera Joteyki.

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia".
Piątek, 21. 6 „Maman do wzięcia".
Sobota, 22. 6. „Maman do wzięcia".

Teatr Nowy

DZIŚ — „Kto zabił?" — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Piątek, 21. 6. „Kto zabił?" — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Sobota, 22. 6 „Kto zabił?" — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja" na P. W. K.
Dziś i codziennie:
„Kulig"
Wielka Rewja Polska w 19 obrazach.
Początek o godzinie 19,15 — koniec o godzinie 22.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centralna Restauracja

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

POLSKIE I ARTYSTYCZNE MIESZKANIE REPREZENTACYJNE

Z Warszawy piszą nam:

Będziemy mieli pierwsze poselstwo polskie umeblowane i urządzone dziełami naszego przemysłu artystycznego. Jest niem poselstwo w Sztokholmie, a trzy pokoje, skomponowane przez artystów „Ładu" podziwiała obecnie Warszawa na wystawie w firmie Szczerbiński na placu Małachowskiego.

Jest to pierwszy widzialny dla ogółu ślad działalności Jerzego Warchałowskiego, komisarza działu polskiego na tryumfalnej dla nas wystawie paryskiej z r. 1925, jako doradcy M. S. Zagranicznych w sprawach zdobnictwa.

Są to trzy kompletnie urządzone pokoje, razem wielkie dzieło sztuki zdobniczej. Salon projektował prof. Karol Tichy, jadalnię prof. Wojciech Jastrzębowski, sypialnię prof. Karol Stryjeński. Żyrandol jest dziełem prof. Bartłomiejczyka, lustro skomponował prof. Tichy, a wykonała pracownia „Ładu", którego wspaniałe tkaniny i meble można podziwiać na Wystawie poznańskiej.

Urządzenie jest kompletne, aż do ceramiki i tkanin, wszystko artystyczne w najwyższem znaczeniu. Może obecnie sfery miarodajne zorjentują się, jakim błędem było — o niesprawiedliwości nawet nie mówiąc — pominięcie „Ładu" przy rozdziale zasiłków z Funduszu Kultury Narodowej. Stało się to pod pretekstem, że zdobnictwo jest... przemysłem, nie sztuką i że subwencjonowanie go nie należy do Funduszu Kultury! Jeżeli tak było w istocie, to najpilniejszym wydatkiem Funduszu Kultury powinien być zasiłek na pouczenie jego rozdawców czem jest zdobnictwo i w jakim stopniu do kultury się zalicza. (wk)

NAUKA

Z Tow. Przyj. Nauk. Zebranie Wydziału Lekarskiego T. P. N. odbędzie się w piątek, dnia 21 czerwca 1929 o godzinie 8 15 wieczorem w sali wykładowej II Kliniki Wewnętrznej (Szpital Miejski, II. piętro). Porządek obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy. 3. Dr. R. Płotkowiakówna: Przemiana materji w przebiegu niedokrwistości złośliwej. 4. Prof. W. Jezierski: Aurosan w gruźlicy doświadczalnej. 5. Dr. A. K. Werner: Przemiana podstawowa w gruźlicy płuc.

Zarząd zawiadamia, że zebranie to będzie ostatniem przed przerwą wakacyjną.

Akademja górnicza i Kraków. Piszą nam z Krakowa: Zaczynają się krystalizować w sposób niepokojący wieści o zabraniu z Krakowa Akademji Górniczej i o przeniesieniu jej do Katowic. Na razie ma być podobno zabrany wydział hutniczy, za którym poszedłby wkrótce zapewne wydział górniczy. Oddawna skarżą sie krakowskie sfery kulturalne że Warszawa nietylko zaniedbuje rozwój Krakowa, ale jakby go wprost chciała zatamować na różnych polach, faworyzując wyraźnie Śląsk. Coraz to bardziej znika nadzieja, że Kraków zajmie należne sobie w całem Zagłębiu zachodniem miejsce, jako jego ośrodek nerwowy, tak jak np. stało się z Duesseldorfem w odniesieniu do zagłębia nadreńskiego. Umocnienie na Śląsku kultury polskiej jest niewątpliwie zadaniem ważnem, nie wynika stąd wszakże, aby umniejszać znaczenie i wpływ tak starego środowiska kultury, jakiem jest Kraków. Zagrożenie Akademji Górniczej jest symptomatyczne i powinno spotkać sie z najenergiczniejszym odporem władz miejskich. (kn)

Stanisław Konarski w Anglji. W Londynie wydała księgarnia nakładowa Cape dzieło p. J. Rose pt. „Stanislas Konarski". Jest to rys biograficzny naszego reformatora szkolnictwa, który w ten sposób zajmie należne sobie miejsce wśród światowych znakomitości na polu pedagogji. (wn)

SZKOLNICTWO

Ptaki Arystofanesa w Teatrze Szkolnym. Powodzenie, jakie zdobyła sobie w Teatrze Szkolnym „Helena", w opracowaniu wizytatora Cybulskiego, tak żywo oklaskiwana przez Zjazd Filologów, wróży i „Ptakom" również przygotowanym przez Cybulskiego, pełny sukces w Poznaniu. Popis w Teatrze Szkolnym poprzedziły 4 przedstawienia w Warszawie, przyjęte bardzo gorąco przez publiczność i krytykę. Piękna muzyka Huberta Parryego, dobrze brzmiące chóry, barwne tańce i pełne fantazji kostjumy ptaków, dodały starannej grze młodych aktorów wiele wdzięku i wyrazu. Zespół wykonawców tworzą uczennice i uczniowie kilku szkół średnich Warszawy pod kierunkiem swych nauczycieli. Ładny ten popis zapowiada Teatr Szkolny na P. W. K. na dni 20, (dzisiaj), 21 i 22 bm.

MUZYKA

Chóry poznańskie w przyszłym sezonie. Po tegorocznej, wytężonej pracy śpiewactwo nasze zabiera się do przygotowania programu na nowy sezon. Projektuje się szereg ciekawych nowości, a mianowicie: chór Konserwatorjum wykona „Zwierciadło Chrystusa" Caplet'a, wybitnego kompozytora francuskiego; — chór im. Moniuszki przygotowuje „Wesele Janosika", a chór miesz. z orkiestrą Belli, kompozytora czeskiego. Koło Śpiew. Polskie wykona po raz pierwszy w Polsce „Psalmus Hungaricus" Kodaly'ego, reprezentacyjne dzieło współczesnej twórczości węgierskiej; — dalej „Psalm" Florent Schmitta, jedno z najpopularniejszych dzieł współczesnej literatury muzycznej Francji, „Znalezienie św. Krzyża" oratorjum Nowowiejskiego, zupełnie w Polsce nieznane, wreszcie „Pasję św. Jana" Bacha. Chór Konserwatorjum przygotowuje też „Requien" Mozarta.

Operetka i brylanty. Z Warszawy piszą nam: Zmarła niezbyt dawno śpiewaczka operetkowa Wiktorja Kawecka pozostawiła po sobie kolekcję brylantów, wśród nich słynnego motyla o brylantach wagi 80 karatów. Temi dniami spadkobiercy śp. Kaweckiej sprzedali kupcom zagranicznym tego motyla za 200.000 zł. kolję, wagi 180 karatów za pół miljona, oraz inne klejnoty drobniejsze, razem za miljon zł. (wm)

Operetki Kalmana dla filmu dźwiękowego. Przy pomocy finansowej pewnego konsorcjum amerykańskiego wykupił Emerich Kalman operetki swoje z rąk nakładców i oddał je towarzystwu Fox-Film, w celu wyeksploatowania ich przez film dźwiękowy. (z)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Polska Akademja Umiejętności dla plastyki. Z Krakowa piszą nam: Nasza Akademja Umiejętności nie ogranicza swego działania w zakresie sztuk plastycznych do corocznej nagrody im. Barczewskiego (którą w tym roku przypadła Stefanowi Filipkiewiczowi za działalność malarską). W zakresie historji sztuki zainicjowała Akademja pismo perjodyczne „Przegląd historji sztuki", w zakresie zaś folkloru plastycznego, tak silnie związanego z naszem zdobnictwem, zainicjowano bogato ilustrowaną „Sztukę ludową". (kn)

RUCH REGJONALISTYCZNY

O krzyż dla Bartusia Obrochty. Piszą nam z Zakopanego: Dwa lata mija, jak Bartuś Obrochta, ostatni „muzyka" góralski, zginął śmiercią tragiczną, bo poprostu z nędzy i głodu. Na miejscu, gdzie znaleziono jego zwłoki, pod Reglami, obok doliny Za Bramką, stoi już piękna kapliczka, lecz grób Bartusia, znajdujący się na nowym cmentarzu w Zakopanem, nie ma ani krzyża ani nawet mogiły. Nie można go znaleść... Możeby zajął się tem Związek Podhalan, albo inna jaka instytucja. Bartuś na to sobie zasłużył. (J. M.)

CO BĘDZIE Z RZYMSKĄ STACJĄ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

Z Krakowa piszą nam:

W Rzymie posiada, jak wiadomo, nasza Akademja Umiejętności swoją stację naukową, mieszczącą się w Hospicjum św. Stanisława Kostki. Ma ona odpowiadać podobnym zakładom, jakie w Rzymie posiadają inne narody; jak dotychczas wszakże jest szczupłą i zostaje pod względem rozmiarów w tyle za innemi państwami.

Obecnie darował Akademji znany polski zbieracz z Wiednia, Karol hr. Lanckoroński, ogromny zbiór 60 000 fotografij, reprodukujący zabytki sztuki włoskiej i innej z epoki Odrodzenia, kładąc za warunek, aby zbiór ten znalazł się w Stacji Rzymskiej. Akademja zastanawiała się więc nad rozszerzeniem swego rzymskiego instytutu i — jak uwiadomił na posiedzeniu publicznem sekretarz generalny dr. Kutrzeba — okazało się, że na razie trzeba będzie zadowolić się pewnem prowizorjum, mianowicie rozszerzyć lokalności, zajmowane przez Stację w Hospicium św. Stanisława. Potem trzeba będzie wystawić nowy gmach własny. Nabywać jakiś budynek już istniejący i przerabiać go, byłoby drogą dalszą i wątpliwą. (kn)

KSIĄŻKI NADESŁANE

Ks. S. Niesiołowski: Miejski ogród dla dzieci. Nakładem Związku Towarzystw ogrodów działkowych. Poznań.

„Matce". Wydawnictwo Koła nauczycieli szkół średnich i wyższych w Krakowie. 1929.

Kazimierz Wierzyński: „Pieśni Fanatyczne". Warszawa, J. Mortkowicz. 1929.

Paweł Ziółkowski: „Adampol", osada polska w Azji Mniejszej; zapiski historyczne. Nakładem autora; Poznań 1929.

Z ŻYCIA I Z HISTORJI JĘZYKA

Ku czci Jana Rozwadowskiego — Kto i w jakich językach? — Starosłowiańszczyzna i jej słownik — Gwara huculska —Turcy i Polacy — Jak szła fala niemczyzny? — Gdzie zrodził się nasz język literacki — Kompromis między przeciwnikami — Gramatyka w szkole

Na drugi tom księgi pamiątkowej dla prof. Jana Rozwadowskiego, przed niewielu tygodniami wydany, złożyło się 49 autorów, którzy uczcili zasługi naukowe jubilata — bo uznają je wszyscy. Jest w tem 26 cudzoziemców, a między nimi są Czesi, Rosjanie i Rusini, Serbowie i Bułgarzy, są Węgrzy i Finowie, są Skandynawowie i Holendrzy, są Francuzi i wreszcie także Niemcy. Czterdziestu dziewięciu większych lub mniejszych rozpraw nie mam zamiaru nawet wymieniać z tytułu — kilka tylko co przystępniejszych, aktualniejszych i ciekawszych pokrótce scharakteryzuję.

A więc krakowski slawista dr. W. Taszycki przedsięwziął „określenie stanowiska języka łużyckiego" i doszedł do przekonania, że „w dobie powolnego rozpadania się języka prasłowiańskiego na poszczególne języki czy grupy językowe łączył się język łużycki z językami lechickiemi bardzo ściśle pomimo wszystkie różnice, jakie zachodzą". Później jednak coraz bardziej poczęła się oddalać łużyczczyzna od języków lechickich, co w ostateczności doprowadziło do całkowitego ich rozszczepenia. Na dwie części: lechicko-łużycką i czeskosłowacką wypada dzielić zachód słowiańszczyzny, jeżeli o dawne czasy idzie; w czasach nowszych podział języków zachodnio-słowiańskich przedstawia się inaczej: połabski (wymarły w XVIII w.), pomorsko-polski, górno- i dolno-łużycki, czeski, słowacki.

M. Weingart, profesor uniwersytetu słowackiego w Bratislawie w artykule po czesku napisanym (mamy tu rozprawy polskie, czeskie, rosyjskie, białoruskie, serbochorwackie, bułgarskie, francuskie, niemieckie) p. t. „O słowniku języka starosłowiańskiego", stwierdziwszy, że Miklosicha Lexicon palaeo-slovenico-graeco-latinum Vindobonae 1862/5 — już dziś wymaganiom naukowym nie odpowiada, zaznajamia nas z planem takiego słownika, przygotowywanym przez zmarłego niedawno prof. Vondraka i zapowiada kontynuowanie pracy nad tym słownikiem wedle zasad przejętych po części od Vondraka. W niejednem też Weingart za wzór bierze sobie sposób postępowania Łosia w przygotowywanym przez niego słowniku staropolskim. Rzecz rozciągnie się oczywiście na lata.

Dr. J. Janów ,profesor Uniwersytetu lwowskiego daje bodaj pierwszy ściśle naukową a wyczerpującą fonetykę gwar huculskich. We wstępie nawiązując do badań Miklosicha i Malinowskiego, stawia twierdzenie, że Polacy sąsiadywali w przeszłości (bardzo zresztą odległej) z przodkami Rumunów na obszarach ziemi Czerwieńskiej. — O ile to twierdzenie ostoi się wobec krytyki, dostarczy jednego dowodu więcej doniosłości badań gwaroznawczych.

Zapożyczeniami leksykalnemi w języku polskim zajmuje się prof. A. Kleczkowski („Wyrazy niemieckie w staroczeskiem i staropolskiem") i prof. T. Kowalski, krakowski turkolog („W sprawie zapożyczeń tureckich w języku polskim"). W tym ostatnim artykule zwraca się uwagę na to, że większość zapożyczeń tureckich w języku polskim nie wyszła z języka Turków osmańskich, tylko z dialektów północno-tureckich, kipczackich. — Bardzo ważna jest rozprawa prof. Kleczkowskiego, który dostarcza uzasadnień wielokrotnie już, ale tylko mimochodem wypowiadanemu poglądowi, że główna fala kulturalna niemczyzny szła do języka polskiego od Niemców południowych (górnych), Bawarów, przez Czechy, Morawy, Śląsk. Czyni to przez systematyczne zbadanie fonetyki zapożyczeń, jako najpewniejszej, solidnej podstawy i zamyka rozprawę zestawieniem wyrazów pochodzenia niemieckiego identycznych w czeskiem i polskiem.

Ciekawe jest stwierdzenie, z jakich to zakresów wyrazy: są to mianowicie terminy chrześcijańskie, polityczne, komunalne, budowlane i wogóle rzemieślnicze, górnicze, mennicze, kuchenne, szkolne, handlowe, gospodarcze, botaniczno-aptekarskie, lekarskie, zoologiczne, wojskowe, abstracta, przezwiska, nazwy ludów, krajów — wymienimy dla przykładu parę takich terminów: mnich, klasztor, szlachta, rycerz, hrabia, wójt, pręgierz, mistrz, cech, warsztat, pończocha, kapłon, knedel, kram, jarmark, grosz, halerz, nuta, szychta, śpichrz, folwark, bawełna, felczer, bażant, żołnierz, rabować, dziękować, fałsz, szelma, gałgan, huncwot, Rzesza, Francuz etc. etc. Uderza znikoma ilość zapożyczeń odwrotnych, z polskiego do czeskiego w średniowieczu, w najnowszych czasach ilość ta troskę wzrosła.

Wybitny antropolog prof. J. Czekanowski dał rozprawę p. t. „Terytorja antropologiczne i zróżniczkowanie dialektyczne polskiego obszaru językowego". Posługując się nowemi metodami, bodaj pierwszy raz do nauki polskiej przez siebie wprowadzonemi w tegoż autora „Wstępie do historji Słowian" Lwó w1927, stwierdza istnienie bardzo ścisłej łączności pomiędzy zróżniczkowaniem antropologicznem i dialektologicznem na polskim obszarze językowym.

Rozprawa prof. K. Nitscha p. t. „Z historji narzecza małopolskiego" to nowe i bardzo ważne ogniwo w łańcuchu badań nad pochodzeniem polskiego języka literackiego. Dwa były na tę kwestję sprzeczne poglądy: jedni za kolebkę języka polskiego literackiego uważali Wielkopolskę (tak Nitsch, Łoś, Lehr-Spławiński, Rozwadowski), drudzy Małopolskę (tak przedewszystkiem Brückner). Prof. Nitsch w swojej rozprawie wchodzi na drogę kompromisu, zamykając ją opinją, że system gramatyczny polszczyzny kulturalnej i literackiej mógł powstać w Małopolsce, ale w Małopolsce, której mowa mocno już była zmieniona pod wpływem dialektu wielkopolskiego, uchodzącego za lepszy. Do tego kompromisowego kwestji rozwiązania doprowadziła go subtelna analiza zawiłego systemu fonetycznego dialektu małopolskiego, przedewszystkiem systemu jego nosowych samogłosek. Wobec dzisiejszego stanu tego zagadnienia, dużo prawdopodobieństwa ma za sobą jeszcze inny pogląd, jakim się ze mną przed trzema laty w prywatnej rozmowie prof. Ułaszyn podzielił, że mianowicie z dwu źródeł wypłynął polski język literacki, z dwu ośrodków starej Polski kulturalnych: Gniezna-Poznania i Krakowa. Za wczesnem zakiełkowaniem wyższej kultury w Krakowie przemawiałaby okoliczność wczesnego ugruntowania się tam chrześcijaństwa, wcześniejszego może niż w Gnieźnie (o czem pastor E. Klich „Polska terminologja chrześcijańska" str. 56).

Przegląd treści tomu zamknę zwróceniem uwagi na artykuł polonisty krakowskiego p. Z. Klemensiewicza, w którym tenże za cel nauki gramatyki języka ojczystego w szkole niższej i średniej uważa poznanie teoretyczne najważniejszych zjawisk i procesów językowych, wcale nie praktyczne opanowanie języka ojczystego w mowie i piśmie, do którego pewniej doprowadzą odpowiednie ćwiczenia. Studjum języka ojczystego tak pojęte może wzbudzić w młodzieży zainteresowanie, wzbogacić kulturę umysłową i przyczynić się walnie do rozwinięcia myślenia naukowego. — Przegląd „Księgi pamiątkowej" zamknijmy napomknięciem, że na str. 561—627 pomieszczono indeks wyrazów w księdze omawianych — bogactwo indeksu świadczy także ze swej strony o bogactwie treści książki.

*) „Symbolae Grammaticae in honorem Joannis Rozwadowski. Volumen II Cracoviae. Aqud Bibliopolas Gebethner et Wolff. 1928.

Dr. Edward Klich

Poznań.

Jutro:

RADOMICKI Z GDECZA

przez

Adama Grzymałę-Siedleckiego

PISMA NADESŁANE

„Przegląd Pedagogiczny" tygodnik T. N. S. W., nr. 21. Spis rzeczy: J. Grabowski: Były i będą; — D. I.: Przykre rozczarowanie; — Uruchomienie domu wypoczynkowego T. N. S. W. na Helu; — T. N. S. W. na Powszechnej Wystawie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Z zagadnień celnych

Na marginesie wiadomości o saldzie handlu zagranicznego, zwykliśmy, conajmniej raz na miesiąc, pisywać feljoton poświęcony zagadnieniom bilansu handlowego. Bądźmy tradycji wierni i tym razem, i poświęćmy uwagę skuteczności polskiej polityki celnej w stosunku do t. zw. artykułów zbytecznych, t. j. luksusowych i półluksusowych.

Wytrawny znawca tej sprawy, pan W. Fabierkiewicz udzielił w „Przemyśle i Handlu" odpowiedzi na następujące pytania:

1) Czy zarządzenia celne w odniesieniu do artykułów „zbytecznych" wywołały stosunkowe skurczenie ich przywozu?

2) Czy na ewtl. skurczeniu importu tych artykułów ucierpiał eksport polski do państw, wywożących artykuły zbytkowe?

3) Czy znaczna podwyżka ceł na te artykuły wywołała ogólny wzrost cen?

3) Jaki wpływ wywarły cła wysokie na rozwój produkcji krajowej tych artykułów?

Jak widać z tabliczki statystycznej, podanej przez autora cyt. artykułu, pomiędzy latami 1923—1925 stosunkowo niższej ochrony celnej artykułów „zbytecznych", a latami 1927—1928 stosunkowo znacznie wyższej ochrony celnej tych artykułów istnieje olbrzymia wprost dysproporcja. Tylko w odniesieniu do samochodów, futer, kosmetyków i spirytualij wyższa ochrona celna nie wywarła hamującego przywóz wpływu. Lecz naogół odpowiedź na pierwsze pytanie musi wypaść twierdząco. Odpowiedź zaś na drugie pytanie będzie negatywna, ponieważ w praktyce, teoretycznie słuszna zasada, że przywóz płaci się wywozem„ jest zbyt symplistyczna. W rzeczywistości pomiędzy kupcem węgla polskiego a sprzedawcą wina zagranicznego niema żadnych związków i jeżeli sprawa nie wejdzie na płaszczyznę walki polityczno-gospodarczej pomiędzy państwami, to kupiec polkiego węgla będzie go dalej nabywać, pomimo iż sprzedawca zagranicznych win traci w Polsce znaczną część swych nabywców.

Podobnie mylny pogląd panuje w trzeciej z rzędu kwestji. Mniemano, że waloryzacja ceł w pewnym procencie musiałaby podnieść wysokość cen na odnośne artykuły o takiż sam procent, a później — na mocy prawa o międzyzależności cen — podobnej zwyżce ulec musiałyby i nie dotknięte waloryzacją artykuły. Rzeczywistość była odmienna. Dane statystyczne dowodzą, że nietylko prawo międzyzależności cen się nie ujawniło, ale trudno nawet się w nich dopatrzeć wpływu zwyżki ceł na kształtowanie się ceny wewnętrznej odnośnych towarów krajowej produkcji.

Przechodzimy do odpowiedzi na czwarte i ostatnie pytanie. Wpływ zwyżki ceł dał się skonstatować w odpowiedniem rozszerzaniu produkcji przemysłu konfekcyjnego i włókienniczego oraz galanterji, a nieco słabszym (w porównaniu z powyższymi) rozszerzaniu produkcji perfumeryjno-kosmetycznej, w poprawie zbytu przemysłu obuwiowego oraz w powstaniu nowej produkcji win owocowych.

Jak z powyższych danych możemy wnioskować, wynik polityki celnej „anti-luksusowej" uznać należy za zdrowy i nie nasuwający wątpliwości z punktu widzenia polityki gospodarczej.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rokowania Czechosłowacji z Rzeszą doprowadziły do przedłużenia ważności obecnej umowy węglowej na dalszych 6 miesięcy t. j. do końca r. b.

— W Wiedniu rozpoczęła się druga z rzędu sesja giełd środkowo - europejskich. Biorą w niej udział przedstawiciele giełd: wiedeńskiej, budapeszteńskiej, praskiej, zagrzebskiej, białogrodzkiej i lublańskiej.

— Belgijskie zakłady Forda mają być znacznie powiększone. W tym celu bawi w Bruseli Ford jun., który powróci do Detroit z końcem tego miesiąca.

— W Brukseli utworzono belgijski kartel przemysłu szklanego dla białego i kolorowego szkła dętego. Nowy kartel zajmować się będzie przedewszystkiem sprawą ujednostajnienia cen.

— Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Anglji wynosiła dn. 3. b. m. 1 110.000 osób t. zn. o 23.181 osób mniej, niż w ubiegłym tygodniu.

Podstawowe zagadnienia w sprawie meljoracji

W poniedziałek 17. bm. rozpoczął się w Warszawie drugi zjazd meljoracyjny, który zgromadził liczne grono fachowców polskich teoretyków i praktyków. Udział gości słowiańskich na zjeździe jest dobrem zapoczątkowaniem ściślejszego porozumienia między nami i najbliższemi, życzliwemi nam narodami słowiańskiemi. Obrady zjazdu są czysto fachowe. Pomimo tego muszą one zainteresować żywo najszersze koła społeczeństwa i to nietylko rolników.

Sprawa meljoracji stanowi bowiem kapitalne zagadnienie dla przyszłości gospodarczej Polski o wiele poważniejsze w skutkach, niż zmiana ustroju własności zwana powszechnie reformą rolną. Właśnie meljoracje są najważniejszą reformą, której przeprowadzenie może dać największe efekty w zakresie zreformowania naszej produkcji rolnej. Mamy w Polsce 18 miljonów hektarów ziemi, która wymaga odwodnienia i 26 miljonów hektarów wymagającej nawodnienia. Na wykonanie tych robót potrzeba około 40 miljardów złotych, powiększenia kadr inżynierów i techników z 300, których obecnie mamy, do 2.500, wreszcie opracowania planów i sposobów techniczno-administracyjnych dla przeprowadzenia meljoracji.

Jest to więc zadanie olbrzymie, sumy potrzebne brzmią dla nas wprost bajecznie, a niemniejsze są również i trudności techniczne. Wystarczy powiedzieć, że w Niemczech przy wysokiej kulturze technicznej i organizacyjnej 30 proc. prac meljoracyjnych wykonanych przed wojną przeprowadzono źle, często nie do naprawienia. U nas marnotrawstwo w tym zakresie oceniane jest przez fachowców na 50 conajmniej proc. Przy miljardowych kosztach tych robót chodzi tu więc o sumy olbrzymie.

Znaczenie meljoracji nie wymaga zbyt szczegółowego uzasadnienia. Każdy rolnik rozumie, że jest to taka potrzeba elementarna, że bez jej załatwienia niemożna mówić o racjonalnej gospodarce rolnej, chociażby zastosowało się wszelkie inne środki postępu i kultury. Obliczenia przeprowadzone przez fachowców, z zachowaniem ostrożności wykazały, że nakładem 14 miljardów złotych włożonych w odwodnienie gruntów przemokłych, osiągniemy powiększenie dochodów rolnictwa o 4 miljardy złotych rocznie. Włożony więc w to nakład 12—14 miljardów zwróci się w ciągu kilku lat. Dla setek tysięcy gospodarstw karłowatych, małych i średnich, meljoracja oznacza podniesienie ich do wystarczalności, stworzenie z jednostek biernych — czynnych, powiększenie utrzymania dla kilku miljonów ludzi. Znaczenie tego oceniają szerokie masy ludności włościańskiej, czego dowodem szybkie zwiększenie się robót meljoracyjnych. Kiedy w roku 1925 wykonano robót meljoracyjnych na obszarze 6 tysięcy hektarów, to w latach następnych prace te zwiększyły się do 15, 28 i 44 tysięcy hektarów.

W tym rozpędzie jednak tkwi też największe niebezpieczeństwo zaprzepaszczenia miljonów złotych pieniędzy i samej sprawy. Chociaż bowiem daleko jesteśmy jeszcze od tempa pracy koniecznego do wykonania programu meljoracyjnego w ciągu 25 lat, to jednak organizacja i technika wykonania pozostaje jeszcze bardziej wtyle za tym rozpędem samych robót. Niema w Polsce jednolitego kierownictwa sprawami meljoracji. Obecnie zarządzają sprawami meljoracji „tylko" trzy ministerstwa: reform rolnych, rolnictwa i robót publicznych. Kto dotknął się raz chociażby sprawy, w której trzeba przeprowadzić „uzgodnienia" między kilkoma „resortami", ten wie, jak fatalnie to odbija się na praktycznej stronie jej załatwienia.

A w zagadnieniach meljoracyjnych daleko nam od posiadania idealnych rozwiązań technicznych. Można powiedzieć, że wprost odwrotnie — większość trzeba tutaj dopiero rozwiązywać na drodze naukowej i praktycznej. Jeśli uprzytomnimy sobie, że meljoracje szczegółowe dla celów czysto rolniczych wiążą się z meljoracjami podstawowemi — regulacja rzek i potoków, a te znowu ze sprawami komunikacji wodnej, wyzyskania energji wodnej, kanalizacji miast i wsi i t. p., mamy rozległy obraz powikłań technicznych, które trzeba rozwiązywać.

Temi wszystkiemi zagadnieniami zajmuje się obecnie zjazd meljoracyjny i szuka rozwiązań w drodze teoretycznych rozważań i badań. Prace te pozostaną jednak bez wartości, jeśli nie znajdą poparcia społeczeństwa i rządu w zastosowaniu praktycznem. Stąd wielkie znaczenie zjazdu i jego prac. Opinja publiczna będzie miała tutaj do spełnienia wielkie zadanie leżące w jej roli głównej: zdobycie dla idei samej należytego poparcia i wywarcie nacisku na te wszystkie czynniki, od których zależy przeprowadzenie licznych zadań, wschodzących w zakres rozwiązania sprawy meljoracyj w praktyce.

A. M.

Sytuacja gospodarcza w Polsce

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w następujący sposób charakteryzuje obecną sytuację konjunkturalną w Polsce: W miesiącu maju dalsza poprawa sytuacji nie nastąpiła. Płynność gospodarstwa społecznego przestała się naogół pogarszać — ogólna suma zaprotestowanych weksli obniżyła się o 1 proc., istotnej poprawy jednak nie było. Procent zaprotestowanych weksli w Banku Polskim uległ dalszemu wzrostowi, co zapewne wyjaśnia się dużym udziałem w dyskoncie weksli włókienniczych i weksli rolniczych. Ogólne rozmiary produkcji, prócz przemysłu włókienniczego i garbarskiego naogół nie zmniejszyły się, w odpowiednich gałęziach wykazując sezonowy wzrost. Produkcja stali utrzymywała się mniej więcej na tym samym poziomie, wyrobów walcownianych spadła około 7 proc. Liczba bezrobotnych była w dniu 8 czerwca mniejsza o 8 proc, niż w tym samym czasie przed rokiem. Wyjaśnia się to ogólnem rozszerzeniem podstaw produkcji krajowej niezależnie od konjunktury.

Przywóz maszyn z zagranicy nie ujawnia jakiejkolwiek zdecydowanej tendencji zniżkowej, podobnie jak przywóz nawozów sztucznych. Zmniejsza się, silnie jedynie przywóz surowców dla przemysłu włókienniczego. Ruch zapasów nie był jednolity, naogół jednak, uwzględniając, że rozmiary obrotów nie dotrzymywały kroku produkcji, sądzić można, że zapasy raczej wzrastały. Zapasy te zresztą, poza włókiennictwem nie są nadmiernie duże. W rozwoju cen towarów przemysłowych ujawniła się lekka tendencja zniżkowa, w szczególności artykułów, których ceny są wyznaczone przez rynek światowy. Ceny podstawowych surowców krajowych w przemysłach skartelizowanych — żelazo, węgiel, cement — pozostały bez zmiany, nie reagując na pogorszenie konjunktury.

Ogólny obieg weksli był bardzo wysoki (wskaźnik wystawionych weksli w maju stał na poziomie przedkryzysowych miesięcy 1925 roku), wysokie liczby obiegu wekslowego w ostatnich miesiącach wiążą się z zaspokojeniem potrzeb inwestycyjnych i finansowaniem ruchu budowlanego kredytom krótkoterminowym, z braku kredytu długoterminowego. Nadmierny nacisk na rynek pieniężny z tej strony pochodzący, zaostrza ciasnotę panującą na tym rynku.

Rolnictwo, pomimo łagodnej poprawy na rynku zwierzęcym i nabiałowym, przeżywa niewątpliwie okres wyjątkowo trudny, wskutek głębokiej depresji cen zbożowych. Stan zasiewów i ogromne zapasy w krajach eksportujących zboża czynią prawdopodobnem trwanie przesilenia rolniczego także w przyszłym roku gospodarczym. Gdyby tak było, należy się spodziewać szczególnie ostrych objawów w miesiącach jesiennych i zimowych, gdy nadejdą terminy spłat zaciąganych w roku bieżącym pożyczek, równocześnie z ratami od długów hipotecznych i ratami podatkowemi. Wyjąwszy więc nienadające się przewidzieć okoliczności, nie można liczyć w najbliższych miesiącach na poważniejszy wzrost zakupów rolniczych.

Naogół nie należy oczekiwać w ciągu roku bieżącego zasadniczej zmiany na lepsze. W sezonie jesiennym powinno jednak ulec poprawie położenie przemysłu włókienniczego. Pewne zaostrzenie ogólnej sytuacji mogłoby przyjść od strony rolnictwa, czego przewidzieć jednak nie sposób. Sądzić również należy, że gdyby rozmiary kredytów budowlanych (w najogólniejszem tego słowaznaczeniu, rozumiejąc przez budownictwo również wszelkiego typu budownictwo państwowe oraz samorządowe) miały się zmniejszyć, wówczas obniży to znaczenie ogólny poziom produkcji.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Sprawa finansowania przez koleje państwowe zamówień, udzielanych przedsiębiorstwom prywatnym.** Z inicjatywy Centralnego Zw. Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów odbyła się w ostatnich dniach w min. komunikacji konferencja, mająca na celu omówienie szeregu kwestyj, wynikających z chwilowych trudności kolei państwowych w finansowaniu zamówień, udzielanych przedsiębiorstwom prywatnym. Zgłoszone postulaty były przez min. komunikacji przychylnie potraktowane i te z nich, które można było uzgodnić ze stanem środków płatniczych kolei, zostały zrealizowane, a mianowicie: projekt ułożenia wspólnie z zainteresowanymi planu minimalnych obowiązkowych wpłat na dostawy; wydawanie dostawcom, lub osobom przez nich wskazanych zaświadczeń na pewne części sum, przypadających w przyszłości za dostawy; przy dostawach większych wykonywanych partjami, dokonywanie wypłat po odbiorze poszczególnych partyj; nieściąganie w pewnych określonych wypadkach kar umownych; ułatwienia przy składanych wadjach i zwolnienie od nich firm, mających w min. nieuregulowane przez nie należności; przyjmowanie generalnych wadjów o ile reflektanci zastosują się do odnośnych wymagań m. skarbu i Prokuratorji Generalnej.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowy statut sowieckiego Banku Państwa.** Prezydjum Centralnego Komitetu Wykonawczego Z. S. R. R. zaaprobowało projekt nowego statutu sowieckiego Banku Państwa, według którego Bank nie będzie już uzależniony, jak dotychczas, od Komisarjatu Ludowego Finansów, lecz stanowić będzie niezależna instytucję. Kompetencja Komisarjatu Finansów ograniczy się do ustanowienia maksimum emisji, do nominacji członków dyrekcji i komisyj rewizyjnych Banku Państwa oraz do ogólnej kontroli działalności Banku. Pod przewodnictwem komisarza ludowego Finansów utworzona zostanie Rada Banku Państwa, składająca się z 40 członków.

(z) **Senat amerykański odrzucił ustawę rolną.** Senat Stanów Zjedn. odrzucił projekt ustawy o ulgach dla farmerów mimo, że projekt uzyskał uprzednio aprobatę prezydenta Hoovera. Jako motyw, Senat wysunął, że ustawa miałaby skuteczne działanie tylko pod warunkiem, gdyby zawierała postanowienie o subsydjum państwowem dla eksportu zboża. Losy projektu ustawy, zawierającej ważne postanowienie o ulgach dla farmerów wywołują duże zaniepokojenie w kołach przywódców rolniczych. Wobec stanowiska Senatu prezydent Hoover oświadczył formalnie, że opóźnienie decyzji może spowodować poważną sytuację w rolnictwie i w dalszych pracach ustawodawczych w tej dziedzinie.

Z WYDAWNICTW

(w) **Książka adresowa najlepszych firm belgijskich.** Belgijska Compagnie de Propagande Internationale, 40 avenue Fonsy, Bruxelles donosi nam, że wydała rocznik 1929 swej książki adresowej p. t. „Annuatre General de la Belgique. Książka zawiera z górą 2 100 stron dużego formatu i zawiera obok ważnych wiadomości o znaczeniu dokumentarycznem, spis najlepszych firm belgijskich, ułożony według branż. Dla wszystkich, którzy się interesują belgijską produkcją, przedstawia ten rocznik nieocenioną wartość. Dla propagandy rozsyła C-ie de P. J., za przesłaniem kosztów opakowania i porta, gratisowe egzemplarze osobom zainteresowanym.

Bekony. Na londyńskim rynku bekonów notowano oficjalnie za cwt.: bekony duńskie Nr. 1 sizeable 112, Nr. 2 109, Nr. 3 106, Nr. 1 ciężkie 111, ciężkie Nr. 2 107 sh, szóstki Nr. 1 sh 106 — 108, szwedzkie Nr. 1 sizeable 108, Nr. 2 105, Nr. 1 ciężkie 107, polskie najchudsze 94—98, chude 93 — 96 prima 90 — 91, szóstki 90 — 94, ukraińskie najchudsze 96 — 97, chude 96, rosyjskie najchudsze 92, chude 90. Dowozy w tyg. poprzedn. do Londynu wynosiły 19.177, bel. z czego przypada na Danję 9 751, Szwecję 1.731, Polskę 1.916, (szynek dowieziono z Polski 36 cwt.), Rosję 390, szynki za cwt. Stanów Zjednoczonych 10 —12" 118 sh., 12 — 14" 118 sh. 14 —16" 108 — 115 sh., ciężkie 115. Tendencja bez zmiany

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Przed wystawą zwierząt hodowlanych

W niedługim już czasie, bo od 29. VI. do 7. VII r. b. odbędzie się na terenach rolniczych Powszechnej Wystawy Krajowej — wystawa zwierząt hodowlanych — wystawa, która dla każdego rolnika będzie zdarzeniem niecodziennej wagi. Pierwszy bowiem raz będzie można naocznie zaznajomić się z całokształtem hodowli zwierząt gospodarskich w Polsce, wyrobić sobie pogląd o stanie i stopniu rozwoju hodowli w poszczególnych częściach kraju, porównać dążenia i kierunki hodowlane różnych towarzystw i zrzeszeń hodowlanych i ocenić wyniki osiągnięte przez poszczególnych hodowców. Nic też dziwnego, że wystawa ta wzbudziła wśród całego rolnictwa zrozumiałe zainteresowanie — które zaznaczyło się z jednej strony nadesłaniem na wystawę zgłoszeń niespodziewanie wielkiej liczby zwierząt, — z drugiej zaś zapowiedzią masowych przyjazdów zwiedzających.

Objawy te nie są pierwszem i jedynem potwierdzeniem znanego już faktu, że hodowlę zwierząt gospodarskich w Polsce wysuwa się na plan pierwszy i znaczenie jej zarówno dla poszczególnych warsztatów rolnych jak i dla całego kraju wciąż zyskuje na sile. W ostatnich czsaach nieprzychylne konjunktury na płody rolne, szczególniej zaś żyto, stosunkowo niskie ich ceny, postawiły rolnictwo w niezwykle ciężkich warunkach, z których wyjścia szukają rolnicy w podniesieniu hodowli zwierząt i zwiększenia ich produkcyjności — rozumiejąc, że oparcie gospodarstwa jednostronnie tylko o produkcję rolną w dalszych skutkach może być zgubne. Według zestawień sporządzonych przez Główny Urząd Statystyczny liczebność zwierząt gospodarskich w Polsce przed i po wojnie przedstawiała się jak następuje:

	1907—1910	1921	1927
	(w tysiącach sztuk)		
koni	3496	3290	4127
bydła	8664	8063	8602
trzody chlewnej	5487	5287	6333
owiec	4473	2193	1918

O wartości hodowli zwierząt poza ilością sztuk — decyduje przedewszystkiem ich jakość. Pod tym względem dziesięć lat pracy i wysiłków w wytkniętych kierunkach musiało dać realne wyniki.

Może najwidoczniejsze rezultaty osiągnięte zostały w hodowli koni — przez wyrównanie pogłowia końskiego i w hodowli bydła przez podniesienie wydajności mlecznej. W hodowli trzody chlewnej, wobec zmiennych konjunktur handlowych i odmiennych wymagań różnych rynków zbytu, wyrównanie pogłowia wymaga dłuższego czasu. Ogólnie jednak mówiąc w hodowli koni, bydła i trzody chlewnej stw'erdzić trzeba bezsprzeczny postęp.

Inaczej nieco przedstawia się hodowla owiec — aczkolwiek posiadamy wiele pierwszorzędnych zarodowych stad owiec, jednak jak wynika z obydwóch wyżej przytoczonych zestawień, daje się stwierdzić spadek liczby owiec, który w skutkach swych może być katastroflany. Polska w latach pokojowych pomimo stosunkowo niskiego w porównaniu z innemi państwami zużycia wełny, które wynosiło według obliczenia dr. Kaczkowskiego 0,7 kg na głowę, importuje kolosalne ilości wełny i wyrobów wełnianych. W roku 1928 import tych towarów wynosił 18 tysięcy tonn wartości 172,5 miljonów zł przy minimalnym eksporcie.

Zrozumiałem jest, że taka nadwyżka przywozu nad wywozem, musi niekorzystnie odbić się na bilansie handlowym kraju. Większe niebezpieczeństwo może grozić w razie wojny i odcięcia dowozu wełny z zagranicy, gdyż wówczas zaopatrzenie armji w mundury może być niewykonalne. Z tych względów miarodajne czynniki i powołane do tego organizacje rolnicze prowadzą akcję w kierunku podniesienia hodowli owiec.

Co się tyczy innych gałęzi hodowli zwierząt — to produkcja nietylko, że pokrywa konsumcję wewnątrz kraju, ale wywóz produktów zwierzęcych jest jedną z poważniejszych — jeżeli nie najpoważniejszą pozycją dochodową bilansu handlowego kraju. Ciekawe dane przytacza Z. Ihnatowicz w pracy zbiorowej wydanej pod tytułem „Bilans Gospodarczy Dziesięciolecia Polski Odrodzonej — a mianowicie, że wartość wywozu produkcji zwierzęcej wynosiła:

w roku	1924/25	364 miljony	zł. tj.	17,0%	całego wywozu
„	1925/26	392 „	„ tj.	18,4%	„ „
„	1926/27	426 „	„ tj.	17,3%	„ „
„	1927/28	561 „	„ tj.	22,5%	„ „

Jeżeli weźmiemy pod uwagę podane wyżej zestawienia, wskazujące na liczebność zwierząt w Polsce i podkreślimy, że przy wartości całego wywozu wszelkich produktów z Polski w 1928 r. 2 429 milj. zł — udział w tym wywozie łącznie produktów pochodzenia zwierzęcego wynosił 561 milj. — wyjaśni się dobitnie znaczenie hodowli zwierząt z punktu widzenia gospodarstwa narodowego.

Znaczenia hodowli zwierząt nie zmniejsza fakt, że pomimo tak wielkiego wywozu Polska przywozi również produkty zwierzęce i wartość tego przywozu w roku 1928 wynosiła 324,9 milj. zł., t. j. 57 proc. wywozu produktów zwierzęcych. W pozycjach przywozu największą wartość stanowi wywóz wełny i produktów wełnianych — mianowicie, jak podałem wyżej 172,5 milj. zł. Przywóz tłuszczy jadalnych wynosił w 1928 r. 25 tys. tonn wartości 65,3 milj. zł. Bezsprzecznie przy odpowiednich zmianach w taryfach celnych możnaby utrudnić przywóz tłuszczów jadalnych — co z jednej strony wpłynęłoby dodatnio na bilans handlowy przez zatrzymywanie pewnej ilości pieniędzy w kraju — z drugiej zaś strony pobudziło rolników do zwiększenia produkcji tuczników i ułatwiło ich zbyt wewnątrz kraju.

Najpoważniejszemi pozycjami wywozu produktów zwierzęcych jest trzoda chlewna, jaja, masło i mięso. Wywóz trzody chlewnej w roku 1928 wynosił 1,134 tys. sztuk wartości 206 miljonów zł. Wywóz ten nie jest wyrazem całkowitej zdolności produkcyjnej naszego rolnictwa, gdyż nieprzychylne stanowisko państw ościennych uniemożliwia całkowicie a przynajmniej utrudnia w wielkim stopniu wejście naszej trzody chlewnej na rynki zagraniczne.

Wywóz jaj i masła możnaby bezsprzecznie zwiększyć, gdyby jakość tych produktów była gwarantowana i wykluczone były wszelkie nadużycia i oszukaństwa, które podrywają zaufanie konsumentów zagranicznych. Nie tak dawno był wypadek wysłania z Polski do Anglji masła zafałszowanego margaryną — transporty zaś jaj nie zawsze są bez zarzutu pod względem jakości i czystości. Pod tym względem pewną winę ponoszą producenci, — lecz również winne są miarodajne czynniki, które dopuszczają do takiego stanu rzeczy.

Trzeba z przykrością stwierdzić, że rolnictwo w ogólności, a hodowla zwierząt w szczególe nie znajduje w sferach społeczeństwa takiego zrozumienia, na jakie zasługuje i znaczenie jej nie zawsze jest doceniane.

Może mająca się odbyć wystawa zwierząt hodowlanych przyczyni się do zmiany stosunków na lepsze, wykazując jak wielki kapitał i ile wartości tkwi w naszej hodowli zwierząt. Otoczenie zaś tej potężnej gałęzi rolniczej opieką czynników miarodajnych i danie jej możliwie najlepszych warunków rozwoju bezsprzecznie wywrze silny wpływ na sytuację gospodarczą całego kraju.

S. Hoser, inż. roln.

Zjazd dziennikarzy zagran.

Dziś popołudniu przybywa omnibusem z Warszawy wycieczka korespondentów zagranicznych w liczbie 19 osób. Wycieczka, prowadzona przez p. Marję Krzewską, referentkę wydziału prasowego M. S. Z., zabawi w Poznaniu do niedzieli.

Wycieczka korespondentów zagranicznych, akredytowanych w Berlinie, przybywa do Poznania w dniu 29 b. m. w liczbie 56 osób.

Kwatery dla księży

Arcybiskupie Seminarjum Duchowne w Poznaniu, ul. Wieżowa 1—4, donosi Wielebnemu Duchowieństwu, że udziela gościny kapłanom, przyjeżdżającym do Poznania celem zwiedzenia Powszechnej Wystawy Krajowej w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu. Cena przystępna. Zgłoszenia wczesne pożądane.

Początek przyjmownaia 10 lipca.

Francuski minister handlu nie przybędzie

Zapowiedziany na jutro przyjazd francuskiego ministra przemysłu i handlu p. Bonnefous został odwołany ze względu na obecną krytyczną sytuację gabinetu francuskiego.

„Przewodnik po wystawie miast"

Ukazał się Przewodnik po Wystawie Miast i Związku Miast Polskich na P. W. K. wydany staraniem Związku Miast Polskich pod redakcję Marcelego Poznańskiego p. o. dyr. biura Związku Miast Polskich i redaktora „Przeglądu Samorządowego".

„Przewodnik" stanowiący wykwintnie wydany pokaźny tom, liczący około 500 stron druku jest bardzo bogato ozdobiony fotografjami (przeszło 100 ilustracyj) i składa się z 2 części:

Część I-a zawiera zwięzłą a treściwą historję powstania i działalności Związku Miast Polskich w okresie dziesięciolecia oraz źródłowe, jednolicie opracowane monografje następujących miast, wystawiających samoistnie: Warszawa, Kraków, Wilno, Częstochowa, Sosnowiec, Będzin, Ołyka, Lublin, Łódź, Poznań, Królewska Huta, Katowice, Mysłowice, Bielsko, Bydgoszcz, Gdynia, Grudziądz, Toruń, Gniezno, Włocławek, Kalisz, Inowrocław, Rypin, Cieszyn, Stanisławów.

Każda z monografij, poza szeregiem pięknych fotografij, opatrzona jest na wstępie herbem miasta.

Część II-ga „Przewodnika" stanowią spisy eksponatów wystawionych przez powyżej wymienione miasta.

Nabywać można przewodnik w Pawilonie samorządowym na P. W. K. hali Związku Miast Polskich bądź też w biurze Związku Miast Polskich — Warszawa, Mazowiecka 7.

Cena 3 złote (bez przesyłki pocztowej).

Omawiane wydawnictwo posiada trwałe, naukowe znaczenie, niezależnie od aktualności Wystawy.

Najstarsza lejarnia dzwonów

W związku z naszą notatką, zamieszczoną w nr. 273 z dnia 15 czerwca r. b., że odlewnia dzwonów Braci Felczyńskich, założona w roku 1808, jest najstarszą odlewnią w kraju, firma A. Białkowski, Poznań, prosi nas o stwierdzenie, że jej odlewnia istnieje w Poznaniu od roku 1621.

Przybyła do Poznania wycieczka kupców i przemysłowców z Niemiec powitana była wczoraj w westybulu reprezentacyjnym P. W. K. przez p. prezesa Samulskiego.

Stoją od lewej do prawej, w pierwszym rzędzie: dr. Waschko, prezes Samulski, właściciel fabryki G. Pollert z Piły, prezes miejsc. Izby Handlowo-Przemysłowej, gen. dyr. inż. h. c. M. Schmidt z Jeleniej Góry, przew. związku przemysłowców śląskich, radca Müller-Baudis z Lignicy, dr. Meister z Bytomia, p. Stephan z Piły i dr. Piechocki z dyrekcji P. W. K.

W rzędzie drugim: dyr. banku dr. Wolfslast z Frankfurtu nad Odrą, p. Żółtowski, p. Okoniewski, dr. K. Heidrich, syndyk „Deutscher Wirtschafsbund für Polen" we Wrocławiu, i dr. Hans Balhorn, właściciel zakładów chemicznych „Ruba" we Wrocławiu.

U góry, trzeci rząd: dyr. inż. Fliege z Gliwic, b. por. Kohl z Drezna, kierownik związku saskich przemysłowców, fabr. Otto Strassburg ze Zgorzelic, Paul Scholl, prok. firmy „König u Co." w Kolonji, dyr. fabryki kartonaży w Opolu p. H. Nehrlich i p. H. König, właściciel firmy „König u. Co." w Kolonji.

Z opery

Debiut p. Bojar - Przemienieckiej

Z powodu niedyspozycji Radamesa, p. Bojar-Przemieniecka musiała debiutować nie w „Aidzie" lecz w „Halce", co summa summarum jest może jeszcze trudniejszym egzaminem, chociaż Halka nigdy nie drapie się na takie szyczyty, jak Aida nad Nilem. Początek duetu z Januszem jest znany ze swej niewygody. P. Bojar-Przemieniecka ma podobno wejść w skład naszego personelu, więc warto przyjrzeć się bliżej temu na ogół wielce obiecującemu debiutowi.

Głos duży i donośny oraz smukła postać kwalifikują młodą śpiewaczkę na bohaterkę. Jest to śpiewaczka, którą widać i słychać. Gestykuluje jeszcze nieporadnie, lecz ze zdolnościami i inteligentnie, a to, co w śpiewie potrzebuje technicznie uzupełnić, przybędzie z niedługą już może praktyką. Mówiąc terminami śpiewackiej łacińskiej kuchni, które o tyle są dla laików istną abrakadabrą, o ile przez śpiewaka zupełnie są rozumiane — głos wczorajszej Halki „siedzi wysoko" w piano, tak że gdy artystka zaczyna ton słabo, to forte brzmi prawidłowo i donośnie. Natomiast przy odrazu mocnem zaatakowaniu tonu — szczególnie wyższego i wysokiego — głos „obniża się" (co nie oznacza wcale detonowania, to zupełnie inna sprawa!), a wskutek tego brzmi puściej. Wyrównać to nie będzie trudno. Kto tak dobrze umie ściszać wysokie tony, ma mechanizm prawidłowy, trzeba go tylko udoskonalić. Barwa głosu sympatyczna, maniery jeszcze na szczęście żadnej. P. Przemieniecka byłaby w naszym zespole bardzo na miejscu.

Mądre i pomysłowe zainscenizowanie „Halki" przez Zaleskiego powinno stać się kanonem dla naszych scen. W układzie grup i w ożywieniu mimicznem chóru znać rękę mistrza tak samo jak w „Mazepie". P. Majowi, który ma na Janusza wyborną figurę, głos zaczyna się nieco odkorkowywać, lecz korek siedzi jeszcze mocno. Gdy go się wyciągnie, możemy usłyszeć duży i dźwięczny głos. Na razie musi on zbliska huczeć jak grzmot, lecz za rampą niestosunkowo się kurczy. Fatalna niedyspozycja, która prześladuje teraz p. Urbanowicza i zmusiła go np. w ostatniej „Giocondzie" do opuszczenia arji (jedynej), dała się we znaki przepysznemu polonezowi Stolnika, który z dwojga złego może lepiej opuścić, jeżeli nie ma być niesiony na zawiesistym i wydatnym głosie. Wolski dał w tekście tego poloneza wyborny skrót barokowej elokwencji szlacheckiej. Moniuszko zilustrował to pompatyczną frazą i sutym ornamentem w orkiestrze, ale z tego całego kontusza nic nie będzie, jeżeli głos jest bez „wylotów". Słynny mazur z pierwszego aktu był dowodem, że Filharmonja warszawska na niedawnym festivalu daremnie pokazywała, jak go trzeba grać z duszą i z obcasami.

Zast.

Kościół pod wezwaniem św. Joanny d' Arc w Anglji

(KAP) W Farnham, w hrabstwie Surrey, celem zadość uczynienia krzywdzie, wyrządzonej przez Anglję św. Joannie d'Arc, postanowiono wybudować kościół pod wezwaniem tej świętej. Kościół stanie na wzgórzu, leżącym naprzeciw starego zamku, gdzie rezydował kardynał Beaufort biskup z Winchester, który ponosi główną odpowiedzialność za wyrok na św. Dziewicę Orleańską.

W uroczystości położenia kamienia węgielnego uczestniczyli biskup z Portsmouth i biskup z Southwark, obaj jako następcy kardynała Beauforta, oraz biskup francuski z Beauvais, następca biskupa Cauchon który odegrał decydującą rolę w procesie przeciwko świętej.

Czcigodna Marja od Jezusa karmelitanka bosa z Toledo

(KAP) Dnia 29 kwietnia rb., władze kościelne w Toledo dokonały oficjalnego stwierdzenia tożsamości zwłok Czcigodnej Matki Marji od Jezusa, karmelitanki bosej, która w roku 1640 zmarła w klasztorze św. Józefa w Toledo w opinji świętości. Przewodniczącym odnośnej komisji był kardynał Segura'y Saenz, przy którego boku znajdowali się zaproszeni lekarze i robotnicy, jako świadkowie. Grób, który znajduje się pod chórem, opatrzony był urzędowemi pieczęciami. Z grobu tego wyjęto trumnę i postawiono na stole, przykrytym czerwonem suknem. Trumnę znaleziono w takim samym stanie, jak przy podobnej czynności w r. 1915. Po otwarciu trumny, ujrzano ciało, całkowicie wolne od zepsucia. Przy kardynale pozostali tylko lekarze, którzy stwierdzili, że ciało nie ujawnia żadnych oznak zepsucia, jest giętkie i że ubiór jest przepojony miłym zapachem. Lekarze byli głęboko wzruszeni tym niezwykłym stanem zwłok. Przybory pokutnicze, włosiennica, listy, rękopisy i cały ubiór są przeniknięte tym samym zapachem. Cud ten trwa już od 289 lat.

Odnalezienie nowych katakumb w Rzymie

(KAP) W Rzymie odnaleziono nowe katakumby z trzeciego wieku. Leżą one na Campo Verano, który swego czasu był cmentarzem Rzymu. Odkrycia tego dokonano zupełnie przypadkowo, dzięki zawaleniu się mas ziemi. Rząd poczynił wszelkie kroki, celem odpowiedniego zabezpieczenia nowych katakumb.

Generał Castelnau, u Ojca św.

(KAP) Ojciec św. przyjął generała Castelnau, prezydenta federacji katolików francuskich, który przed kilku dniami udał się do Rzymu ,celem złożenia papieżowi życzeń w związku z jubileuszem kapłańskim i w imieniu wspomnianej wyżej organizacji. W czasie serdecznej rozmowy, która trwała pół godziny, Ojciec św. informował się o stosunkach między Watykanem a Francją, o „Action Française" i o innych kwestjach, dotyczących katolicyzmu francuskiego.

Z pod Bieguna Północnego

Z pokładu „Heimen - Sucai" nadeszły dalsze wiadomości sprawozdawcze. Wiadomość z 14 bm opiewa:

W czasie naszego pobytu na Północnym Przylądku, można było dokładnie sprawdzić naszą małą stacje radjową przenośną, w dalszym ciągu pilnie i intensywnie tresować naszą psiarnię, która obecnie znajduje się już w doskonałej formie, dzięki szczególnie nadzwyczajnym wprost zdolnościom „Lisan" naszego czołowego przewodnika pierwszych sań. Okręt powrócił do zatoki po 40 godzinnej przeprawie, podczas której posunął się jaknajbardziej na północ a to celem zbadania zamiarów lodowców. Udzielono mi wiadomości, które skłoniły mnie do natychmiastowego rozpoczęcia działalności. Zyskaliśmy przeto na czasie, znajdując się obecnie oparci o wyspę Waldey, z grupy Siedmiu wysp, o niecałe 10 mil od zapasowych składnic wyprawy w cieśninie Bewerly. Dotarcie do tego wysuniętego miejsca umożliwiło nam wyzyskanie wolnej od lodów wody pomiędzy strefą biegunową a lodowcami płynącemi ku południu. O północy wyruszamy z psami w kierunku baraków Bewerley'a dla rozpoczęcia wstępnych poszukiwań. Zdrowie wszystkich dobre.

Dziś o godz. 23,30 nasi towarzysze wyruszyli na pierwsze poszukiwania rozbitków. Patrol składa się z Urbani'ego Bonola, Guidoz'a i Albertini'ego. Zabrali ze sobą 15 psów i 2 sań. Trudno przewidzieć szczegółowe plany wyprawy, które zamierzają przeprowadzić na Ziemi Północno - Wschodniej; zbyt wielka tajemniczością osłonięty jest rozwój całej wyprawy, szczególnie z powodu warunków lodowców i śniegów. Zasadniczy program polega na przeszukaniu całego północnego wybrzeża Ziemi Północno - Wschodniej — i jeżeli możliwe — również jej wybrzeża wschodniego. Są to bowiem właśnie obszary, na które wichura panująca w feralnym dniu 25. 6. 1928 r., mogła wywlec powłokę sterowca lub jego szkielet. Według wskazówek, pozostawionych kierownictwu okrętu „Heimen - Sucai" w najbliższych dniach przeszuka doszczętnie grupę Siedmiu Wysp — lądując na każdej po paru ludzi z norweskiej załogi, którą po upływie dwóch dni zabierze z powrotem na pokład. Dziewiątego dnia „Heimen - Sucai" przepłynie Cieśninę Hinlofen, aby stwierdzić stan lodowców, istniejących w jej południowej części. Dwudziestego dnia — począwszy od chwili wymarszu naszych towarzyszy okręt zbliży się możliwie jaknajbardziej do zapasowych baraków w Cieśninie Bewerly. O ile do dni 30 patrol nie powróci do tej miescowości, okręt popłynie w kierunku przez patrol w tym czasie oznaczony. Oczywiście, o ile przenośna, polowa stacja radjowa naszych towarzyszy nie mogłaby nadawać transmisji, postarają się oni wszelkiemi siłami wrócić do Cieśniny Bewerly przed upływem trzydziestego dnia. Ciężkie chwile oczekują naszych braci na lodowej wyspie, która dotąd zwycięsko odpała tych, którzy chcieli ją zdobyć. Jesteśmy jednak pewni, że Albertini i jego trzej towarzysze — których podtrzymuje wzniosła myśl solidarności ludzkiej, nie ulegną wobec ogromnych trudności, jakie ich oczekują.

G. Alb.

20.000.000 chorych w Rosji.

Stosunki, panujące w Rosji Sowieckiej wciąż nie są jeszcze dostatecznie znane światu. Co pewien czas jednak w prasie europejskiej i amerykańskiej pojawiają się artykuły, rzucające snop światła na warunki życia w komunistycznym raju. Ostatnio w prasie angielskiej i amerykańskiej ukazało się spokojne w tonie lecz straszne w swej wymowie sprawozdanie lekarza amerykańskiego, doktora Gautta, który odbył półroczną podróż naukową po Rosji Sowieckiej. Dr. Gautt podaje, że różne choroby srożą się w Rosji z niebywałą szybkością. Na trachomę choruje około miljona ludzi, na malarję około 4 miljonów, a ze stwierdzoną gruźlicą jest w Rosji obecnie dotkniętych około 15 miljonów ludzi, razem więc prawie 20 miljonów chorych, którzy nie mają dostatecznej pomocy lekarskiej. Jeśli do tego dodać jeszcze olbrzymi procent zapadających na choroby weneryczne, to wtedy dopiero będziemy mieli obraz stanu zdrowotności w Rosji.

Genjalni rachmistrze

Niedawno gazety amerykańskie doniosły o śmierci niejakiego Williama Stronga z Peorji, w stanie Illinois. Człowiek ten odznaczał się niezwykłemi zdolnościami rachunkowemi, potrafił n. p. zapamiętać i zliczyć wszystkie numery wagonów przejeżdżającego pociągu towarowego.

W związku z tem jedno z pism przypomina o dawniej już zmarłym profesorze matematyki z kolegjum Williamsa. Profesor Stafford, gdy był w dobrem usposobieniu, z chęcią rozwiązywał swoim słuchaczom rozmaite zagadki matematyczne, które studenci mu zadawali, przyczem miał zwyczaj, że gdy otrzymał jakie trudne zadanie, to szybko biegł po schodach do swego mieszkania na piętrze, natychmiast wracał z powrotem i rezultat miał gotowy

Jeden z studentów podjął się raz trudu wyliczenia, ile sekund upłynęło od chwili jego urodzenia aż do godziny dziesiątej rano danego dnia. Praca ta zajęła mu parę dni czasu. Z otrzymanym rezultatem, młodzieniec pobiegł do profesora Stafforda i dał mu zadanie to do rozwiązania w pamięci. Jak zwykle, Stafford wybiegł natychmiast po schodach na piętro i powróciwszy niebawem miał już odpowiedź gotową. Ta jednak nie zgadzała się z rezultatem jaki student miał w swojem wyliczeniu. Gdy więc powiedział Staffordowi, że zadanie to opracował pisemnie i że suma się nie zgadza, niezbity z tropu matematyk odrzekł: „Pan się myli; nie pańskie ale moje obliczenie jest dokładne, ponieważ w swojem opracowaniu nie brał pan w rachubę lat przestępnych, które przecież liczą o jeden dzień więcej". Okazało się, że rzeczywistości Stafford miał rację i gdy do sumy studenta doliczono dodatkowo dni z lat przestępnych, to suma ogólna zgadzała się zupełnie z sumą podaną przez genjalnego rachmistrza.

kr.

Prostota w domu

Zrzędy i tetrycy poczuwają się do obowiązku wiecznego utyskiwania na modę. Jeżeli są modne sukienki krótkie, gorszą się niemoralnością ukazywania światu nóżek powyżej łydki. Jeśli zaś długie — biadają nad kosztownością strojów kobiecych. Dekolty są dla nich zawsze za małe, albo za duże, kapelusze zanadto z czoła, albo przeciwnie — słowem są z reguły niezadowoleni.

Tymczasem nie widzą jednej rzeczy, znacznie głębszej: oto moda nie polega tylko na tem, że jednego roku są modne falbanki, a drugiego klosze. Moda wywiera wpływ na kobietę i poza dziedziną ubrania, wielu rzeczy ją uczy i nasuwa wiele refleksyj.

Tak więc panująca od paru lat w modzie tendencja do harmonizowania barw i możliwej prostoty odbiła się przedewszystkiem na urządzeniu mieszkania i odbiła bardzo korzystnie. Dom jest jakby drugą szatą człowieka, w której się przebywa najwięcej czasu i jest się sobą — każdy oczywiście więc tak go urządza, aby mu w nim było jak najmilej. Jest to przytem królestwo kobiety, od której smaku i intuicji zależy, aby nietylko ona, ale i reszta domowników czuła się tam dobrze i aby wygląd mieszkania był estetyczny. Jeśli tego niema, mówi się wtedy o t. zw. „braku kobiecej ręki".

Dawniej ta „kobieca ręka" polegała na nagromadzeniu jak największej ilości fotografij w ramkach na ścianie, figurek porcelanowych na etażerkach, robótek ręcznych do niewiadomego użytku, mebelków, na których nikt nie siadał i t. p. Wszystko się ze sobą kłóciło, nic nie było dopasowane, a sprzątanie takiego pokoju było męką.

Dziś kobieca ręka polega na tem, by rzeczy potrzebne i konieczne dla wygody w codziennym użytku były estetyczne. Żeby były dopasowane do siebie w charakterze, jeżeli nie w stylu. Ażeby były proste i bez pretensji, jeżeli pretensyj tych mieć nie mogą. Aby barwne plamy w pokoju miały odpowiednie tło i harmonizowały ze sobą; by nie wisiał kilim łowicki obok tekińskiego dywanu i nie siedział banalny pierocik pod makatą buczacką.

Moda dzisiejsza, moda, w której oko przyzwyczaja się do prześlicznych połączeń barw, pastelowo stonowanych, uczy tego, i wyrabia smak w szerokich masach. Nie powinniśmy na nią narzekać.

H. N.

Kubańczycy depczą srebrne dolary.

W Hawanie otwarty został niedawno szynk, którego atrakcją jest podłoga ułożona ze srebrnych dolarów, przyczem licznie odwiedzający szynk goście depczą srebrne monety Stanów Zjednoczonych. Wskutek interwencji ambasady Stanów Zjednoczonych, srebrna podłoga w szynku została przykryta szkłem.

Nowe pokłady rudy w Szwecji

Corocznie szwedzki państwowy urząd geologiczny odkrywa nowe pokłady rudy, co potwierdza odwieczną nazwę Szwecji, jako „kraju żelaza". W roku bieżącym dokonano poszukiwań, uwieńczonych pomyślnym rezultatem na północy kraju. Znalezione pokłady zawierają nietylko żelazo, lecz również złoto, srebro, miedź itd.

Ministerstwo przemysłu i handlu proponuje rozpoczęcie robót na nowych czterech terenach w Laplandji. Tereny te, jak wiele innych, są własnością skarbu, jednocześnie jednak przedsiębiorstwa prywatne przeprowadzają poszukiwania i nabywają koncesje. Między innemi niesłychanie bogatą rudę znaleziono na wybrzeżu Zatoki Botnickiej. Wystarczy tam zbudowanie krótkiej linji kolejowej, aby transport mógł się rozpocząć. Inny teren znajduje się w pobliżu portu Lulea, skąd eksport rudy odbywa się na wielką skalę. Na wyspie Ulwoe, około miasta Hernosand, rozpoczęto eksploatację pokładu rudy, znajdującego się w odległości 20 metrów od portu morskiego.

Jakkolwiek złoto znajduje się w rudach szwedzkich, ilość jego jest tak znikoma że wydobywanie tego kruszczu nie opłaca się zupełnie, z wyjątkiem rud w Boliden („Szwedzkie Klondyke"), Hortlax i Gnarp, gdzie procent złota jest tak wysoki, że eksploatacja jego przyniesie według obliczeń duże zyski.

Z różnych stron Polski

Poszedł w ślad za przyjacielem.

W tych dniach powiesił się w szopie przy ul. Krupówki w Zakopanem na sznurze uwiązanym u powały gazda zakopiański 66-letni Jan Obrochta. Gdy domownicy zauważyli i odcięli wisielca, nie żył on już. Przyczyn samobójstwa nie udało się ustalić. Zwraca tylko uwagę fakt, że Obrochta był przyjacielem śp. Władysława Trzebuni Niebiosa który niedawno również z nieustalonych bliżej powodów popełnił samobójstwo przez powieszenie się.

Rokowania o pożyczkę dla Zakopanego.

W ubiegłym tygodniu toczyły się w Zakopanem pertraktacje w sprawie pożyczki długoterminowej przeznaczonej w części na inwestycje w części zaś na spłatę dawnych zobowiązań, pomiędzy przedstawicielami Stoczni gdańskiej a rady miejskiej w Zakopanem. Wysokość tej pożyczki wynosić ma 5 miljonów złotych za oprocentowaniem rocznem 10%. Daleko posunięte pertraktacje zostały chwilowo przerwane celem przeprowadzenia odpowiednich badań i będą w najbliższym czasie kontynuowane. (Paz.)

Trzy wyroki śmierci jako smutny dowód moralności wsi Podhala.

Przed Trybunałem Sądu Przysięgłych w Nowym Sączu toczyła się rozprawa przeciwko 22 letniemu Józefowi Krokowi, oskarżonemu o zamordowanie skrytobójczo Władysława Gurby, żona zamordowanego Marja Gurbowa, oraz rodzice jej Katarzyna Kmak i Kasper Kmak, wszyscy oskarżeni o namówienie Józefa Kroka do morderstwa. Marja Gurba wyszła w r. 1925 za mąż za starszego o wiele od siebie Władysława Gurbę, który jej po ślubie zapisał cały majątek. Wkrótce zawiązała ona stosunek miłosny z Józefem Krokiem i namawiała go aby jej męża Gurbę zabił, poczem poślubi go i zapisze mu cały majątek. Sekundowali jej w tych namowach rodzice. Wreszcie Gurbowa korzystając z tego, że Gurba wczesnym rankiem wybierał się pieszo do Nowego Sącza, Krok zaczaił się na niego koło rogatki kolejowej w Ptaszkowej i dwukrotnie uderzył go kołem po głowie, wskutek czego Gurba zmarł w pół godziny nie odzyskawszy przytomności. Po przeprowadzonej rozprawie sąd wydał wyrok skazujący Józefa Kroka, Marję Gurba oraz jej matkę Katarzynę Kmak na karę śmierci przez powieszenie a uwalniając Kaspra Kmaka.

(Paz)

Cały personel stacji kolejowej — złodziejami.

Na stacji kolejowej w Chryplinie dokonano wielkiej kradzieży przez oderwanie plomb od wozu kolejowego i zabranie ładunku tytoniu. Na podstawie przeprowadzonych przez P. P. dochodzeń ustalono, że bezpośrednimi sprawcami tej kradzieży są dozorca Mieczysław Znamirowski i magazynier Jakób Sawicki obaj ze stacji w Chryplinie. Obu ich aresztowano i odstawiono do aresztów sądowych w Stanisławowie. Nadto jako współwinni zostali aresztowani urzędnik kolejowy Karol Spasiuk z Chrypliny i konduktor Wincenty Matusiewicz, który skradziony tytoń sprzedawał. Dochodzenia są dalej prowadzone a zdążają do ustalenia poszkodowanych dla odebrania skradzionych rzeczy. (Paz.)

Katastrofa kolejowa w Zdołbunowie.

Dnia 18. bm. na stacji Zdołbunów pociąg towarowy przyjęty został na tor niewłaściwy. Rozbiło się osiem wagonów wraz z parowozem. Zabici zostali rewizor ruchu Jan Kiczyński, konwojent Jan Kowalczyk i robotnik Tomczyk, ciężko ranny — bagażowy Konowałow, lżej ranny — kierownik pociągu Oleszczuk. Na miejsce katastrofy wyjechała niezwłocznie komisja dyrekcyjna, oraz władze prokuratorskie. Zwrotniczy F. Olczak, który ponosi całą winę, został aresztowany.

Hoover stracił na wadze

Według opinji prywatnego lekarza prezydenta Stanów Zjednoczonych, Joela T. Boone'a, Hoover od chwili zamieszkania w Białym Domu stracił na wadze 15 funtów angielskich, czyli okokoło 8 kilo, co zresztą przy jego poważnej tuszy, wyjdzie mu na dobre. Gorzej byłoby jednak, gdyby spadek tuszy miał trwać nadal, gdyż w ten sposób po roku urzędowania Hoover stałby się najchudszym bodaj prezydentem Stanów Zjednoczonych.

Z życia Towarzystw

Związek Podoficerów Rezerwy Ziem Zach. odbył w lokalu p. Jarockiego swe plenarne obrady, którym przewodniczył prezes p. Kasprowicz. Po przywitaniu płk. Sikorskiego, gości oraz członków, przyjęto do zatwierdzającej wiadomości protokół. Na członków przyjęto pp.: J. Jankowskiego, M. Szewczyńskiego, St. Richtera i J. Kubiaka. Prezes Kasprowicz wygłosił obszerny referat, w którym scharakteryzował podoficera jako intelektualną jednostkę w boju. Na temat ten wywiązała się dyskusja, w której uczestniczyli pp.: Jankowski, Sentfleben i inni. Członkowie Wachowiak i Senftleben przedłożyli sprawozdanie z jazdu delegatów kół, który się odbył w Poznaniu. Z sprawozdania wynikało, że zjazd dał nadspodziewane wyniki i w zupełności potwierdził spojnię i jedność panującą między poszczególnemi kołami Ziem Zachodnich. Przedstawione przez Zw. uchwały przeszły jednogłośnie. Przebieg zjazdu był harmonijny i wywołał ogólne zadowolenie. W komunikatach podano, że podoficerowie rez. Z. Z. organizują w lipcu br. ogólną wycieczkę na P. W. K. Zarząd Koła zawarł z zarządem „Samopomocy Doraźnej" umowę, według której przyznaje się członkom podof. rez. ulgi w ubezpieczeniu z tem, że do 20 bm. należy załatwić formalności zapisu. W końcu po wyczerpaniu porządku obrad, odśpiewano „Rotę". (z)

Z Kółka Rolniczego we Lwówku. Świadkiem podniosłej uroczystości było dnia 9 bm. miasto Lwówek. Miejscowe Kółko Rolnicze obchodziło swą 35 rocznicę istnienia. O godz. 10.30 uformowano pochód, w którym brały udział wszystkie towarzystwa miejscowe oraz bratnie z dalszych i bliższych miejscowości aby podążyć do kościoła św. Krzyża, gdzie ks. proboszcz Laskowski, dokonał aktu poświęcenia sztandaru oraz odprawił mszę św. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. proboszcz Owczarczak. Chrzestnemi sztandaru były hr. Tyszkiewiczowa-Łącka z Pakosławia, Szczechowska ze Lwówka, Woźna z Grońska, Filipowa z Koronowa, Laskowska ze Lwówka, Marchowska z Pakosławia, Mroczkiewiczowa, Krygierowa, Skowrońska i Wachowska ze Lwówka, Starzakowa z Grudnej, Gryniowa z Bolewic i Palwikowa z Wytomyślanki oraz pp.: starosta Czochroń, prezes p. Musiał z Róży, Niemojewski z Chudopsic, Giel z Grudnej, prof. Szymański z Grońska, Maćkowiak, Bzdawka, Spędowski, Gierszewski, Ulanowski, W. Wolski, Sobek i Nowak ze Lwówka, Chwalisz z Bolewic, Nowaczyk z Zębowa, i ks. Zmidziński z Michorzewa. Po akcie poświęcenia wyruszono przy dźwiękach orkiestry na salę p. Wolskiego, gdzie odbyło się uroczyste zebranie. O godz. 13 zagaił prezes Kółka p. hr. Tyszkiewicz-Łącki uroczyste posiedzenie. Na przewodniczącego wybrano prezesa oddziału Pow. p. Musiała. P. Giel z Grudnej omówił znaczenie sztandaru. Na dalszy ciąg uroczystości składało się wręczenie pięciu członkom Kółka odznaczeń za zasługi. Zostali odznaczeni pp.: Filip Walenty z Komorowa, Szymański Andrzej z Grońska, Szczechowski Franciszek ze Lwówka, Kucz Michał z Władysławowa i Giel Józef z Grudny. Przedstawiciel W. T. R. p. dyr. Domański, widzi pomyślny rozwój W. T. K. R. dzięki silnym podwalinom, jakiemi są Kółka Rolnicze. Następnie liczni mówcy składali Kółku życzenia. W czasie wspólnego obiadu, w którym wzięło udział duchowieństwo, przedstawiciele władz miejscowych i zaproszeni goście, wznoszono liczne toasty. Po południu odbyła się zabawa. (zł)

Wielki dzień Młodych Polek w Janówcu. W niedzielę 9 bm. Stow. Mł. Polek w Janówcu uroczyście poświęciło nowy sztandar. W uroczystości brały udział stowarzyszenia siostrzane, Kłecko, Łopienno i Juncewo oraz wielu zaproszonych gości. Obecnością swą zaszczycił Janowiec z tej okazji ks. kanonik Schulz z Poznania jako dyrektor Związku St. Młodych Polek.

O godz. 10.30 uformował się pochód i ruszył do kościoła na mszę św., podczas której ks. dziekan Noak, zarazem patron S. M. Polek, dokonał poświęcenia pięknego sztandaru; chrzestnemi były pp.: Moszczyńska, Umbreitowa, Krygerowa, Uliwiakowa, Siegowa i panowie: Szulc Kazimierz, Szulc Ksawery, Krygier. Piękne okolicznościowe kazanie wygłosił ks. kanonik Schulz. Po nabożeństwie wyruszono pochodem na uroczyste zebranie. Tutaj ks. dziekan Noak witał ks. kanonika Schulza z Poznania, sekretarkę generalną związku p. Ozdowską i innych gości, dziękował chrzestnym i obywatelstwu miasta i wręczył zarządowi sztandar. Następnie ks. kanonik Schulz wygł. referat, poczem przemawiała p. Ozdowska, wskazując na zasady i cele towarzystwa, zachęcając do wytrwałej pracy. Druhna Kubicka A. wygłosiła sprawozdanie z pięcioletniej działalności Tow.

Gwoździe do sztandaru ofiarowali pp.: Szulc Kaz., Bystrzyński (Młodzież) Mnichowska z Juncewa (Młode Polki) Kuśnierkiewiczówna z Kłecka, Donnerrówna z Łopienna, Uliwiakowa w imieniu matek i p. Szulc.

Śpiewy, deklamacje i występ mandolinistek z Kłecka zakończyły piękną uroczystość. (Kj)

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 21 czerwca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. **12.20** radjografja (syst. Fultona); godz. **12.50** komunikaty P. W. K.; godz. **13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien., zboż.-towar. i cen targ. Rzeźni m. godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.45** kurs elem. języka angielskiego (wykł. dr. Arend, lektor U. P.); godz. **17.05** odczyt p. t. „Indjanie Brazylji" wygł. p. Józef Stańczewski); godz. **17.25** transmisja odczytu „Wilna na P. W. K.", z Wilna; godz. **17.55** audycja wokalna Angeliki del Arco (sopran); program 1) Bellini Arja z op. „Purytanie", 2) Strauss: Walc, 3) Proch: Warjacje; godz. **18.25** piosenki przy gitarze w wyk. Roberta Boelkego, art. Teatru P.; godz. **18.45** komunikaty P. W. K.; godz. **18.55** nadprogram; godz. **19.15** odczyt p. t. „Zalety i wady współczesnych sposobów nauczania" (wygł. prof. dr. Frycz); godz. **19.40** odczyt p. t. „Przed pierwszym międzynarodowym występem hokejowym polskim" (wygł. por. Marjan Grodzki); godz. **19.50** „Silva rerum" (Bol. Busiakiewicz); godz. **20.10** odczyt p. t. „Dziesięciolecie Ligi Narodów" (wygł. red. Marjan Wojdyła); godz. **20.30** koncert symfoniczny z Doliny Szwajcarskiej (transmisja z Warszawy). W programie utwory L. van Beethovena; godzina **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i inne; godz. **22.15** radjografja (syst. Fultona); godz. **22.45** muzyka taneczna z winiarni „Carlton".

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: X. J. z prośbą o przydzielenie pewnej łaski 5 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 1 644,70 zł.

Na ubogich m. Poznania: 1 375,59 zł wypłacono dnia 18. 6. 29 Głównej Kasie Miejskiej.

Na najbiedniejszych parafji św. Marcina: 60 zł wypłacono dnia 14. 6. 29 ks. prob. Mayerowi.

Na pomoc naukową im. Karola Marcinkowskiego: 140 zł wypłacono dnia 14. 6. 29 Dyrekcji Tow. Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego.

Na dzwony farne: 105 zł wypłacono dnia 13. 6. 29 p. Stychelównie.

Na skrajną nędzę w myśl odezwy Najprzew. ks. biskupa Radońskiego: 97 zł wypłacono dnia 14. 6. 29 Poznańskiemu Okręgowi „Caritas".

Na odbudowę kościoła św. Marcina: 50 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 Kasie Kościelnej św. Marcina.

Na Czytelnię Ludową: 75 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 Tow. Czytelni Ludowych.

Na Czerwony Krzyż: 95 złotych wypłacono dnia 15. 6. 29 Tow. Czerwonego Krzyża na m. Poznań.

Na ociemniałych żołnierzy: 69,50 zł wypłacono dnia 15. 6. 29 na konto Banku Przemysłowców.

Na Tow. „Caritas": 30 złotych wypłacono dnia 15. 6. 29 Poznańskiemu Okręgu „Caritas".

Na Tow. „Stella": 15 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 Kasie Tow. Kol. Wak. i Stacyj Sanit. „Stella".

Na biednych Konferencji św. Wincentego a Paulo przy parafji św. Wojciecha: 20 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 p. Szulcównie.

Na pogotowie ratunkowe (6666): 20 zł wypłacono dnia 17. 6. 29 p. J. Mroczyńskiemu.

Chodzież
posiada codzienne pismo
»Kresy Zachodnie«
Polecamy się wszystkim interesentom
Administracja
Chodzież, ul. Krótka 1.

Na odnowienie kościoła Franciszkanów: 3 zł wypłacono dnia 14. 6. 29 O. Apolinaremu Uchmanowi franciszkaninowi.

Na tablicę pamiątkową na murach Bazaru: 15 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 na konto w Banku Cukrownictwa.

Na najbiedniejszych parafji św. Łazarza: 100 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 ks. prob. Gorgolewskiemu.

Na tablicę pamiątkową Fr. Ratajczaka: 35 złotych wypłacono dnia 13. 6. 29 p. J. Tylczyńskiemu.

Na odnowienie kościoła Najśw. Panny Marji: 135 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 ks. Klauzińskiemu.

Na kościół Zmartwychwstańców (malowidło i organy): 10 złotych wypłacono dnia 14. 6. 29 Br. Janowi C. R.

Na zakup radu dla kliniki chirurgicznej Uniwersytetu Poznańskiego: 2 043,50 zł wypłacono dnia 13. 6. 29 na konto Banku Cukrownictwa.

Na budowę kościoła w Sołaczu: 30 zł wypłacono dnia 14. 6. 29 p. Szulcównie.

WYDAJNOŚĆ SILNIKA O WYSOKIEJ KOMPRESJI PRZY UŻYCIU ZWYKŁEJ BENZYNY!

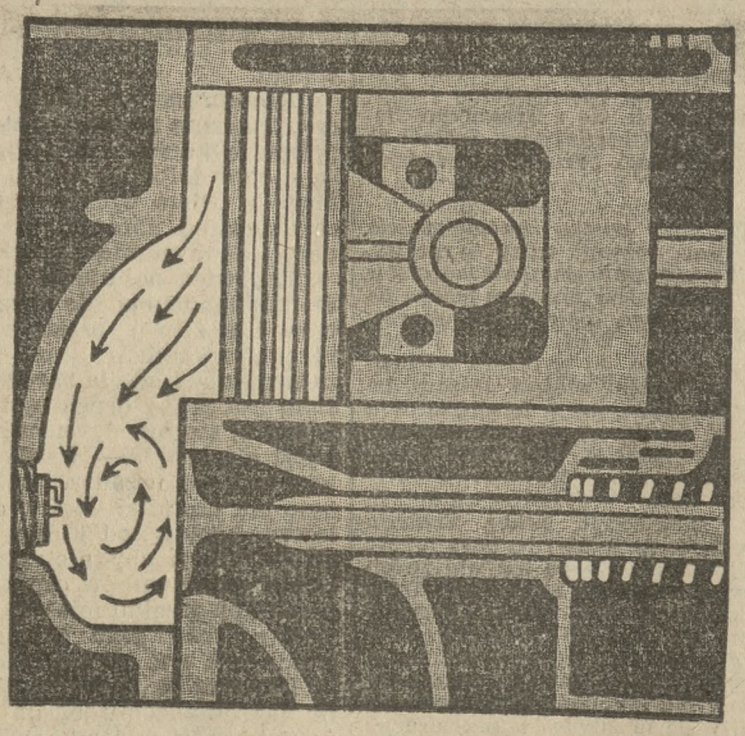

Postęp techniczny-zastosowanie zasady prądów wirowychwyłącznie w silniku Chrysler'a.
Dzięki zastosowaniu srebrnej głowicy udało się inżynierom Chrysler'a wykorzystać zalety wysokiej kompresji, a pomimo to stosując zwykłą benzynę bez domieszek, silnik nie stuka, łatwo zapuszcza się oraz pracuje cicho i równomiernie.
Dzięki specjalnie ukształtowanej komorze sprężania uzyskujemy nagłe i całkowite spalenie zassanej mieszanki, co powoduje idealne wykorzystanie paliwa.
Gazy spalone wirując uchodzą przez zawory wydechowe unosząc cząsteczki spalonej oliwy i uniemożliwiając powstawanie nagaru. Silnik jest zawsze czysty i nie grzeje się.
Silnik o srebrnej głowicy pracuje cicho, miękko i równomiernie.
Silnik o srebrnej głowicy spala mało benzyny, daje większą moc, większą szybkość, lepiej bierze wzniesienia jest wyjątkowo elastyczny.
Spróbujcie silnik ze srebrną głowicą.

SILNIK CHRYSLER'A O SREBRNEJ GŁOWICY!

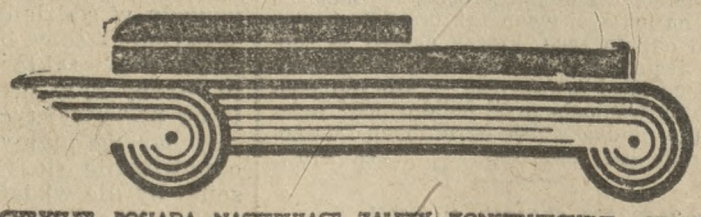

Trzy wielkie modele sześciocylindrowe: Imperial, Chrysler '75', Chrysler 65', pozatem czterocylindrowy Plymouth także produkt Chrysler'a. Obejrzyjcie te wozy u przedstawicieli, zażądajch katalogów. Odbądźcie próbną jazdę i poinformujcie się o dogodnych warunkach kredytowych.

KAŻDY CHRYSLER POSIADA NASTEPUJĄCE ZALETY KONSTRUKCYJNE: SILNIK SZEŚCIOCYLINDROWY ZE SREBRNĄ GŁOWICĄ, WAŁ KORBOWY Z PRZECIWWAGAMI NA SIEDMIU ŁOŻYSKACH, ANTIWIBRATOR, TŁOKI Z IZOTERMICZNEMI WKŁADKAMI INVAROWEMI, SMAROWANIE POD CIŚNIENIEM, PRZEWIETRZANIE KARTERU SILNIKA I OSŁONY KOŁA ZAMACHOWEGO, SILNIK ZMONTOWANY NA GUMOWYCH PODKŁADKACH, RESORY OSADZONE W GUMIE BEZ WIESZAKÓW I SWORZNI, HYDRAULICZNE AMORTYZATORY, ELEKTRYCZNE PODGRZEWANIE MIESZANKI, FILTRY DLA POWIETRZA, OLIWY I BENZYNY, POMPKA AKCELERACYJNA PRZY KARBURATORZE, HYDRAULICZNE HAMULCE NA CZTERY KOŁA O WEWNĘTRZNYCH SZCZĘKACH, TERMOSTATYCZNA REGULACJA OBIEGU WODY CHŁODZĄCEJ.

JENERALNA REPREZENTACJA NA POLSKE I.W. M. GDANSK — "AUTO-KONCERN" WARSZAWA — SALON WYSTAWOWY: WILCZA 9 — A. TEL. 123-27 — BIURO: WIERZBOWA 8, TEL. 123-129 — REPREZENTACJA AUTO-SALON, S. Z O. O., POZNAN FREDRY 12

Chrysler Motors, Detroit, Michigan

nw 10687

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **J. P. 4.** Hipoteka zwaloryzowana na 18¾% wraz z zaległemi odsetkami do 1924 wynosi 346,50 zł. Do tego należy doliczyć dalsze zaległe odsetki. Równowartość hipoteki 1 540 zł. (k.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Uczniów Drogerzystowskich w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 w salce Zw. Młodz. Drog. w Zwierzyńcu.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny** urządza wycieczkę dnia 23 bm. do p. Kempfa w Starołęce. Zbiórka o godz. 14 w Dębcu.

— **Kółko Dramatyczne przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego** urządza d. 23 bm. wycieczkę do Gądek. Zbiórka przy kościele o godz. 7 rano.

— **Tow. Uczestników Powstania Wlkp. Łazarz-Górczyn.** Zbiórka celem wzięcia udziału w zjeździe w niedzielę, dnia 23 bm. o godz. 7,30 przy ul. Kanałowej 17. — Ubiór przepisowy.

— **Katolickie Tow. Rzemieślników Polskich.** Członkowie, chcący korzystać z ulgowych biletów na P. W. K., winni zgłaszać się do zarządu.

— **Zebranie Podmistrzów i Czeladzi Murarskiej na Wlkp.** odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 11,30 w lokalu p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6.

— **Koło Śpiew. „Gędźba"** urządza dnia 23 bm. wycieczkę familijną do Radojewa. Zbiórka członków oraz sympatyków o godzinie 6 rano w Urbanowie.

— **Męski Chór Seraficki przy kościele OO. Franciszkanów** urządza dnia 23 bm. całodzienną wycieczkę autobusami do ogrodu „Marco" w Swarzędzu. Wyjazd rano o godz. 8,15 z ul. Mostowej narożnik Grobli. Na miejscu gry towarzyskie. — Wszystkich członków i sympatyków zaprasza Zarząd.

Największym skarbem
jest dla rodziców zdrowie dziecka.
Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce, A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw 11 207-70,385

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewania w wątrobie. Skłonność do obstrukcyj. Język obłożony. Gorycz i niesmak w ustach. Odbijanie. Wzdęcia i burczenie w kiszkach. Bóle i zawroty głowy. Podenerwowanie. Uryna ciemna i mętna. Są to początkowe objawy choroby wątroby, wstępne objawy kamieni żółciowych. Podczas ataków: W dołku i wątrobie silny ból który się rozchodzi ku stronie tylnej, w pasie krzyżu i sięga aż pod łopatki. Wzdęcie brzucha, rozsadzanie żeber, parcie na kiszkę stolcową. Niekiedy wymioty żółcią. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka. Kuracja ziołami **Cholekinaza** uwalnia od tej ciężkiej dokuczliwej choroby. Zioła **Cholekinaza** są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (według Dr T. Niemojewskiego). Wyrób **Laboratorjum fizj.-chemiczne „Cholekinaza" Sp. z o. o. Warszawa, Nowy Świat 5.** Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę **„IMICO" Box 63. Stevens Point. Wis. U. S. A.**
Pw 10 895-62.311

Poleca się łaskawej pamięci
Gazeta Bydgoska
w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 10

Mixin — najlepszy i najtańszy proszek mydlany
nw 11165

W środę, 19 czerwca 1929 r., o godzinie 4,25 po południu, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy, nigdy niezapomniany mąż, nasz najtroskliwszy ojczulek, ukochany brat, zięć, szwagier, wuj i stryj, ś. p.

Teodor Anczykowski

w 43 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22 czerwca r. b. o godzinie 10 przed południem na cmentarz parafjalny w Pelplinie.

W ciężkim smutku pogrążeni

Pelplin, Swarzędz, Poznań, Ostrów. **żona z dziećmi i rodziną.**

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. zw 17098

W dniu 14 b. m., zmarł po dłuższych, ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, na drogę wieczności, nasz najdroższy, jedyny syn, brat i szwagier, ś. p. dw 6586

Stefan Zmidziński

pozostawiając nas w nieutulonym żalu i smutku.

Rodzice, siostra i szwagier.

Pogrzeb odbył się 17 czerwca 1929.
Mrocza, 17 czerwca 1929 r.

Kokosy i Manila
K. Kużaj
27 Grudnia 9
K.K. P.
Pw 6589/80-0.6547 i 6559

KAMIENICĘ
moja **sprzedam.** Ładny i duży objekt. Wjazd, stajnie, garaże, warsztaty i składy, w centrum 20 tys. pow. miasta położ. Dzierżawa roczn. 10000 złotych. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 17075**

Dnia 19 czerwca r. b. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, moja najukochańsza siostra, ś. p.

z Zarembów

Sławomiła Smitkowska

przeżywszy lat 33. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22 czerwca, o godzinie 5 po poł. w Stęszewie.

zw 17089 W ciężkim smutku pogrążeni

Stęszew, Będzin. **mąż, brat i rodzina.**

We wtorek, dnia 18 czerwca, o godz. 7,15 po poł., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy i najukochańszy ojciec, ś. p. nw 11183

Adam Marszałek

w 55 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godz. 6,30 po poł., z kostnicy cmentarza w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążone

dzieci.

W środę, dnia 19 czerwca zmarł po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Karol Mendelski

kapitan 4 pułku saperów, Kawaler Krzyża Walecznych.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22 czerwca, o godzinie 4 po południu z kostnicy szpitala garnizonowego przy Wałach Jana III., nabożeństwo żałobne w poniedziałek, dnia 24 czerwca o godzinie 8,30 w kościele OO. Zmartwychwstańców na Wildzie.

W smutku pogrążona

rodzina.

zw 17099

Cichutko, niby widmo ulicami miasta przemyka się auto . . . od czasu do czasu zabrzmi melodyjnym głosem trąbka, płosząc jakiegoś przechodnia.

Poznać je można po cichym, lekkim chodzie i wykwintnej, zgrabnej sylwetce.

To „PRAGA"...

Niejednemu na moment błyśnie myśl, że posiadać takie pieścidełko jest naprawdę wielkiem szczęściem, zwłaszcza, że obok pięknego wyglądu posiada silną budowę i wytrzymałą konstrukcję.

OSOBOWE:
4-cyl. 4/14 4-cyl. 5/20
4-cyl. 6/24 6-cyl. 8/30
6-cyl. 13/45 8-cyl. 17/60

CIĘŻAROWE:
„An" — 1½ tonny
„L" — 3 „
„N" — 5 „

Reprezentacja na Wielkopolskę i Pomorze Pw 26,1

„PRAGA" AUTOMOBILE, Poznań, plac Wolności nr. 11
Telef. 55-33 Telegramy: Autopraga Telef. 55-33

Reprezentacja na b. Król. Polskie i Kresy: inż. St. Nawakowski Sp. z ogr. odp. Warszawa, Salon samochodowy: Kredytowa 4. Garaż: Wolska nr. 81. Telef. 291-34, 181-34 i 91-34. Telegr. Centropług.

Reprezentacja na Małopolskę, Śląsk i Wołyń: Henryk Buchstab, Lwów, ulica Jagiellońska nr. 7. Telefon 305. Telegramy: Buchstab, Jagiellońska.

Dla wzmocnienia i utrzymania Waszego zdrowia i jako ochrona przed zarażeniem, pijcie

Marienbadzki Zdrój Excelsior

wyborną czysto-naturalną wodę stołową! Informacje bezpłatnie: M. Kandel, Skład wód mineralnych, Poznań, Masztalarska 7, Telef. 1895.

Ulubiony samochód elity zawodowej. Ostatni wyraz techniki samochodowej.

Dzięki harmonijnemu połączeniu wytwornego wyglądu z najbardziej nowoczesnemi ulepszeniami technicznemi, Buick stale cieszy się olbrzymiem powodzeniem wśród wybitnych osobistości ze sfer zawodowych, ceniących swój czas.

Wobec najbardziej nowoczesnych ulepszeń technicznych prowadzenie Buicka jest prawdziwą przyjemnością, oraz wyklucza zmęczenie przy największych odległościach.

Buick z łatwością rozwija 120 klm. na godzinę, oraz bez zmiany przekładni przebywa najgorsze drogi i wspina się na najbardziej strome pochyłości.

Możność osiągnięcia tej zawrotnej szybkości, dzięki olbrzymiej potencjalnej energji silnika, stawia ten samochód w rzędzie wozów najbardziej poszukiwanych, jako najpewniejszy środek wygodnej i szybkiej komunikacji. Jest to samochód, wykazujący najwyższą wartość w stosunku do ceny.

Najbliższe przedstawicielstwo General Motors poinformuje o ułatwionych warunkach płatności. *Wyrób General Motors.*

Upoważnione zastępstwa na całem terytorjum Polski i w Wolnem Mieście Gdańsku.

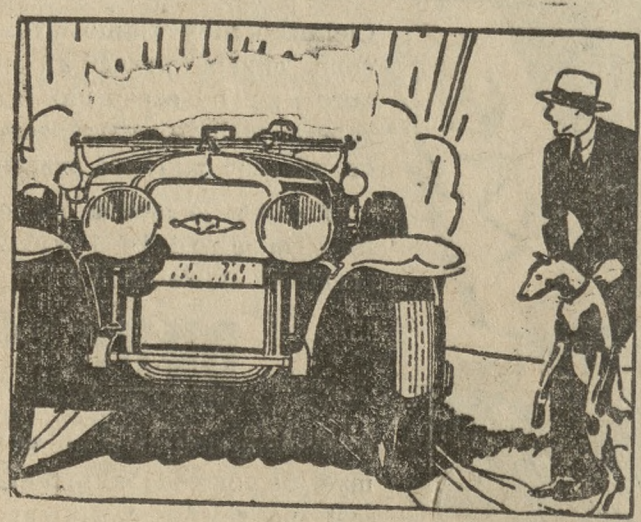

BUICK

GENERAL MOTORS w POLSCE, WARSZAWA

nw 10871

Upoważniony zastępca „ELIBOR"

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa

Ł. J. BORKOWSKI

ODDZIAŁ w POZNANIU

Salon Wystawowy - Sw. Marcin 50, tel. 14-66.

Stacja Obsługi - ul. Dąbrowskiego 78, tel. 68-65.

dw 6552

Pw 10982-02,492

ASTMA - Zapalenie oskrzeli

Żądajcie bezpłatnie broszury pouczającej nr. 9. nw 11157

Dr. GEBHARD i S-ka, Gdańsk 253.

DLA ZBOŻOWCA

prawdziwa okazja.

Do 2000 zł miesięcznego dochodu.

Do przejęcia filja dużego młyna w bogatem mieście powiatowem (Wielkopolska). Wymiana i zakup zboża, nawozy sztuczne, pasza i węgiel. Potrzeba ca 30000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 17036

PROTOS

10/30 samochód otwarty, używany, o gruntownym remoncie w bardzo dobrym stanie, korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia do firmy

BERNARD POLSKI

fabryka kas pancernych Poznań, Komandorja.

Pw 12155-25,56

Franciszek Bloch

Bydgoszcz, ulica Sniadeckich nr. 47-47 a.

Hurt. Detal.

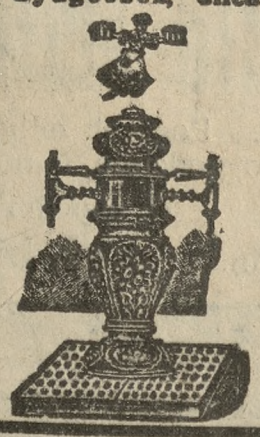

Specjalna fabryka aparatów do piwa, wody sodowej i automatów.

Kurki kontrolne—szkła i rury kontrolne — największe zapasy — największe przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce.

Specjalność: Badanie i czyszczenie rurociągów pod gwarancją.

Rok zał. 1912. Tel. 961.

nw 11177

STOLARNIA

kompletnie urządzona z maszynami do obróbki drzewa, duży wygodny lokal, z dobrą wyrobioną klijentelą w Poznaniu

jest do sprzedania natychmiast.

Do przejęcia potrzeba ca 20 000,— gotówką, ewtl. przyjmie jedną część wekslami. Oferty proszę pod zw 17 093 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

POSZUKUJĘ

pługów parowych

do zaorania 300 do 400 mórg zaraz po żniwach, w majętności Gaj Wielki, powiat Szamotuły. Warunki przyjmuje: Majętność BRZÓSTKÓW, poczta Żerków, pow. Jarocin.

dw 6575

CZEKOLADKI CODZIENNIE ŚWIEŻE NAJTANIEJ W FIRMIE **PATYK**

FIRMA ISTNIEJE LAT 30. — ALEJE MARCINKOWSKIEGO 6 (PRZY POCZCIE).

Pw 11 255-23, 120

Róbmy oszczędności piorąc dziecięce ubrania w domu, według nowego systemu.

KAŻDEJ matce chodzi o to by jej dziecko było zawsze ładnie ubrane. I najmniej zamożna może sobie na to pozwolić przy pomocy Lux'u, w którego wydajnej i niebywale aktywnej pianie można świetnie uprać w domu sukienki, płaszczyki, welniane kaftaniki, pończochy i bieliznę. Nic nie traci na estetycznym wyglądzie i po niezliczonych praniach,—można powiedzieć że rezultaty są zdumiewające.

Garstkę Lux'u rozpuścić w odpowiedniej ilości wody gorącej, dolać trochę zimnej wody i ubić z tego gęstą pianę. Prać w letnim roztworze przez wygniatanie w dłoniach, a gdy wszystko czyste, spłukiwać w letniej wodzie zmieniając ją trzy razy i powiesić w przewiewnem miejscu. Piorąc wyprawkę dziecięcą w Lux'ie robimy duże oszczędności, a nasze pociechy mogą być tanim kosztem ładnie i czysto ubrane.

LUX

nw 10872

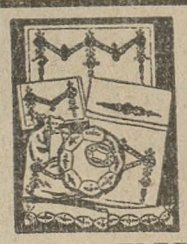

HAFTUJE
rysuje, mereżkuje, batykuje, maluje po cenach fabrycznych
Fabryka Robótek Ręcznych
„FARUM"
właśc. J. MURA
Poznań, Stary Rynek 89, I p.
bpw 3770

MAJĄTEK
na Pomorzu, 1,000 mórg, w tem 600 mórg ziemi ornej pszenno-buraczanej i pod koniczynę, 250 mórg lasu, 50 letnia dębina, buczyna, brzoza i sosna, 150 mórg łąk. Pałac komfortowy 25 pokojowy, duży prześliczny park, stawy z zaryb., duży ogród owocowy. Położenie zupełnie przy szosie, niedaleko większych miast. Zabudowanie gospodarcze i robotnicze masywne, bardzo obszerne, w w najlepszym stanie. Inwentarz żywy i martwy komplet. Cena 350.000 zł, wpłaty 120—150.000 zł. Resztę na długie lata podług ugody. — Oprócz powyższego polecam jeszcze wiele innych większych i mniejszych majątków i gospodarstw pod dogodnemi warunkami. Zgłoszenia przyjmuje T. Jankowski, Tuchola, Pomorze, szosa bydgoska nr. 2. zw 17 046

Gospodarstwo
340 mórg bardzo dobrej roli i łąki, położone w obrębie wolnego miasta Gdańska nad szosą sprzedam. Zgłoszenia (nie pośredników) do Kurjera Pozn. pod zw 16985

TYLKO
Lakiery - Emalje - Farby
marki
„SMOK"
są najlepsze i najtrwalsze.
Kto „Smokiem" maluje,
Nigdy nie żałuje. Kw 1829

Technik budowlany
zdolny i energiczny, władający językiem polskim i niemieckim **potrzebny** od zaraz do biura i na budowę. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw oraz podaniem pretensji skierować do
LEONARD PIOTROWSKI, budowniczy.
Szarlej G/Śl. zw 17086

Mleczarnia
młyn i płatkarnia
pojedyńczo lub w całości do wydzierżawienia lub sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod **zw 17088**

W Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych w Poznaniu ul. Wojskowa 5 — wakuje posada
kalkulatora warsztatu mechanicznego.
Wymagane kwalifikacje: ukończona szkoła rzemieślnicza lub kursy techniczne, ewentualnie dłuższa praktyka. Wynagrodzenie narazie 200,— zł miesięcznie. Osoby reflektujące na objęcie powyższej posady mogą zgłaszać się w godzinach 12—13, u Dyrektora Fabryki.
Dyrektor:
(—) Zieliński.
dw 6578

Zalety najdroższego mydła zagranicznego jak: świetne mydlenie się, oszczędność w użyciu, przepiękny zapach, absolutna nieszkodliwość dla skóry, jednoczy w sobie mydło toaletowe
UNIWERSALNE po 1.25,— zł
z f-mą DROGERJA UNIVERSUM, POZNAŃ ul. Fr. Ratajczaka 38.
Do nabycia tylko w powyższej drogerji. Każdy nabywca z entuzjazmem poleca je drugiemu!
Pw 9804-18,824

DYSPONENTKI
poszukuje przedsiębiorstwo przemysł. zaraz lub od 1 lipca. Zgłoszenie energicznych pań, uprasza się z podaniem wieku i dotychcz. zatrudnienia oraz pretensje do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 087

Kilku chłopców
po 15-17 lat
z kaucją 100 zł do roznoszenia papierosów na Powszechnej Wystawie Krajowej, może się zgłosić, tylko z rodzicami. zw 17062
Głogowska 42, pokój 12. Od godz. 18 do 19.

AGRONOM
zdolny kupiec, przyjmie reprezentację lub posadę podróżującego poważnej firmy. Własny samochód oraz gwarancję do dyspozycji. Łaskawe zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 17 086

U.S. ROYAL CORD

OPONY ROYAL CORD

STOJĄ ZAWSZE NA CZELE NAJLEPSZYCH OPON ŚWIATA.

Dziś one są jeszcze lepsze, niż dawniej... Przystosowane do najnowszych wymagań techniki automobilowej... zapewniają największe bezpieczeństwo jazdy... trwałość... — szybkość... — oszczędność...

United States Rubber Company

Wyłączne przedstawicielstwo na Polskę i w. m. Gdańsk:
„OPONA" Sp. z o. o.
Warszawa, Mazowiecka 11.
Telefon 135-84.

NAD **U.S. ROYAL CORD**
NIEMA DZIŚ LEPSZEJ OPONY

Pw 10951-62 511

SŁOJE do ZAPRAW

Forma „WECKA" znane i wypróbowane nadeszły — **dla reklamy sprzedaję bardzo tanio.** Pw 12157-25,67

1/4 litra	0,95	Słoje do zawiązywania	
1/2 litra	1,10	1/4 litra	0,25
3/4 litra	1,30	1/2 litra	0,30
1 litr	1,40	3/4 litra	0,45
1 1/2 litra	1,70	1 litr	0,60
		2 litry	0,90

Sprężynka 0,15 **Aparat komplet 23,50**

Przy kupnie 100 sztuk udzielam 5% **rabatu.**

F. STASZEWSKI

Porcelana — kryształy — platery

Poznań, ulica 27-go Grudnia 5.
Filja: ulica Wyspiańskiego 15.

OSOBY ZLANE STALE

potem, potem

DOPIERO, GDY ZACZNĄ REGULARNIE STOSOWAĆ

ANODOR MEDIKOS

POTRAFIĄ NALEŻYCIE OCENIĆ, CO ZNACZY

NIGDY **NIE POCIĆ SIĘ!**

nw 11154

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu

poszukuje dla Lecznicy dla płucno-chorych pod Obornikami

lekarza-asystentki.

Zgłoszenia z odpisem dyplomu należy skierować do **Naczelnego Lekarza w Lecznicy pod Obornikami.** Pw 12138-25,34

HEMOROIDY!

CZOPKI HEMOROIDALNE GĄSECKIEGO

„VARICOL"

(z KOGUTKIEM)

USUWAJĄ BÓL, KRWAWIENIE, SWĘDZENIE, PIECZENIE, ZMNIEJSZAJĄ GUZY (ŻYLAKI).

ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH CZOPKÓW „VARICOL" z PLOMBĄ.

JUGOL płyn na opalanie się wyrobu apteki **Dra Jana Poratyńskiego Lwów, plac Bernardyński 1.** nw 109gc.

Całkowita Wyprzedaż!

Z powodu rozpoczęcia fabrykacji konfekcji na sezon jesienno-zimowy

wyprzedajemy

olbrzymie zapasy **letnich**

Płaszczy i Raglanów gabardynowych. Wszelkie Gatunki

Ubiorów męskich i chłopięcych.

Z Nadzwyczajnym Opustem

20% do 30%

Prosimy się przekonać!

Zaden przymus kupna!

Detal w Hurcie!

Wskutek stałego przepełnienia naszego składu detalicznego na parterze, urządziliśmy dla dogodności Klientów w naszych zakładach fabrycznych na I. piętrze (wejście przez bramę) **Oddział sprzedaży detalicznej** gdzie prosimy także zakupy poczyniać.

Zapasy kilku tysięcy

sztuk gotowej konfekcji na składzie.

Nasz wybór i Ceny niskie budzą podziw w całej Wielkopolsce!

Pw 11121/2-18,276/7

„CENTRALA ODZIEŻY"

właśc. B-cia Tilgner **Mechaniczna Fabryka Konfekcji** (Przedsiębiorstwo chrześcijańskie) **ulica Wodna 27,** przy Starym Rynku **parter oraz I. piętro** (wejście przez bramę)

Próba usunie wszelkie wątpliwości!

Kawa Hag jest równie smaczna, jak inna kawa ziarnista najlepszego gatunku, gdyż jest ona mieszaniną pierwszorzędnych gatunków kawy z Centralnej i Południowej Ameryki, a nadto ma tę zaletę, że jest pozbawiona kofeiny i przez to zupełnie nieszkodliwa. Nerwowo i sercowo chorzy a nawet dzieci mogą ją pić o każdej porze bez obawy. Proszę spróbować raz, Szanowna Pani, a będzie Pani zachwycona.

Żądajcie w sklepach paczki 100 gr. za zł. 2,— lub 200 gr. za zł. 4,—

KAWA HAG T. Z O. P., GDANSK

Tw 2755

Na raty miesięcznie **18 zł.**

pierwsza wpłata 36,00 zł

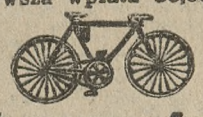

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 3650

MASAŻE
metody prof. Mezger Zabłudowski elektryczne, ręczne, wibracyjne przeciw złej cyrkulacji krwi, blednicy, skrzepowi, nabrzmieniu ciała, reumatyzmowi i t. d. Dyplomowana specjalistka masażu **J Giernatowska, ul. Wrocławska 19, przy placu św. Krzyskim, dawniej Romana Szymańskiego** Pw 9797-18,350

Poszukuję
kierownika biura.
Gierszewski, adwokat w Chojnicach.
dw 6588

Borkalin
zabija Mole
torebka 50 gr.
Do nabycia w Drogerjach i Aptekach

Ciechocinek
Dr. K. Ciągliński
choroby wewnętrzne i nerwowe
dworek „Jedynaczka".
dw 6397

WYDZIAŁ GRODZKI M. POZNANIA ZAPRASZA

MŁODYCH OBOZU WIELKIEJ POLSKI

na zebranie grup, które odbędzie się **w czwartek, dnia 20 czerwca o godz. 8 wieczorem** w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65. Poza referatem znajdują się na porządku dziennym sprawy organizacyjne.

Wstęp za zaproszeniami, które niecżłonkowie Obozu mogą odebrać w sekretarjacie Wydziału Grodzkiego Młodych O. W. P., św. Marcin 65, w godzinach od 7 do 8,30 wieczorem.

Równocześnie można zgłaszać **udział w wycieczce do Promna,** która nastąpi w niedzielę, 23 b. m.; koszta przejazdu koleją — 2,70 zł.

zpw 16 995

Skład

spożywczy, hurtowny, dobrze prosperujący w Poznaniu. Do objęcia pottrzeba gotówki 15 000,— zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Stary Rynek, pod rw 5464

Kto udzieli nauki książkowości

i praktyki handlowej w osobnych lekcjach, osobie męskiej, wykształconej. Reflektuje się tylko na pa. naukę. Oferty pod zw 17101 Kurjer Poznański.

Pielęgniarka (freblanka)

do dziecka dwuletniego do Gdyni, lubiąca dzieci, z dobrym językiem polskim i znajomością szycia, poszukiwana zaraz. Zgłoszenia: **Plac Wolności 8 u portjera Polskiego Banku Handlowego między godz. 9 a 2-gą.**
zw 17057

Dom składowy

w Ostrowie blisko przy rynku z wolnem mieszkaniem i wielkim ogrodem na **sprzedaż.** Informacji udziela **Hermann, Ostrowo Wlkp. ul. Koszarowa 32, II.**
zw 17090

Dekarze

obznajmieni z kryciem dachów płytami „Eternit" i papą „Koriolit" **potrzebni natychmiast.**

Materjał Budowlany, Sp. Akc. w Poznaniu,
ul. Sew. Mielżyńskiego 23.
Pw 12160 1-25,72/8

Dobra rycerskie

koło Gdańska, przy szosie, przeważnie ziemia pszenna i buraczana **sprzedam.** Oferty samokupujących upraszam skierować pod **zw 17096** do eksp. Kurjera.

Cegła i zaprawa szamotowa
kafle i płytki ścienne
w różnych kolorach, oraz **ceramiczne artykuły budowlane,** własnej pierwszorzędnej krajowej fabrykacji są znowu na składzie i będą **korzystnie i punktualnie dostarczane** przez firmę
M. Perkiewicz,
Ludwikowo, p. Mosina
Pw 12158-25,68

Niniejszem unieważniam!
weksel płatny 4. 4. 29. na zł 200
„ „ 8. 4 29. „ „ 200
które zaginęły.
D. MILBERT
Kraszewskiego 11. Pw 12150-55,96

60-100 ltr. mleka

dziennie dostarczy folwark pod Poznaniem. Oferty uprasza się do Kurj. Pozn. pod **zw 17084**

KRAWCY

poza dom na pierwszorzędną pracę **potrzebni zaraz.**
MUSZYŃSKI,
Wały Jana III. 9.
zw 17094

Od 1 lipca 1929 r. **potrzebuję** do mojej kawiarni dobrej **ORKIESTRY „DUO"** skrzypka i pianisty. Oferty z fotografją wraz warunkiem proszę nadesłać do **Hotelu Europejskiego w Ostrowie (Poznańskie).** dw 6574

Poszukujemy
młodszej siły pomocniczej.
Reflekt. z dłuższą fachową praktyką zechcą nadesłać zgłoszenia z życiorysem i podaniem wysokości żądanej pensji do dw 6585
BANKU POŻYCZKOWEGO W PLESZEWIE.

Podróżujący

do sprzedaży wyrobów wódczanych w Poznaniu **potrzebny zaraz.** Zgłoszenia z podaniem referencyj uprasza się skierować do Biura Ogłoszeń „PAR", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 25,71
Pw 12 129-25,71

Poszukuje się
dzielnego zbożowca
dobrze wprowadzonego w sferach rolniczych, jako
podróżującego
do sprzedaży sztucznych nawozów na stałą pensję i prowizję. Reflektanci posiadający własny motocykl mają pierwszeństwo. Zgłoszenia z podaniem wysokości wynagrodzenia oraz referencyj, przyjmuje **„PAR", Polska Agencja Reklamy,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod 25,74 Pw 12 163-25,74

Gdańsk!
Do wydzierżawienia zaraz odnowiona
Restauracja Hotelu Continental
Zgłoszenia do **Bałtyckiego Towarzystwa Terenowego z o. p., Gdańsk** — Stadtgraben nr. 7.
nw 11175

Wyjeżdżam
od 22 czerwca 1929 roku, na czas tygodnia
Dr. med. HEIDER
Lekarz specjalista, chorób skóry i pęcherza.
Poznań, ulica Wielka 7. zw 17092

NA WAKACJACH JAK TO CUDNIE

co za moc wrażeń, jakie śliczne widoki, które wprost proszą się o utrwalenie na płycie fotograficznej. Kup więc zawczasu

aparat fotograficzny

w firmie

CAMERA, FOTO-SPORT

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka nr. 3.
Pw 12146-17,286

Magistrat powiat. miasta Międzychodu n. Wartą ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko

GAZMISTRZA

egzaminowanego, posiadającego dobre kwalifikacje fachowe w gazownictwie i elektrotechnice, gdyż zawiadywać będzie równocześnie siecią elektryczną. Do poborów, które ustalone będą według umowy, przywiązane jest wolne mieszkanie z ogrodem, wolny opał i światło. Posada jest do objęcia od 1 sierpnia b. r. dw 6565

Kandydaci zechcą nadesłać wnioski z życiorysem, własnoręcznie napisanym i odpisami świadectw do Magistratu w Międzychodzie najpóźniej do 30 czerwca b. r.

Nieuwzględnione wnioski pozostaną bez odpowiedzi.

Międzychód, dnia 10 czerwca 1929 r.

Magistrat
(—) Skrzypczak, burmistrz.

KONKURS!

Miejskie Humanistyczne Gimnazjum Żeńskie w Wągrowcu (Wlkp.) z prawami szkół państwowych, poszukuje od nowego roku szkolnego t. j. od 1 września r. b.

wykwalifikowanych sił nauczycielskich

do języka polskiego, łacińskiego, do matematyki i fizyki, przyrodoznawstwa i geografji, wychowania fizycznego i do nauczania w klasach wstępnych. Pobory jak w szkołach państwowych z odpowiednim dodatkiem komunalnym.

Zgłaszanie się kandydatów bez ustawowo wymaganych kwalifikacyj jest bezcelowe.

Wągrowiec, dnia 13 czerwca 1929 r.

MAGISTRAT.
nw 10 788 (—) Kuchczyński.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 21 czerwca 1929 r., o godz. 9, w **Mosinie,** sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: nw 11 182

maszynę do pisania marki Kapel, 2 konie wałachy, bufet, kredens, zegar stojący, kanapę.

Bliższe na rynku w Mosinie.

Krawczyk, kom. sądowy, Dąbrówki 14.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 50 groszy**

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Fryzjer Dworcowy

Dworzec główny Tel. 61-2, naprzeciw poczekalni 1 i kl. czynny również w niedzielę i święta bez przerwy. zdw 100 010

Kapelusze

damskie słomowe za bezcen, filcowe, najnowsze modele poleca Regina, św. Marcin 78. zdw 20 868

1 SPRZEDAŻE

Kilimy

na oryginalnych huculskich ornamentach można dostać tylko w przedstawicielstwie „Huculskiej Sztuki" z Kosowa W Nitecka, Aleje Marcinkowskiego 5. Również można oglądać kilimy w pawilonie Czerwonego Krzyża. zdw 20 320

Ogrodnictwo

dobrze zaprowadzone, 3 oranżerje, inspekty, plantacje szparagów, wielki sad owocowy wraz z gospodarstwem 40 morgowem, inwentarz żywy, martwy, kompletny, 5 kilometrów od Poznania, sprzedam zaraz. Cena podług ugody. Oferty Kurjer zdw 20 752

Dom

z piekarnią i ogrodem położonym przy głównej ulicy, nadającym się pod budowę w mniejszem ruchliwem mieście na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 20 630

Skład

artykułów spożywczych i toaletowych oddam zaraz bardzo tanio. Adres Kurjer zdw 20 739

Skład

centrum 2.500 odstąpię. Adres wskaże Kurjer zdw 20 596

Salon

brzozowy w stylu Biedermeyer na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo zdw 20 756

Antyki

wielki wybór Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. nw 2404

Meble

po zniżonych cenach poleca Pluciński, Wodna 7. łóżka polowe stale na składzie. zdw 99 611

Samochód

Ford, całkowity po remoncie, na sprzedaż. Zgłoszenia: ulica Strzelecka 15 zdw 20 754

Samochód

„Ford" otwarty zaraz tanio do sprzedania. Ul. Strusia 11. zdw 20 579

Antyczne

meble, wielki wybór. Skarbowa 4, parter, lewo zdw 20 757

Skład

kolonjalny i delikatesów z własną wędzarnią ryb, w pełnym biegu, w powiatowem mieście, 14 tysięcy mieszkańców, na Pomorzu, w najlepszym punkcie handlowym, z 5 pokojowem mieszkaniem, towarem, z powodu wyjazdu tanio za 12.000 zł. — Obrót 7—8 tysięcy miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 795

Skład

z mieszkaniem (Wierzbięcice) odstąpię. Objęcie z dwuletnią dzierżawą 4.200. Oferty Kurjer zdw 20 786

Zegarki

ręczne i kieszonkowe, na minutę wyregulowane, od 25 zł począwszy, z gwarancją piśmienną, poleca Chwilkowski, Św. Marcin 40 zdw 20 843

Torebki

damskie, teki, walizki, torby, szkolne, najtaniej poleca Wojczewski, Dąbrowskiego 62. zd 20 489

Dostarczamy

lody owocowe w każdej ilości po cenie przystępnej. Brukwicki i Meisner, ul. Wrocławska 9, wejście z ul. Gołębiej, tel. 58-29 rw 5460

Baczność

panowie fabrykanci! Skład w mniejszem mieście, mogący mieć wielkie powodzenie, przyjmie garderobę i bławaty w komis. — Adres wskaże Kurjer, Stary Rynek rw 5461

Parcele

ogrodniczo- budowlane naprzeciw lotniska. Zgłoszenia Matejki 51, parter, prawo, Przybora. Pw 12.123-58,364

Gospodarstwo

prywatne, 60 mórg, dobrze obsianej pszenno-żytniej ziemi, przy budynkach, 7 mórg łąki, 3 konie, 9 bydła, i t. d., duży sad owocowy, stawek z rybną wodą, bardzo wygodne położenie we wsi przy dworcu, do miasta powiatowego, garnizon., sądow., gimnazji 2¼ klm., sprzedam przy wpłacie 35.000 zł. Al Miszewski. Żabno, przy dworcu, poczta i powiat Stargard zdw 20 453

Młyn motorowy

120 ctr., w mieście 10.000, z powodu choroby właściciela na sprzedaż ew. do wydzierżawienia. Oferty Fr. Malczewski, Nakło/Noteć zdw 20 793

Złotą

papierośnicę sprzedam okazyjnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 806

Baczność!

Z rąk niemieckich 100 mórg ziemi na sprzedaż, prywatne, 4 kilometry od Gniezna, cena 60 tysięcy, do objęcia 28 tysięcy. Informacyj udzieli Rest, Gniezno, Luka Warszawska 15 nw 11 172

Okazja!

Sprzedam z powodu wyjazdu do Ameryki korzystnie za gotówkę dom 2 piętrowy w rynku, dochód miesięczny 600 zł, cena 60.000 zł. Popielski, Chełmno, Rynek 7 zdw 20 794

Pies

rasowy (Dobermann) okazyjnie do sprzedania. Kramarska 27, I. ptr od godziny 6—7 wieczór. zdw 20 297

Większe

zabudowania z piekarnią i 7 mórg ziemi, nadające się również na rzeźnictwo w dużej wsi kościelnej W. Wysocko, pow. Ostrów, zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Jan Mroziński, Ostrów (Wlkp.) zdw 20 454

210 mórg

mórg blisko Poznania przy szosie, 15 minut od dworca, z powodu choroby na sprzedaż spiesznie Adres wskaże Kurjer zdw 20 544

Na sprzedaż

dobrze wyćwiczone wyżły rasy niemieckiej, jeden lat 3, dwa po 14 miesięcy. Na P. W. K. stały pod nr. nr. 127 — 129 r. Adres: J. Jarmuż, Damasławek, pow. Wagrowiec. zdw 20 792

Folwark

310 mórg, bon 4 mk., gospodarstwo wzorowe, budynki dobre, 2 domy robotnicze, koni 19, bydła 35, martwy kompletny (garnitur parowy), przy szosie, blisko miasta gimnazjalnego, wpłaty 80.000. Zgłoszenia: Wyrzykowski, Grobla 9 zdw 20 775

Singera

maszynę, rower, magnit. 2 cylindrowy sprzedam. Warsztat mechaniczny, Szamarzewskiego 31 zdw 20 719/20

Filet

story, nakrycie itd oraz wykwintną bieliznę pościelową na wyprawę korzystnie na sprzedaż. Grunwaldzka 13 IV prawo. zdw 20 044

Zakład fryzjerski

nowoczesne urządzenie, marmur., wodociąg, ściana lustrzana damsko-męski z mieszkaniem zaraz tanio z powodu choroby na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 99 992

Żądajcie

tylko polskich uznanych za najlepsze Ostrzy do golenia. Wytwórnia Kraków ul. Zwierzyniecka 15. dw 6498

Okulary

oraz wszelkiego rodzaju szkła, sprzedaje najtaniej A. Matysiak, św. Marcin 9-10, obok kościoła. bpw 885

Meble

we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski. Woźna 12 (Butelska). bpw 3 761-2

Samochód

Ford, model 27, zupełnie jak nowy, mało używany, tanio sprzedam. Biliński, Wrocławska 22, Poznań. zdw 20 886/7

Wirówkę

nową Diabolo 120, rower męski 80, maszynę do pisania 200 złotych sprzedam. Poznańska 38, III. lewo. zdw 20 687/8

Sprzedam

dom z piekarnią w dużej kościelnej wsi pod korzystnemi warunkami lub zamienię na gospodarstwo. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdp 99 691

Automobil

6 osob. doskonale utrzymany gotowy do jazdy okazyjnie na sprzedaż. Elektrotechnika, Strzelecka 30. zdw 20 656

Sprzedam

konces dorożki samochodowej z zegarem. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 716

Sprzedam

dorożkę samochodową z zegarem koncesją bardzo korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 717

Wózek

sportowy bez budki sprzeda Nożyński, Wały Królowej Jadwigi 4 a. zdw 20 585

Dom

z ogrodem dwoma składami, warsztat stolarski, 7 lokatorów w mieście powiatowem Września a sprzedaż. Cena 35.000 wpłaty 20 tys. Zgłoszenia do gospodarza W. Drzewieckiego. Września, ul. św. Ducha 3. zdw 99 995

Samochody

w bardzo dobrym stanie po kapitalnym remoncie z powodu zmian rodzinnych tanio do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 20 635

Kanapy

leżanki, kluby, materace, najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31 zdw 20 760/1

Baczność!

2 dorożki samochodowe marki „Fiat" w beznagannym stanie z koncesją i zegarami gotowe do jazdy z powodu likwidacji interesu zaraz na sprzedaż. Obejrzeć można rano między godz. 8—9 w firmie Wł. Stasiak, Poznań, ul. Dąbrowskiego 81, telefon 78-16 zdw 20 636

Skład

spożywczy dawniejsza spółka gospodarcza, bardzo dobre urządzenie, duże piwnice i 4 pokoje z kuchnią przyległe za 6 tys., towar do obliczenia czynsz nie wysoki. Bydgoszcz na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 645

Wózki dziecięce

i sportowe tanio. L. Krause, Stary Rynek 25/28 (obok starego ratusza). Pw 11 022-23,20

Hotel z rąk niemieckich

wspaniały gmach, pierwszorzędny interes dla Polaka, z pełną koncesją, bardzo dochodowy w mieście powiatowem, za bezcen na sprzedaż. Cena 95.000 wpłaty najmniej 50.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar" Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 195-23.73

Ford turystyczny

model 1927 r. gotów do jazdy tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 634

Okazyjnie

do nabycia 500 kg blachy niklowanej świecącej, szerokości 140 m/m w pierścieniach nadaje się do wyrobów etui itd. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera pod zdw 20 657

Pianino

nowe fabr. Drygas wartości 5 tys. zł tanio najwięcej dającemu gotówką sprzedam. Oferty Kurjer zdw 20 659

Skład

z pokojem i kuchnią wprost od gospodarza za 4 tysiące na sprzedaż, towar podług faktury. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 660

W Gdyni

handel win i towarów kolonjalnych z detaliczną sprzedażą wyrobów tytuniowych przy tem dwa pokoje, kuchnia, piwnica do sprzedania za 4.500 dolarów. — Oferty Kurjer Poznański zdw 98 425

Obrazy

wszelkiego rodzaju oraz oprawy na dogodnych warunkach spłaty poleca Ig. Krzewiński, Strzelecka 31, w podwórzu. zdw 20 697

Skład

kolonjalny z mieszkaniem jest zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 20 701

Domek

z morgą ogrodu w pięknej okolicy, cena 9.000. Adres wskaże Kurjer zdw 20 705

Wózek

Brennabor elegancki sprzedam. Św. Marcin 38, II. podwórze, II. piętro. zdw 20 711

Ford

w bardzo dobrym stanie sprzedam. Jankowiak, Kościelna 35. jw 2064

Nowa

modna suknia na sprzedaż. Cena 75 zł. Mickiewicza 17, III., prawo. jw 2062

Skład

na każdą branżę, przy pryncypalnej ulicy, urządzeniem, bez towaru, okazyjnie odda „Informacja", Św. Marcin 11. zdw 20 744

Tereny

przy ul. Dąbrowskiego do sprzedania lub wydzierżawienia częściowo lub w całości 500—9.000 kwm., na warsztaty, garaże etc. Zgłoszenia Szafranek, Poznań, Fredry 6. zdw 20 832

Kamienica

3 piętrowa z piekarnią korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Michalak, Półwiejska 7 zdw 20 742

Skład rzeźnicki

z mieszkaniem z powodu choroby na sprzedaż tanio. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 20 689

Samochód

mało używany „Chevrolet" otwarty korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdwp 20 690

Jadalnie

sypialnie kanapy leżanki materace, nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwig Dolna Wilda 76 bpw 3 439-40

Skład

kapeluszy damskich z ubikacją sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 20 390

Fabryka

sera w mieście Poznaniu, dobrze zaprowadzona, z towarem lub bez towaru, do sprzedania, ewtl. z pouczeniem. Zgłoszenia do Kurjera, Stary Rynek rw 5466

Skład

przy tramwaju Cena 2.600. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 20 763

Motocykl

Sarolea, sportowe 5 K. M. korzystnie na sprzedaż. Dąbrowskiego 78. zdw 20 762

Gospodarstwo

35 mórg, w powiecie leszczyńskim, budynki masywne, bez inwentarza, przy wpłacie 15.000 zł, 6.000 zł hipoteka na dłuższy czas. Objekt ten zamienię także na dom. Zgłoszenia Kempa, Leszno, Dworcowa 43 nw 11 170

Pierwszorzędny

skład przy rynku tanio wskaże „Informator", Ratajczaka 15 zdw 20 837

Baczność

oberża z pełną koncesją, sprzedażą wyrobów alkoholowych, towarów spożywczych, sprzętów kuchennych i narzędzi rolnicz., położona na główn. trakcie w obrębie 10 klm. bez żadnej konkurencji, kilka morgów dobrej ziemi z żywym i martwym inwentarzem wprost od właściciela pod dogodnemi warunkami z powodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. Obrót roczny 70.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 845

Skład

kolonjalny dobrze zaprowadzony, połączony z wyszynkiem piwa i sprzedażą papierosów, z urządzeniem, towarem i dwupokojowem mieszkaniem, kontrakt dzierżawy 5-letni. Cena 3.800. dzierżawa 100.— natychmiast do sprzedania. Kościan, Bronszewski Aleje Kościuszki 36. nw 11 176

Okazyjnie

wyprzedaje 15 proc. taniej eleganckie garsonki, suknie, szlafroczki, jumpry, swetry, pullowery, kostjumy sportowe, kąpielowe. „Tricot", Romana Szymańskiego 10, III. Pw 12 156-55,98

Sprzedam

psa 11 miesięcznego harta syberyjskiego. Wolniewicz, Górna Wilda 193. zdw 20 884

Wózek

sportowy Brennabor sprzedam Śródka 8, III., prawo. zdw 20 859

Autobus

„Opel" 6 cyl. na 25 osób w dobrym stanie sprzedamy. Autolux, św. Marcin 43 telefon 25-. zdw 20 856

Forda

1927 rocznik tanio sprzedam. Kupsz, Polna 4. zdw 20 855

Motocykl

1½ P. S. na sprzedaż, gotów do jazdy. Wiadomość Firma Rogowski, Poznań Dąbrowskiego 72. zdw 20 828

Skład

kolonjalny z towarem i mieszkaniem sprzedam Adres Kurjer zdw 20 814

Pończochy

piękne, dobre, tanie. A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1. — Specjalny skład pończoch. bpw 3738/39

Witold Leworski

Wrocławska 36 najtaniej obrazy i oprawa obrazów. Kw 2351/52

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 10 144/5-0.4762

5 KUPNA

Klubowy

garnitur, tylko pierwszorzędny, dywan ca 3×4 lub 3,50×4.50 mtr. wielki kupię za gotówkę. Opis z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego dw 6546

Fortepian

i harmonjum nadające się do lokalu poszukuję celem kupna. Oferty Kurjer pod zdw 99 269

Kupię

używany lecz w dobrym stanie 1 generator 180 K. V 380 V 600 obrotów, 1 generator 50 K. V 380 V. 500 obr. 4 motory 16—18 KV. 380 V 600 obr. A. Nowakowski Zakład Elektrotechniczny, Września. zdw 20 772

Kupię

wózek ręczny. Wytwórnia cukierków. Szewska 3. zdw 20 735

Kupię

pożyczkę konwersyjną. Ostrów, Kaliska 15, Jurga zdw 20 750

Maszyna

do pisania, używana, lecz dobrze utrzymana, kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 822

Maszynę

do pisania dobrze utrzymaną kupię. Oferty Kurjer zdw 20 702

Majątków

ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek nw 9525

Willę

wprost od właściciela blisko tramwaju w Poznaniu kupię. Wysoka wpłata Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 562

Kupuję

za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komisowy Podgórna 2 P 8929/30

Samochody i motocykle

nowsze modele kupujemy za gotówkę „Komna" Sp. z o. p., Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85, telefon 77-67. nw 11 011

Pianino

kupię. Cena Kurjer zdw 100 046

Składy

Kilka składów w różnych dzielnicach miasta od właścicieli poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 591

Dobrze

sprzedaż, tanio kupisz używane rzeczy. Skład Komisowy, Strzelecka 2. zdw 20 683

Wydzierżawię

piekarnię ze składem, kupno nie wykluczone. Różański, Śrem. Rynek 93 jw 2061

Kupię

rower damski, gramofon, maszynę do szycia, dywan. Oferty Kurjer zdw 20 831 a

6 KAMIENICE

Dom dochodowy

sprzedam, urządzenie nowoczesne, komfort, warunki bardzo korzystnie, dochód 10% od 8000 zł, położenie w najlepszej dzielnicy Torunia. Oferty upr. Urbańska, Toruń, Klonowicza 31, I. dw 6556

Kamienice

trzy na jednej hipotece, 510 m.², front na 3 ulice, bardzo blisko Starego Rynku w Poznaniu, dochód roczny około dwadzieścia tysięcy złot., sprzedam chrześcijaninowi. Agenci wykluczeni. Wpłaty najmniej 120.000, resztę na hipotekę pierwszą. Oferty Kurjer zdw 99 649

Kamienica

nowoczesna, trzypiętrowa na Jeżycach, mały ogródek, sień wjazdowa, czynsze przedwojenne, — spiesznie do sprzedania bez pośredników przy wpłacie 50.000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 20 609

Willa

Winiary, 8 minut pieszo od tramwaju, nowa sześciopokojowa wolna, wielki ogród cena 50.000 zł. wpłaty 35.000 oraz wielki wybór korzystnych kamienic sprzeda Jax, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 20 628

Kamienica

przy Parku Wilsona, komfortowa z większym mieszkaniem, wprost od właściciela do nabycia Reflektanci z gotówką zechcą się zgłosić do Kurjera zdw 20 366

Kamienice

Stary Rynek cena 200.000. Aleje Marcinkowskiego cena 750.000. Ulica Wrocławska cena 250.000. Seweryna Mielżyńskiego cena 320.000. Marszałka Focha cena 400.000. Grunwaldzka cena 125.000 Dąbrowskiego komfort cena 300 tys. Słowackiego cena 250.000. Mickiewicza cena 135 000. Chwaliszewo przy tramwaju cena 75 tys. Objekta osobiście stwierdzone poleca na dogodnych warunkach Dutkiewicz, Poznań Chwaliszewo 70, front. zdw 20 707

Kamienica

piętrowa, masywna, 5 lokatorów, 2 składy, rynek miasta handlowego, przynosi miesięcznie 500 złotych. Przy kupnie skład, trzypokojowe mieszkanie wolne. Cena 31.000 złotych, wpłaty 20.000. „Wielkopolska Centrala", Ślusarska 2 zdw 20 797

Kamienicę

Stary Rynek, dochód roczny 24.100, cena 200.000, wpłata 100.000, sprzeda Dutkiewicz, Chwaliszewo 70 zdw 20 759

Kamienicę

nowszą 3 piętrową wszystkie mieszkania z łazienkami za 93.000 wpłaty 50.000. Tomczak, Poznań, Wierzbięcice 31. zdw 20 815

Sprzedam

kamienicę II. piętr., ogród, cena 38.000, odchodzi 6.500 hipoteki, wpłaty 25.000. Leon Tomczak, Poznań, Górczyn, ul Sielska 46. zdw 20 867

7 PIENIĄDZ

15.000 zł

pożyczki, I. hipoteka, 10 proc. rocznie, poszukuje fabryka wyrobów metalowych. Zabezpieczenie ogniowe 82.000. Zgłoszenia Kurjer dw 6560

10.000 zł

poszukuje pożyczki hipoteka terenów willi. Zgłoszenia „Par", 27 Grudnia 18 pod 58,365. Pw 12 041 58,365

4 tysiące dolarów

pożyczę na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu za 15 proc. na rok. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 597

Wypożyczającemu

50.000 zł na pierwszą hipotekę pierwszorzędnej kamienicy, mogą być zapewnione prócz procentów duże korzyści tranzakcji przedsiębiorstwa bez ryzyka. Oferty tylko od wypożyczającego. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 598

Poszukuję

pożyczki 10 do 15 tys. zł na I hipotekę wartość realności przedstawia 80 tys. złotych. Oferty Kurjer zdw 20 643

Poszukuję

12 tys. złotych na I. hipotekę, koło Poznania, wartość realności przedstawia 75 tys. zł, procent podług ugody. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 644

Polowanie

1.500 mórg okolicy Poznania poszukuję wspólnika lub odstąpię. Oferty Kurjer zdw 20 700

15.000 zł

wypożyczę pod zastaw dobrych akcyj. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 20 734

Posiadam

wolnej gotówki zł 50.000 i proszę o propozycje tylko solidnych firm kupieckich lub właścicieli ziemskich. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 20 796

2—3.000 zł

poszukuję, dobry zastaw, wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 20 561

Poszukuję

4—5.000 zł na 1 rok pod dobry zastaw. Wysoki procent. Oferty Kurjer Pozn. zdw 20 889

2.500 dol.

ulokuję na I. hipotekę w Poznaniu po 15 proc. płatne za dłuższy okres zgóry. Oferty osób solidnych do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 25.49 Pw 12 153-25.49

Wspólnika

lub wspólniczki do założenia pracowni względnie fabrykacji damskiej bielizny w doborowym gatunku w Poznaniu przez samodzielną siłę z długoletnią praktyką tej branży poszukiwani. Oferty tylko poważnych reflektantów i chrześcijan, kapitał 10—20.000 zł pożądany. Upraszam do Kurjera zdw 20 788

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie

5 pokojowe wydzierżawię natychmiast za 2 letnim czynszem. — Agenci wykluczeni. Burdajewicz, Szamarzewskiego 15. zdw 20 612

Na mieszkanie

2 pokojowe z kuchnią przyjmę sublokatora od października 1929 pozostaje mieszkanie na własne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 640

4 pokojowe

mieszkanie Łazarz odstąpię. — Oferty Kurjer zdw 20 637

3 i 4

pokojowe dwa piękne mieszkania przy dworcu od lipca do wynajęcia. Jan Byczyk. Stęszew, Ślusarska 1. zdw 20 646

Fryzjerzy (ki)

oddam w dzierżawę tylko za miesięczne komorne 110 zł dobrze urządzony zakład fryzjerski damsko-męski na dłuższy czas w mieście kuracyjnem centrum. Reflektuje się tylko na ludzi uczciwych. Oferty Kurjer zdw 20 696

Od właściciela

dom trzypokojowy, oszklone werandy, ½ morgi ogrodu, 20 minut od Poznania, za roczną dzierżawę. „Wielkopolska Centrala", Ślusarska 2 zdw 20 798

Mieszkanie

4 pokojowe we Wronkach zaraz do objęcia. Kurjer Poznański zdw 20 758

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią, I. piętro, w śródmieściu, bez mebli, zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 20 755

Mieszkanie

3 pokoje i kuchnia z przynależnościami na 4 piętrze wprost od właściciela za rocznym czynszem zgóry. Stanisław Faleński, Centrala Handlowa, 27 Grudnia 5 zdw 20 745

Mieszkania

każdej wielkości za dzierżawę zaraz wolne, poleca „Komis", Sew. Mielżyńskiego 28 zdw 20 850

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia z ogrodem ¾ morgi za roczną dzierżawę 1.200 zł w Mosinie. Jan Wasilewski. zdw 20 847

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią, I piętro, front, zaraz, w dobrym punkcie, przy przystanku tramwajowym wynajmie gospodarz osobie z wolnym zawodem. Adres wskaże Kurjer zdw 20 802

Mieszkania
1, 2 pokojowe z kuchnią od gospodarza. Zgłoszenia biuro. Wroniecka 12. I., od 9—3 zdw 20 861

Skład
przyległy pokój, kuchnia, cena 2.200 zł. Widziński, Małeckiego 15, parter, podwórze. zdw 20 866

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia 2.000, w tem rok dzierżawy wskaże „Fragut", Kozia 21. zdw 20 777

Mieszkanie
4 pokojowe, słoneczne wskaże Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 20 764

Mieszkanie
czteropokojowe centrum I. piętro wskaże „Informator", Ratajczaka 15. zdw 20 834

9 SZUKA MIESZK.

Który
z pp. właścicieli domu odstąpi młodemu małżeństwu mieszkanie jedno lub dwupokojowe z kuchnią? Dzierżawa 3—4 lata zgóry. Łaskawe oferty proszę do ekspedycji Kurjera pod zdw 98 824

Poszukuje
się mieszkania 4—6 pokojowego od 1 września lub 1 października Oferty Kurjer zdw 20 603

Mieszkanie
2 lub 3 pokojowe, łazienkę, kuchnię, elektryczność, wprost od gospodarza zaraz potrzebne. Okolica: Przecznica, Matejki, Grottgera i t. d. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer zdw 80 625

Poszukuję
wprost od gospodarza 2 lub 3 pokoi z kuchnią i łazienka zaraz lub później za rok dzierżawę Oferty Kurjer Poznański zdw 20 647

2
lub 3 pokoi z kuchnią poszukuje poważny reflektant. Czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 20 712

Poszukuję
6 do 7 pokojowego mieszkania bez mebli na I. piętrze lub nie wysoko II. piętro z nowoczesnem urządzeniem w górnej części miasta, wprost od gospodarza. Dwuletni czynsz płacę zgóry. Łaskawe oferty upraszam skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego dw 6577

Poszukuję
mieszkania pokojowego z kuchnią, czynsz płacę zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 810

Mieszkania
3—4 pokojowego poszukuję okolicy Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 768

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Za 4 pokojowe
mieszkanie oddam 3, ewent. 2 pokojowe, komfortowe, z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 068

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
elegancki, elektryczność dla 1—2 panów. Kantaka 5. I lewo. zdw 100 059

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznem lepszemu panu do wynajęcia Pościel i bielizna pożądana. Śniadeckich 18, drugie piętro, lewo. zdw 95 950

Pokój
frontowy, dobrze umeblowany, z elektr. światłem, osobnem wejściem zaraz do wynajęcia. Wielkie Garbary 48. II. piętro, prawo. nw 11 159

Pokój
z utrzymaniem. Pocztowa 28, III. zdw 20 843

Pokój
ładny, frontowy wynajmę zaraz lub później. Dąbrowskiego 5. III. Renc. rw 5425

Pokoje
umeblowane pod Poznaniem na letniska są do oddania, zarazem mieszkanie. Komunikacja bardzo dogodna. Więckowski Żabikowo Kolonja. rw 5443

Pokoje
ładne o 2 łóżkach tanio przy wystawie eweti. na stałe. Karlic, Rynek Łazarski 19. II. p., naroż. Marszałka Focha 80. zdw 20 583

Pokój
umeblowany z balkonem dla 2 lepszych panów zaraz wynajmę. Madrecki, Kościelna 20, parter, front. zdw 20 584

Pokój
skromny wynajmę zaraz ul. Polna 9, Kuśnierek. zdw 20 587

3 pokoje
z których dwa łączne, z telefonem, 3 łóżka na stałe lub czasowo. Poznań, Matejki 57, parter prawo. zdw 20 519

Pokój
umeblowany wynajmę zaraz lub od 1. 7. (pościel własna). Zielona 2, dom ogrodowy, III. prawo. zdw 20 680

Pokój
umeblowany frontowy ewentualnie z używaniem fortepianu do wynajęcia ul. Strzelecka 6, wysoki parter, Kiełczewska. zdw 20 684

Pokój
umeblowany wynajmę. Marciniak Niegolewskich 1. zdw 20 546

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni zaraz do wynajęcia. Górczyn Daleka 3. zdw 20 694

Pokój
dla dwóch panów wolny od 1. 7. 29. Wirzbięcice 39, II. ptr. lewo. zdw 20 667

Niekrępujący
balkonowy pokój 1, 2 osobom wynajmę. Mylna 2, II. (początek Jeżyc). zdw 20 677

Lepszy
pokój wynajmę 2 panom. Pyka, Górna Wilda 45. zdw 20 681

Wydzierżawię
pokój frontowy z 2 łóżkami dla dwóch intelig. osób. Piotra Wawrzyniaka 21, I., środek. zdw 20 691

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Stróżyk, Wodna 24. zdw 20 693

Pokój
do wynajęcia, telefon w domu. Masztalarska 2, III. ptr., lewo. zdw 20 694

Obiady
smaczne i tanie. Pokój umeblowany zaraz do wynajęcia. św. Marcin 52/53, wysoki parter. zdw 20 703

Pokój
umeblowany 2 osobowy na czas wystawy wynajmę św. Marcin 50, III. prawo. zdw 20 708

Pokój
frontowy dwuosobowy w centrum od 1. 7. 29. do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 20 710

Pokój
dla przypjezdnych. Sollich. Półwiejska 38 a zdw 20 729

Pokój
biurowy, telefon. Fredry 6. Biedermann. zdw 100 095

„Informacja"
św. Marcin 11 poleca pokoje, także małżeństwu. zdw 20 743

Wynajmę
pokój dla panów Gen. Umińskiego 9, III. wejście. zdw 20 736

Pokój
na biuro, parter, zaraz oddam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 737

Pokój
do wynajęcia, św. Wojciech 14/15 III., front, prawo. zdw 20 733

Pokój
umeblowany wynajmę. — Kraszewskiego 19. II., lewa zdw 20 753

Pokój
umeblowany korzystnie. Szwajcarska 16 a, I. piętro, lewo zdw 20 774

Pokoje
duży i wspólny tanio wynajmę. Gwarna 8, III., prawo zdw 20 844

Pokój
słoneczny, dobrze umeblowany, zaraz wynajmę, ewent. wspólny. Plac Nowomiejski 5, III. dom ogrodowy, II., lewo zdw 20 847

Pokój umeblowany
na dwie osoby bez używania kuchni, położony przy najruchliwszej ulicy m. Poznania natychmiast wynajmę. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer zdw 20 812

Pokój
dobrze umeblowany z elektr. dla solidnego pana. Szkolna 11, I. ptr., lewo. zdw 20 879

Pokój
słoneczny, frontowy, solidnemu panu wynajmę zaraz. Ratajczaka 28, I., lewo. zdw 20 874

Pokój
wspólny dla pana zaraz do wynajęcia. — Krzyżański, Wielkie Garbary 50, w podwórzu rw 5465

Pokoje
dwa dobrze umeblowane, niekrępujące, starszemu solidnemu panu wynajmę razem, pojedyńczo. Nowy Rynek 5, I. zdw 20

Pokój
dla małżeństwa. Piaskowa 8, III zdw 20 776

Małżeństwu
wynajmę pokój używanie kuchni. „Fragut", Kozia 21. zdw 20 778

„Informator"
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjezdnych złotych 3—5 dziennie. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). Telefon 58-17 zdw 20 836

12 SZUKA POKOJU

Pokoje
umeblowane, także dla małżeństw, stale wynajmuje, także proszę zgłaszać „Pawilon", Marszałka Focha 112a. Kw 2384

Za 50 zł
pokoju niekrępującego poszukuje spokojny pan. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 713

Pokoju
niekrępującego z obiadami, okolica Stary Rynek, poszukuje solidny pan. Oferty z podaniem ceny do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 25.50 Pw 12 152-25.56

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje pokoju z używaniem kuchni do 60 zł — Oferty Kurjer zdw 20 613

Pokoju
skromnego z używaniem kuchni poszukują 2 panie, zaofiarowują również opiekę nad mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 20 631

Pokoju
umeblowanego w pobliżu Opery poszukuje kawaler. Oferty do Kurjera zdw 20 699

Poszukuję
pokoju umebl., niekrępującego. Zgłoszenia Pocztowa 11, skład. zdw 20 738

Poszukujemy
umeblowanych pokoi na stałe i dla przyjezdnych. „Informator", Ratajczaka 15 zdw 20 835

Szukam
czystego, niekrępującego pokoju ewenti. z pościelą od 15 lipca. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 682

Pokoju
skromniejszego poszukuje solidny pan, śródmieście. Podać cenę. Orędownik zd 20 532

13 LOKALE

Suche ubikacje
o powierzchni 100—300 mtr. kw. poszukiwane zaraz lub później na składnice. Zgłoszenia: Związek Przemysłowców Drzewnych. Poznań, ul. Fredry 2 telefon 50-32 zdw 100 026

Na biuro
salon z poczekalnią przy ulicy Wrocławskiej za 150 złotych miesięcznie tylko solidnej firmie wynajmę. Zgłoszenia do Kurjera dw 6572

Biura
dwa pokoje na biura, telefon, elektryczność. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 20 829

Ubikacje
nadające się na warsztat blacharsko-instalacyjny do wynajęcia. Zgłoszenia Jóźwiak, restauracja, Chwaliszewo 57. zdw 20 892

14 DZIERŻAWY

Wydzierżawię
skład i 2 pokoje z kuchnią na Jeżycach, wpłata 7.500 zł w tem jest zawarta dzierżawa na 2 lata zgóry. Czynsz po 2 latach 150 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 595

Kiosk
przy ruchliwej ulicy, owoce, papierosy, lemoniady etc. do wydzierżawienia, przejęcia 500 zł. Cyraniak, św. Marcin 63. zdw 20 606

Restauracja i kolonjalka
z mieszkaniem 4 pokojowem, 4 ubikacje restauracyjne, sala parkietowa i sala posiedzeń do wydzierżawienia w mieście powiatowem. Oferty Kurjer zdw 20 663

Folwarczek
130 mórg ziemi buraczanej, 15 krów dojnych, 5 koni, martwy nadkompletny, blisko miasta gimnazjalnego, dzierżawa na dłuższy czas do odstąpienia, objęcie 35.000. Wszechpolska Agencja, Poznań, Długa 5 zdw 20 782/3

1.000
mórg Wielkopolska tylko pod pszenicę, buraki odda właściciel. Przejęcie 150 000. Oferty Kurjer zdw 20 809

Poszukuję
dzierżawy gospodarstwa 40 mórg w okolicy Poznania lub Gniezna przy wpłacie 6.000 złotych. Zgłoszenia przyjmuje A. Milczak, Pobiedziska, Gnieźnieńska 15. zd 20 172

15 LETNISKA

W lesie
lub w lesistej suchej okolicy poszukuję dwóch pokoi z używaniem kuchni. Żuromski, adwokat i notarjusz, ul. Sew. Mielżyńskiego 2. dw 6571

Puszczykowo
2 pokoje z kuchnią umeblowane korzystnie do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 100 025

Letniska
poszukuję na lipiec i sierpień pokój umeblowany z kuchnią, gdzie las i woda, z komunikacją kolejową, względnie autobusową. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 20 191

Puszczykowo
dwupokojowe kuchnia, jednopokojowe kuchnia, na całe lato oddam zaraz. Wiadomość Kurjer zdw 20 508

Jastarnia
pełne morze Pensjonat „Bałtyk" poleca wygodne słoneczne pokoje, kuchnia doborowa. Zgłoszenia Pensjonat Bałtyk Jastarnia-Hel. zdw 96 930

Morze
pierwszorzędny pensjonat „Morskie Oko" poleca pokoje w jednym gmachu, 2 minuty do morza, las sosnowy. Kuźnica (na Helu) Więckowska. zdp 97 282

Zakopane
nowootwarty, wytworny pensjonat Ziemiański, Bulwary Sikowackiego, zdala od kurzu, nowoczesne urządzenia, telefon 515 przyjmuje zamówienia. zdp 99 677

O uzdrowiskach
polskich informuje: Związek Uzdrowisk Polskich, Warszawa Ś-to Krzyska 17, telefon 434-38. nw 10 991

Zakopane
Willa Maryśka, ul. do Białego, pięknie nad lasem położona, słoneczne pokoje na czerwiec, ceny zniżone. Zarząd zdw 100 070

Zakopane
Pensjonat Cieślówka przy ulicy Zamojskiego. Pokoje obszerne, słoneczne; kuchnia bez zarzutu i obfita. Ceny niskie. nw 11 006

Korzystnie
2 pokoje umeblowane, kuchnię odstąpię przy lesie puszczykowskim. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 718

Letnisko
pokój i kuchnia tuż przy lesie — Kobylnicy od 1. 7. do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 20 62

Puszczykówko
tanio pokoje. Kucharska. Także tygodniowo. zdw 20 627

Letnisko
pokój umeblowany z używaniem kuchni, blisko dworca, w lesistej okolicy Poznania, poszukuję zaraz na 2 miesiące dla 1 osoby z 2 dziećmi. Łaskawe oferty proszę skierować: Flanc, Poznań, Słowackiego 29 jw 2063

Zakopane
Pensjonat „Siemianówka", ul. Stara Polana pod zarządem właścicielki Stefanji Siemianowskiej poleca na sezon ładne, czyste pokoje, ceny niskie. nw 10 648

17 PODZIĘKOWANIA

Podziękowanie
W dniu 18 czerwca r. b. podczas uroczystości srebrnego jubileuszu małżeńskiego PP. Adamskich, Piekary 20/21, zebrano zł 46.20 na cele misyjne i złożono w darze Związkowi Misyjnemu Polek, za co składamy serdeczne Bóg zapłać! Zarząd Związku Misyjnego Polek. zdw 99 879

21 ZGUBY

Unieważniam
zgubioną książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. II Warszawa na nazwisko porucznika Mikołaja Łozowskiego. zdw 99 972

Unieważnia
się niniejszem zagubioną książeczkę wojskową na nazw. Czapski Adam, Poznań, ul. Staszica 9 zdw 100 072

Unieważniam
zgubiony w dniu 10. bm. dyplom szoferski, legitymacje automobil. klubu, wykaz osobisty i kartt. rejestrac. samochodu P. Z. 10 305 na nazwisko Marjan Grządzielewski. zdw 20 615

Zgubiłam
dnia 19. 6. 500 zł w drodze z poczty Głównej, plac Wolności, ul. Franciszka Ratajczaka 11. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Anna Brzezińska, ul. Piekary 5, II. p. zdw 20 670

Zaginął
piesek biały, szpyc, czarne łaty. Ruszkowski, Małe Garbary 4 zdw 20 848

W parku Moniuszki
na ławce zostawiono wczoraj po południu paczkę z jedwabną chustką i szalem. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot tychże przedmiotów za wynagrodzeniem. Ul. Szyperska 3, II. piętro, lewo. zdw 20 811

Złodzieja
który kradł w lokalach płaszcze i takowe w drugich zamieniał, przychwycono. Poszukuje się jeszcze płaszcza koloru szarego, raglan, na wysoką figurę. Łaskawe wiadomości uprasza się do restauracji Pocztowa 31. zdw 20 893

Zgubiono
papiery wojskowe, wykaz osobisty, zameldowanie policyjne i portfel. O zwrot prosi Goraczewski, Skarbowa 4. zdw 20 773

16 OSOBISTE

Obelgę
rzuconą na p. Deke odwołuję. Jakób Jędrzejczak, Winiary zdw 20 769/70

Na wszelkie uroczystości rodzinne
wina krajowe i zagraniczne, również oryginalne wina na bezkrwistość poleca najtaniej Sarnowski, Ratusz (pod filarami) rw 5470/1

Biedna
proszę adres. Kurjer zdw 20 827

22 ROZMAITE

Robótki ręczne
monogramy rysuję. Jankowska, Stary Rynek 48. II. bpw 766

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.96

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedzielę i święta. bpw 3747

Panienki
mogą ćwiczyć i nauczyć się gruntownie pisania na maszynach biurowych wszelkich systemów. Gdzie? wskaże „Par", Al. Marcinkowskiego 11. Pw 12 122-25.7

Wypożyczam
samochód ciężarowy do zwózek mebli itp. Zgłoszenia proszę pod adr.: Teofil Grzechowiak, ulica Małeckiego 17, IV. ptr. zdw 20 305

Panienka
do szycia, znająca krój, poleca się w dom. Oferty proszę łaskawie skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 20 444

Kołdry
przyjmuję w prace. Smoczyńska, Kwiatowa 8. bpw 3736

Fryzjernia
otwarta dzień i noc w niedzielę dla pań i panów w Nowym Dworcu Zachodnim (Łazarskim) i święta. Pp 11 075-23.192

Pracownia
eleganckiej bielizny damskiej, męskiej, pościelowej podług najnowszych żurnali. Wykonanie pierwszorzędne. Wielkie Garbary 18, wejście Woźna. II. prawo bpw 3395

Kapustę
oraz ogórki kwaszone w każdej ilości towar zdrowy, zaraz sprzeda. M. Jabłoński, kwaszarnia kapusty i ogórków, Poznań, ul. Stawna 6, telefon 53-43. zdw 97 919

Łupież
usuwa radykalnie farbowanie włosów (Henną). Masaże twarzy Zakład Fryzjersko-Kosmetyczny Małeckiego 19. I. (Rynek Łazarski). zdw 20 592

Przyjmuje
pończochy do podnoszenia oczek u p. Nowackich, ul. Działyńskich 8. zdw 20 672

Wykonuję
garderobę damską fason 10 zł. ul. Poplińskiego 11, front, III. ptr. prawo, od godz. 6. zdw 20 676

Obiady
smaczne, obfite po 80 groszy. — Półwiejska 9 b. I. piętro. zdw 20 704

Każda elegancka pani
ubiera się tylko w salonie mód „Kresowianka", św. Marcin 16/17 wejście litera F. Dla pp. urzędniczek dogodne warunki. bpw 3773

Kawaler
budowniczy-inżynier na stałej posadzie, Górnoślązak, lat 29, przystojny szatyn, średniego wzrostu, poszukuje z powodu braku odpowiedniej znajomości pań na tej drodze towarzyszki życia z posagiem dla usamodzielnienia się. Łaskawe zgłoszenia z fotografją proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 20 900

23 OŻENKI

Ziemianin
w młodszym wieku poszukuje znajomości ładnej, przystojnej i sympatycznej panienki do lat 23 w celu matrymonjalnym. Panie, posiadające naprawdę wymienione zalety zechcą złożyć swe oferty li tylko z dołączeniem fotografji pod zdw 99 996

Kawaler
lat 23, brunet, średniego wzrostu rzemieślnik pragnie poznać pannę celem późniejszego ożenku. — Panie poważnie myślące, posiadające mieszkanie lub gotówkę zechcą złożyć oferty z fotografją, którą zwracam do Kurjera zdw 20 295

Ułatwię
znajomość z panną, nauczycielką gimnazjum rządowego, religijną, przystojną, majętną, dobrą gospodynią. — Cel matrymonjalny. Odpowiedni panowie złożą oferty do Kurjera zdw 20 823

Kawaler
dzielny rzemieślnik, lat 24, na samodzielnem stanowisku, z braku znajomości poszukuje pań od lat 18—26. Cel matrymonjalny. Oferty możliwie z fotografją uprasza się do Kurjera Poznańskiego rw 5458

Szukam
na tej drodze męża, liczę lat 30 z dobrego domu, majątek zapewniony, posiadłość mniejsza przy dużym mieście. Panowie poważni (rybacy lub handlarze) nie wykluczony wdowiec bezdzietny zechcą składać oferty wraz z fotografją do Kurjera pod zdw 20 638

Dla
mej szwagierki panny lat średnich, przystojnej, inteligentnej, z sfer kupieckich, posiadającej 10 tys. zł gotówki poszukuję dla braku znajomości odpowiedniej partji. Panowie kupcy lub urzędnicy, którym zależy na szczęśliwem pożyciu małżeńskiem zechcą swe oferty nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 20 655

Starszy
urzędnik ma zamiar poznać poważną, inteligentną wdowę, któraby miała własne dobrze umeblowane mieszkanie. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 20 685

Kawaler
lat 25, rzemieślnik, na dobrej posadzie pragnie tą drogą poznać pannę dobrze wychowaną od lat 18—24. Cel ożenek. Zgłoszenia możliwie z fotografją do Kurjera Pozn. zdw 20 869

Leśniczy - kawaler
przystojny szatyn, lat 35, posiadający własne zagospodarowanie w żywym i martwym inwentarzu, mając stałą posadę i zamieszkując prześliczną leśniczówkę, szuka odpowiedniej żony, panny inteligentnej z dobrej rodziny, niewykluczając z gospodarstwa, posiadającej odpowiedni posag. Panie reflektujące uprasza się o nadesłanie swej fotografji, która się zwraca. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 628

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. bpw 3740

Kto
przygotuje mnie do drugiego egzaminu ekonomicznego? Szczegółowe oferty do Kurjera zdw 20 618

Łaciny
fizyki do matury udziela doświadczony pedagog. Przemysłowa 41, m. p. Sokołowskiego „Z". Oferty listownie lub osobiście 1—3. zdw 20 652

Lekcyj
języka francuskiego dla mojej córki w wieku lat 9 poszukuję. Zgłoszenia pod zdw 20 780 do Kurjera Poznańskiego

25 MUZYKA

Trio
wolne 1 lipca 1929 pianistka jazz-bandzistka i skrzypek. Adres wskaże Kurjer rw 5444

Pianistka
lub duet zaraz wolni. B. Petrucci, św. Marcin 56. zdw 20 593

Muzyka
trio lub kwartet jazzband nie drogi zaraz potrzebny. Zgłoszenia „Okocim", Restauracja, Marszałka Focha 55. zdw 20 605

Lekcje
fortepianu gruntowne 10 zł. św. Marcin 50, III. prawo. zdw 20 709

Dobry duet
specjalnie nadający się do kina, także i kawiarni, jest wolny zaraz lub od 1. 7. r. b. Zgłoszenia pod zdw 20 826

Trio
męskiego lub damskiego poszukuję zaraz. Podanie gaży z utrzymaniem bez pokoju. Kawiarnia Metropolka, Rawicz, Rynek 8. nw 11 173

Duet
fortepian i skrzypce z poważnym repertuarem, wolny każdej chwili, w miejscu lub na wyjazd. H. Geisler, Trzemeszno, Plac Kościelny 14 nw 11 171

26 ROZRYWKA

Kino Aurora, św. Marcin 13
Od 21. — 25. 6. Douglas Fairbanks p. t. Trzej Muszkieterowie Kw 2405

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Chłopiec
uczciwych rodziców, poszukuje zajęcia do posyłek. Oferty Kurjer jw 2054

Szofer
mechanik z dłuższą praktyką z Paryża, poszukuje posady może być zarobkowa lub prywatna. Zgłoszenia Kurjer jw 2049

Książkowa-kasjerka
z czteroletnią praktyką, obeznana dokładnie z pracami swego zawodu poszukuje posady od 1. 7. Zgłoszenia do Kurjera zdw 100 043

Bławatnik
lat 25 znający książkowość oraz branżę spożywczą szuka jakiejkolwiek stałej posady w Poznaniu lub Bydgoszczy Łaskawe oferty Kurjer zdw 100 011

Rutynowany
kierownik biura adwok. i notarjalnego, z długoletnią praktyką samodzielny w procesie i notarjacie, poszukuje posady od 1-go lipca rb. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 99 997

Przedstawicielstwa
poważnych firm poszukuje rutynowany, wymowny, dobrze reprezentujący się kupiec. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 20 181

Szofer
trzeźwy, sumienny z praktyką, kilkuletnią poszukuje posady. Oferty do ekspedycji. Kurjera Poznańskiego zdw 20 853

Młody
inteligentny człowiek z wyższem wykształceniem, z znajomością języka polskiego, niemieckiego, rosyjskiego w słowie, piśmie dobry rysownik-technik z dłuższą praktyką na kierowniczem stanowisku poszukuje odpowiedniej posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 073

Młynarz
kwalifikowany, dobrze znający się na montażu młyna, najnowszych systemach maszyn i stolarce poszukuje posady. F. Wojtaszewski, Subkowy, p. Tczew. dw 6562

Kuchmistrz
wydoskonalony w swym zawodzie, z długoletnią praktyką, poszukuje posady na sezon lub stałej. Oferty do Kurjera zdw 20 204

Podróżujący
inkasent trzeźwy, energiczny, kaucja 1.500 zł poszukuje posady. Kurjer zdw 20 816

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do lekkich prac domowych od 1. 7. z dobremi świadectwami. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 881

Elewka
z 1½ roczną praktyką szuka posady w samodzielnym domie od 1. 7. Łaskawe oferty Kurjer zdw 70 878

Osoba
uczciwa poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego od 1. lub 15 lipca. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 20 875

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady od 1. 7. lub 15. 7. Oferty Kurjer zdw 20 804

Ogrodowy
w starszym wieku, z dobremi świadectwami, rutynowany w swym zawodzie, uczciwy, znajdujący się w przykrem położeniu z rodziną, poszukuje jakiejkolwiek posady, ewentl. stróżostwa. Zna się także na centralnem ogrzewaniu. Oferty do Kurjera zdw 20 839

Szofer
z dłuższą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 20 838

Czelista
rutynowany, wzgl. trio salonowe od 1. 7. wolne. Oferty skierować Grudziądz, ul. Nadgórna 37, II. piętro, dla „Czelisty". zdw 20 170

Dziewczyna
porządna z cośkolwiek gotowaniem szuka miejsca u lepszego państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 669

Dzielna
ekspedjentka branży artykułów męskich poszukuje posady od 1. 7. lub później. Oferty Kurjer zdw 20 610

Stenotypista
ze szkołą handlową poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 616

Posługaczka
poszukuję posady zaraz. Kubiaczyk, Piotra Wawrzyniaka 43, IV., prawo, w podwórzu. zdw 20 617

Panna
skromna, inteligentna przyjmie posadę najchętniej na wieś, jako bona, kasjerka lub wyręczycielka pani domu. Wiadomość: Wielka 10, u p. Mej. zdw 20 626

Ogrodnik
poszukuję posady w majątku lub willi z mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 20 639

Panienka
posiadająca 6 klas gimnazjum, umiejąca pisać na maszynie i znająca książkowość poszukuje posady od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 642

Rzeźnik
restauracyjny poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 648

Książkowy
biuralista początkujący poszukuje jakiejkolwiek posady w biurze może złożyć kaucję 300—500 zł. Oferty Kurjer zdw 20 649

Poszukuję
posady gospodyni samodzielnej do prowadzenia gospodarstwa, dobrze gotuje i prasuje sztywną bieliznę, bardzo dobre polecenia, lat 33, może wstawić 200 zł kaucji. Oferty Kurjer zdw 20 653

Freblanka
z kilkoletnią praktyką nauczania i wychowania szuka posady do dzieci. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 658

Dzielny
pracownik (zecer) z polskim, niemieckim i francuskim oraz kursem handlowym i przemysłowym poszukuje stosownej posady. — Oferty Kurjer zdw 20 671

Robotnica
poszukuje pracy za złożeniem 300 zł kaucji zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 20 662

Poszukuję
posady jako pokojowa lub dziewczyna do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 20 668

Szofer
poszukuje posady tylko prywatnie zaraz lub od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 20 271

Poszukuję
od 1 lipca posady jako gospodyni do samotnej osoby Oferty Kurjer zdw 99 994

Przyuczony
tapicer znający wszelkie prace tapic. poszukuje posady Kurjer Poznański zdw 20 289

Służąca
starsza szuka posady 1. 7. u starszych państwa Oferty Kurjer zdw 20 608

Cukiernik
młodszy z Pomorza poszukuje posady. Zgłoszenia pod zdw 20 661

Przyjmę posadę
jako inkasent, woźny lub portjer, jestem żonaty w wieku 30 lat, mogę służyć kaucją. Oferty Kurjer zdw 20 296

Osoba
inteligentna w sile wieku zna dobrą kuchnię, prasowanie szt. bielizny, szycie, gospodarstwo wiejskie i miejskie przyjmie posadę gospodyni najchętniej u samotnych osób, miejscowość obojętna od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 298

Inteligentna
gospodyni-kuchmistrzyni z bardzo dobrem poleceniem, która była większych domach, poszukuje posady samodzielnej od 1 lipca w Poznaniu, może zastąpić kucharza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 344

Biuralistka
pisząca biegle na maszynie, szuka jakiejkolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 399

Panienka
z dłuższą praktyką poszukuje posady ekspedjentki, najchętniej w składzie obrazów, papieru i dewocjonalij, ewentl. do dziecka. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 385

Panienka
z prow. przyjmię posadę bufetowej, miejscowość obojętna Oferty Kurjer zdw 20 673

Panienka
poszukuje posady jako ekspedjentka w składzie papieru, obrazów i dewocjonalji lub t. p., najchętniej z utrzymaniem. Ma dłuższą praktykę poza sobą. Łaskawe oferty Kurjer nw 11 160

Młody człowiek
6 klas gimnazjalnych, kurs mleczarski, 13 miesięcy praktyki, poszukuje posady w mleczarni ręcznej lub praktyki w parowej za utrzymanie. — Zgłoszenia do Kurjera pod jw 2060

Gospodyni
samodzielna z dobrem gotowaniem poszukuje od 1. 7. posady, najchętniej do samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 20 506.

Urzędnik biurowy
lat 28, kawaler, obeznany we wszystkich pracach biurowych, włada językiem polskim i niemieckim, z 10-letnią praktyką biurową poszukuje pracy biurowej we dworze od 1 lipca 1929, lub 15 sierpnia. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 458

Inteligentna panienka
z ładnym charakterem pisma i biegła w liczeniu, szuka posady na P. W. K. Oferty Kurjer zdw 20 459

Gospodyni
kucharka poszukuje posady od pierwszego wykwalifikowana siła jako samodzielna, zna bufet zimny, zaprawy konserw pieczenie ciast. Kuchnia warszawska w kasynach oficerskich, restauracji. Oferty Kurjer zdw 20 578

Zdolna książkowa
z długoletnią praktyką i najlepszemi referencjami szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 20 573

Kucharz
młody, znający swój fach doskonale, szuka posady natychmiast. Restauracja, Hotel, Pensjonat, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 20 507

Pedagog
wyższe wykształcenie kilkunastoletnia praktyka poważne referencje, przyjmie posadę v. domu ziemiańskim na lato lub na stałe Zgłoszenia adresować: Brochocki, poczta Świerze, woj. Lubelskie. dw 6369

Podmistrz
do żelbetonowych prac poszukuję posady w większem przedsiębiorstwie. Zgłoszenia Kurjer jw 2042

Młynarz
żonaty, lat 29, z 14-letnią praktyką, poszukuje posady kierownika na wodnym lub parowym młynie zaraz lub później. Posiada bardzo dobre świadectwa. Łaskawe oferty proszę kierować Roman Glaza, Linowiec, p. Starogard. zdw 20 456

Szofer
żonaty, sumienny, pilny, władający językiem polskim niemieckim i francuskim szuka odpowiedniej posady zaraz. Najchętniej w większym majątku ziemskim. W wolnych chwilach może się podjąć zawodu stangreta. — Oferty skierować pod „Szofer" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 12 145-63,599

Magister farmacji
aprobowany, praktyka wielkomiejska, władający niemieckim poszukuje od 1. 7. kondycji Oferty E. Chodnikiewicz Rozdzień, pow. Szopienice (Śląsk). Stara Apteka. zdw 20 589

Służąca
porządna poszukuje posady od 1. 7., najchętniej u bezdzietnego małżeństwa lub u samotnego pana. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 20 404

Bona
poszukuję posady od 1 lipca. — Oferty Kurjer zdw 20 590

Praczka
poszukuje prania Jezuicka 12, I. u pani Lubońskiej. zdw 20 594

Szofer
intelig. z kilkoletnią praktyką, sumienny i trzeźwy przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 20 601

Szofer
trzeźwy, sumienny poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 20 588

Panienka
z prow. szuka posady u lekarza-dentysty lub zakł. dentyst. — Oferty do Kurjera zdw 20 674

Panienka
pisząca na maszynie poszukuje zajęcia biurowego. Oferty Kurjer zdw 20 678

Kucharka
samodzielna poszukuje posady do samotnej osoby w Poznaniu — Zgłoszenia Kurjer zdw 20 686

Książkowa-kasjerka
poszukuje posady na wsi od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 692

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1. 7., najchętniej w Jeżycach. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 728

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 727

Wychowawczyni
lat 28, z dobrej rodziny, znająca krawiecczyznę, robótki, oraz całkowite gospodarstwo, kochająca dzieci, poszukuje posady, najchętniej do młodszych dzieci lub wyręczenia pani domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 726

Szofer
ślusarz maszynowy, tokarz, kawaler, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 20 721

Angielka rodowita
osoba z towarzystwa, wyszkolona pielęgniarka chorych, również guwernantka do dzieci, poszukuje posady, chętnie wyjedzie zagranicę, lub w czasie wakacyj z panienkami do wód lub gór. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.93 Pw 12 149-55.93

Dwóch
inteligentnych praktykantów biurowych z ukończoną szkołą handlową, przyjmie poważna instytucja handlowa w Poznaniu. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański nw 11 167

Dziewczyna
z dobremi świadectwami do wszystkiego i do dzieci szuka posady. Oferty proszę skierować do Kurjera pod jw 2056

Poszukuję
posady jako pokojowa Okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 20 741

Człowiek
uczciwy, trzeźwy szuka posady jako stróż domowy, posiada polecenia bardzo dobre. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 732

Uczeń
fryzjerski, mający 1½ roku praktyki poza sobą, poszukuje posady celem dalszej nauki. Otto Roman, Kościan, ul. Św. Zofji, stara szkoła zdw 20 799

Szofer
kawaler, inteligentny, trzeźwy, z dobremi świadectwami i poleceniem, poszukuje posady. Zna się także na gospodarstwie rolnem i pracami w ogrodnictwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 789

Elewka
wyuczona wykwintnego gotowania, uczciwa, porządna, z dobremi poleceniami pragnie przyjąć posadę. Oferty Kurjer zdw 20 864

Inwalida
wojenny stolarz, szuka pracy. Wykonuje polerowanie farbowanie mebli oraz wszelkie reparacje po cenie przystępnej. Łaskawe zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań, Fredry 7, pokój 47 telefon 29-94. zdw 99 867-8

Szofer
ślusarz, kawaler poszukuje prywatnej posady, miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdw 20 779

Elektromonter
doświadczony, samodzielny, z kilkoletnią praktyką, poszukuje odpowiedniej posady zaraz lub 1. 7. Zgłoszenia pod zdw 20 731

Stangret
16 lat w jednej posadzie, powozi dobrze czwórką i konno, poszukuje posady zaraz ilub od 1. 9. 29. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 851

Maturzysta
szuka zajęcia. Oferty Kurjer zdw 20 698

28 WOLNE MIEJSCA

Samodzielną egzystencję bez kapitału
proponuje światowa firma inteligentnym i energicznym Panom i Paniom. Rodzaj posady wykwintna akwizycja Bardzo wysoki zarobek. Stałe poparcie ze strony firmy zapewnione. Tylko solidni i energiczni reflektanci mogą się zgłosić z dokumentami w czwartek 20. od godziny 10—1. i od 3—5. w piątek 21. od godziny 11—1 i od 2—4. Pocztowa 31 a. I. piętro lewo. bpw 3771

2 czeladzi
stolarskich, samodzielnych, na pracę budowlaną poszukuje Jan Jachmann, Pniewy (Wlkp.), ul. Dworcowa 14 zdw 20 006

Natychmiastowa wypłata
1 500 do 2 000 zł miesięcznie mogą zarobić zdolni i poważni zastępcy przy sprzedaży obligacyj państwowych (dolarówki-premjówki) systemu kombinowanego. Oferty zdw 20 184 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

Katalog ostatnich wydawnictw regjonalnych notuje m. i. monografję Dr. Br. Świderskiego, Ilustrowany

OPIS LESZNA i ZIEMI LESZCZYŃSKIEJ

Książka wydaną została na pięknym papierze ilustracyjnym i zawiera 355 stron i 116 ilustr., w tem 18 całostronnych na papierze kredowym. Cena 12 zł, w oprawie zł 15 i 17. Nakł. Księg. A. Krajewicza, Leszno. Skł. główny w Księgarni Św. Wojciecha w Poznaniu. zw 17097

Uczeń
syn uczciwych rodziców, do branży kolonjalnej, win i restauracji, z wolnem utrzymaniem, może się zgłosić od 1 lipca z odpisem świadectw. M. Stroiński, Pniewy. nw 11 163

Potrzebna
pielęgniarka do chorej zaraz na wieś, średnich lat. Zgłaszać: poczta Witaszyce, Cukrownia — Witkowski. zdw 20 299

Od
1. 7. poszukuję dziewczyny z bardzo dobrym gotowaniem do bezdzietnego małżeństwa na Pomorze. Zgłoszenia osobiste Hübnerowa, Jasna 12. zdw 20 547

Czeladnik
stolarski na meble i budowle może się zaraz zgłosić. St. Ozorkiewicz, stolarnia z zapędem motor. Pniewy (Wlkp.) nw 11 164

Podróżujących
zaprowadzonych w drogerji, składach spożywczych do zabrania sezonowych artykułów. Zgłoszenia: Drogerja, Niegolewskich 10 a rw 5451

Fryzjera
młodszego, wykwalifikowanego poszukuję natychmiast za wynagrodzeniem 20 złotych tygodniowo i wolnem utrzymaniem. Zgłoszenia pod adresem Augustyn Schwert, Wejherowo, ulica Klasztorna 3 zdw 20 791

Potrzebuję
agentów zbierania fotografij, kobiet również, zarobek 300 zł. Poznań, Sapieżyński 8, Łosik zdw 20 842

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Górna Wilda 82. zdw 20 009

Krawcowa
dobra potrzebna na tydzień. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 860.

Fryzjerski
pomocnik na stałe potrzebny zaraz. Zakład fryzjerski, ul. Adama Jeskego (Łazarz). zdw 20 858

Kucharki
czystej, smacznie gotującej poszukuje się do Winiarni-Śniadalni, Fredry 6. zdw 20 852

Pomocnik
fryzjerski potrzebny Przewoźny, ul. Gen. Pradzyńskiego 57. zdw 20 818

Uczenica
z uczciwego domu mówiąca po niemiecku potrzebna Stary Rynek 55, skład cukierków Kostecka. zdw 20 813

Dziewczyna
do dwojga dzieci potrzebna Zgłoszenia Dąbrowskiego 41a. Haszkiewicz. zdw 20 880

Posługaczka
potrzebna. Wielkie Garbary 46, I., lewo. zdw 20 870

Poszukuję
domokrążnych na każdy powiat. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 825

Poszukuję
dzielnych, inteligentnych podróżujących z branży księgarskiej. Oferty Kurjer zdw 20 824

Służąca
starsza potrzebna zaraz. Włodarczak, Kanałowa 7, parter, prawo zdw 20 821

Uczciwy
chłopiec do posyłek może się zaraz zgłosić. „Emka", Wrocławska 30 Pw 12 154-25.55

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1. 7. Maciejewski, Młyńska 1. zdw 20 586

Młody
robotnik potrzebny. M. Pogorzelski, Wodna 7. rw 5463

Poszukuję
podróżujących do sprzedaży węgla. Adres wskaże Kurjer, Stary Rynek rw 5459

Panna
do ręki potrzebna, konfekcja damska. Wielkie Garbary 36, dom tylny, uczenice mogą się zgłaszać. zdw 20 805

Dzielny
pomocnik fryzjerski potrzebny. Poznańska 31. zdw 20 771

Panienka
inteligentna młoda potrzebna do składu. Adres wskaże Kurjer zdw 20 767

Dziewczyna
do wszystkiego, lubiąca dzieci bez gotowania potrzebna Kanałowa 4, III. zdw 20 766

Technik
budowlany, pewny, samodzielny pracownik potrzebny Zgłoszenia z życiorysem, odpisem świadectw przyjmuje Jan Domeracki, Budowniczy Wały Jagiełły 4/6. zdw 20 765

Uczenica
do magazynu obuwia zaraz potrzebna. J. Pańczak, Św. Marcin 64 zdw 20 840

Uczenica
potrzebna do składu cukierków. Plac Wolności 14 zdw 20 830

Krawcowa
samodzielna potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26a. zdw 20 833

Apteka
w Opalenicy poszukuje od 1. 10. pomocnika (cy) lub dobrze wpracowanej siły pomocniczej Zgłoszenia przy wolnem mieszkaniu i z utrzymaniem uprasza wraz z pretensjami i referencjami. M. Straburzyński. zdw 98 887

Biegłe
maszynistki do wyrobu trykotaży zaraz. Zgłoszenia „Teksty!", ul. Kantaka 6. zdw 99 660

Dziewczyna
do dziecka potrzebna. Przemysłowa 36, III. ptr. zdw 20 599

Uczenica
potrzebna zaraz. Skład kapeluszy Haremska, Przemysłowa 1. zdw 20 600

Poszukuje się osoby
któraby objęła zaraz pielęgnowanie i usługę przy dwóch chorych. Uwzględnia się najlepsze referencje. Strzelecka 3 a. II lewo. zdw 20 602

Szofera
fordzistę z dłuższą praktyką na wolny pokój za dobrem wynagrodzeniem zaraz poszukuję. Adres wskaże Kurjer zdw 20 607

Służąca
umiejąca dobrze gotować tylko dobrze polecona, uczciwa i czysta potrzebna zaraz R. Ciażyński ul. Masztalarska 5 a, skład. zdw 20 622

Poszukujemy
kilku dzielnych podróżujących na Poznańskie i Pomorze dla sprzedaży maszyn rolniczych jak: pługi, młocarnie, żniwiarki, sieczkarnie, kieraty etc. Zgłoszenia z odpisami świadectw do Kurjera zdw 20 633

Młodszy
czeladnik rzeźnicki zaraz potrzebny. Kościan, plac Wolności 6 zdw 20 654

Dziewczyna
uczciwa pilna z gotowaniem potrzebna. Pocztowa 21. I. prawo. zdw 20 664

Marszantka
potrzebna. Zgłoszenia natychmiast. Guzik, Wodna 23. zdw 20 666

Służącej
uczciwej poszukuję zaraz Drygasowa. Mostowa 15. II ptr., na prawo. zdw 20 679

Panienka
do pomocy krawcowej potrzebna. Adres Kurjer zdw 20 706

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych zaraz. Półwiejska 38 a, III., lewo zdw 20 730

Fryzjerski
pomocnik potrzebny zaraz. Grochowe Łąki 1 zdw 20 723

Niania
potrzebna zaraz Niewiecki, ul. Długa 4 Pw 12 148-25.48

Służąca
dobra do wszystkiego potrzebna od 1. 7. Adamczak, Patrona Jackowskiego 30, skład jw 2059

Czeladnik
bednarski potrzebny. Jan Rykowski Szewska 12 rw 5467/8

Na zastępstwo
na sierpień i wrzesień potrzebny pomocnik (nica) lub siła techniczna obeznana z pracą apteczną. Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnem utrzymaniu i mieszkaniu uprasza Apteka Unisław (Pomorze) dw 6573

Służąca
potrzebna zaraz dwoje państwa. Prusa 19, III., lewo. jw 2057

Marszantka
starsza, samodzielna, potrzebna zaraz. Zgłoszenia z świadectwami ul. Kraszewskiego 14, I., prawo, Myssak. zdw 20 740

Dzielną
ekspedjentkę oraz starszą uczenicę biegła w liczeniu miłą chętną i pracowitą tylko z uczciwej rodziny przyjmie od 1. 7. Piotr Sadowski, mistrz rzeźnicki Marszałka Focha 104. Zgłoszenia między 7—9 wiecz. zdw 20 714/5

Służąca
uczciwa z dobrem gotowaniem, potrzebna. J. Domicz, Plac Wolności 7 zdw 20 785

Starszy
uczciwy chłopiec potrzebny. — Marszałka Focha 112 a zdw 20 787

Uczciwa
kobieta do posługi potrzebna. — Zgłoszenia po południu. Antkowiak, Klasztorna 12 zdw 20 784

Panienka
lat 14—15, potrzebna do składu wyrobów tytoniowych i kolonjalnego. Półwiejska 15 zdw 20 746

Potrzebna
dochodząca na cały dzień. Romana Szymańskiego 1, parter, prawo zdw 20 849

Książkowa
początkująca, zdolna, potrzebna. Chwilkowski, Św. Marcin 80 zdw 20 448

Szofer
na taksówkę stałą potrzebny ul. Długa 8, I. lewo. zdw 20 368

2 uczni
z porządnej rodziny którzy mają chęć wyuczyć się kowalstwa ślusarstwa mogą się zaraz zgłosić. Piotr Skrzypczak mistrz kowalski, Duszewice poczta Gądki, pow. Śrem. zdw 20 564

PALTA NAJMODNIEJSZE FASONY W. FRĄCKOWIAK 27. Grudnia 20 dw 6400

Humor zagraniczny

— Tatusiu, co znaczy język macierzysty?
— Na miłość boską, chłopcze, daj mu lepiej spokój.
(Humorist London) S. F.

Przedpłata za lipiec 1929 r. za oba wydania razem wraz z ilustr. tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska": w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 1-łamowe 25 gr, na stronie 1-łamowe 50 gr, na stronie czwarte, 100 gr na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego do godz. 10 w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłusto) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524 — P. K. O. Poznań nr. 201149.